

HANKO, HANGON KYLÄ, KAPALBACKAN

KOEKAIVAUS

G. Haggrén, M. Holappa,
Noora Al Maleki, Tarja Knuutinen & Anna-Maria Salonen
2006

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde: Hanko, Hangon kylä, Kapalbackan
Kiinteistö: Kortteli Kapalbackan, tontti 3, Västervägen 4
Tutkimuksen laatu: Koekaivaus
Kohteen ajoitus: Keskiaika –1600-luku
Peruskartta: 2011 08 Hanko
Yhtenäiskoordinaatit: p=6642 744 - 778, i=3271 908-935, z=6-4 m
Maanomistaja: Harry Nordman
Osoite: Västervägen 4, 10940 Hangö
Tutkimuslaitos: Helsingin Yliopisto, Kulttuurien tutkimuksen laitos, Arkeologia
Kenttätyönjohtaja: FT Georg Haggrén
Piirtäjä: HuK Maija Holappa
Tutkijat: Noora Al Maleki, Tarja Knuutinen, Anna-Maria Salonen
Kenttätyöaika: 5.-30.6.2006
Tutkimusalueen laajuus: 25,5 m²
Tutkimuskustannukset: 24500 €
Esinelöydöt: KM 2006084: 1-80
Mustavalkonegatiivit: MV/RHO 125688:1-17
Diapositiivit: Dia/RHO 125689:1-32
Digikuvat: 1-133
Aikaisemmat tutkimukset: Birgitta Ekström: Berättelse över Hangö museums grävning den 1.-15.7.1981 vid Västervägen

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, Rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHOA), Kulttuuritalo, Helsinki

Kaivauskertomuksen kopiot: Helsingin Yliopisto, Kulttuurien tutkimuksen laitos, Arkeologia
Museoviraston Arkeologian osaston arkisto (MV/AOA), Hangon museo, Tammisaaren museo

Sivumäärä: 14

HANKO, HANGON KYLÄ, KAPALBACKAN KOEKAIVAUS

G. Haggrén, M. Holappa, Noora Al Maleki, Tarja Knuutinen & Anna-Maria Salonen 2006

Hankoniemen länsiosassa on nimellä Kapellhamn – Kappelisatama tunnettu lahti, joka on saanut nimensä Hangon kappelin mukaan. Kappelin rauniot ovat kadonneet maisemasta viimeistään 1800-luvulla, mutta kappelia kiertäneen hautausmaan 27 x 29 m suuruinen kiviaidan perustus oli näkyvässä aina 1900-luvun alkuun asti.

Kappelisataman eteläpuolisen omakotialueen eräältä tontilta löytyi 1960-luvun alussa joukko ihmisluita. Kappelin ja sen hautausmaan paikantamiseksi kaivettiin kesäkuussa 2006 neljä koeojaa, joista yksi osui hautausmaa-alueelle. Yhdessä nämä kaivausalueet ja naapuritontin vuonna 1981 kaivettu alue rajaavat kappeliin liittynyttä hautausmaa-alueita.

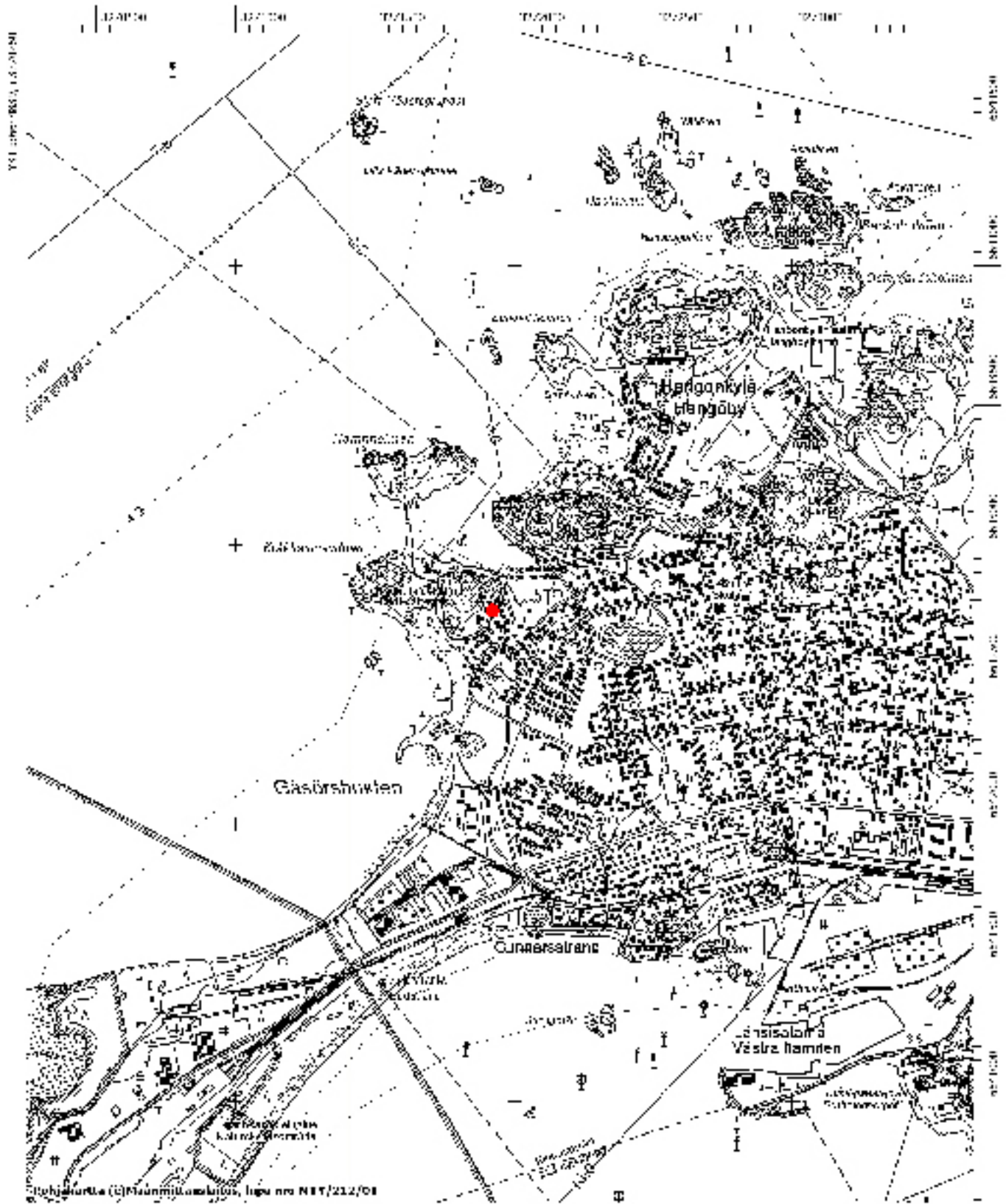
Kaivauksissa löytyi itää kohden viettävästä rinteestä itä-länsisuuntaisia hautoja sekä kuoppa, johon on ilmeisesti hautoja kaivettaessa kerätty vanhoista hautauksista nousseita luita. Tutkimukset keskittyivät 10 m pitkään koeojaan, jonka länsipäässä oli arkuttomia hautauksia ja itäpäässä arkullisia hautauksia. Tutkimuksissa löytyi 13 hautaa ja luita yhteensä ainakin 27 vainajasta. Osa luista oli palaneita. Haudattujen joukossa on sekä miehiä, naisia että lapsia, joten kyse on pikemminkin Hangon kylän kuin vain merenkulkijoiden hautausmaasta.

Haudat olivat käytännöllisesti katsoen löydöttömiä. Esinelöytöinä talletettiin kaksi mahdollista kääriinanneulaa ja yksi pronssiketju. Lisäksi tutkimuksissa löytyi kuusi 1500-luvun lopulle ja 1600-luvun alkuun ajoittuvaa kolikkoa, jotka kaikki olivat hautojen sijaan alkuperäisessä pintamaakerroksessa. Rahat ovat ilmeisesti hautausmaan viimeiseltä käyttöjaksolta, mikä sopii hyvin kirjallisista lähteistä saatuun kuvaan, jonka mukaan kappeli on hylätty 1600-luvun kuluessa.

Itse kappeliin liittyen löytyi lisäksi pari 1500- tai 1600-luvulle ajoittuvaa palaa vihreätä ikkunalasia. Tällä hetkellä on vielä mahdollista määrittää Hangon kappelin perustamisen ajankohtaa. Luultavasti se on perustettu viimeistään myöhäiskeskiajalla eli 1400-luvulla, mutta mahdollisesti jo tuntuvasti aiemmin.

HANKO, HANGONKYLÄ, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

Stadskartta (S) Maanmittauslaitos, loppu nro NHT/212/01

PE 1.200.00

PK 2011.08

MC p 01 00 0, 13279120

SISÄLLYS

1. Johdanto	1
2. Hangon kappeli historiallisissa lähteissä	1
3. Tutkimushistoria	3
4. Kapellhamn ja Kapalbackan tänään	4
5. Tutkimusmenetelmät ja kaivausalueet	5
6. Haudat	10
7. Löydöt	12
8. Yhteenveto	12

Lähteet

Liitteet

- Liite 1 Mustavalkonegatiiviluettelo
- Liite 2 Dialuettelo
- Liite 3 Digikuvaluettelo
- Liite 4 Digikuvaliite
- Liite 5 Yksikkö- ja rakennekuvaukset
- Liite 6 Löytöluettelo
- Liite 7 Osteologinen raportti
- Liite 8 Makrofossiilianalyysi
- Liite 9 Karttaluettelo

1. JOHDANTO

Helsingin Yliopiston arkeologian oppiaineessa on 2000-luvulla ollut useita tutkimusprojekteja, jotka ovat keskittyneet Länsi-Uudenmaan rautakauteen ja keskiaikaan. Vuosina 2002 – 2004 Merellinen perintömme – Vårt maritima arv –projektissa inventoitiin ja selvitettiin rannikon ja saariston muinaisjäänköksiä ja maankäytön historiaa. Vuosina 2003-2006 puolestaan Länsi-Uudenmaan rannikko ja saaristo rautakaudella ja keskiajalla – projektissa tutkittiin seitsemällä case study- alueella monitieteisin menetelmin Länsi-Uudenmaan rannikon menneisyyttä.

Yksi yksityiskohtaisen tutkimuksen kohteeksi valituista kohteista oli Hangon kylä, jossa oli vuosina 2003-2005 kaivauksia lähinnä Gunnarsängenin alueella. Sieltä löytyi tutkimuksellisesti arvokas keskiaikainen kylätontti. Hangon tutkimuksia haluttiin nyt laajentaa myös Hangon keskiaikaisena pidetyn kappelin alueelle.

Kirjalliset tiedot Hangon kappelista ovat vähäisiä. Vuoden 2006 tutkimusten ensi sijaisena tavoitteena oli paikantaa ja mahdollisuuksien mukaan myös ajoittaa kappeli ja siihen mahdollisesti liittynyt hautausmaa. Tämän vuoksi paikalla tehtiin koekaivaus kesäkuussa 2006. Kaivaukset mahdollisesti maanomistajan, Harry Nordmanin, suojeleminen tutkimuksiin.

Hangon Kapalbackanin koekaivaus voitiin toteuttaa eri säätiöiltä saadun rahoituksen (Hangon Säästöpankkisäätiö 6000 €, Konstsamfundet 3000 €, Svenska kulturfonden 10000 €, Waldemar von Frenkells Stiftelse 5000 €) ja Hangon seurakuntayhtymän (500 €) tuen turvin. Helsingin Yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitos osoitti kolme korkeakouluharjoittelijaa kappelin tutkimuksiin. Lisäksi kaivaukset olivat osa Hangö Sommaruniversitetin opetusta, ja yksi tutkijoista toimi samalla kesäyliopiston kenttätöopettajana.

Kaivaukset aloitettiin 4.6.2006 ja ne päättyivät 30.6.2006. Tutkimuksista vastasi Helsingin yliopiston kulttuuritutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaine. Kaivausjohtajana toimi FT Georg Haggrén ja piirtäjänä HuK Maija Holappa. Muun tutkimushenkilökunnan muodostivat arkeologian oppiaineen korkeakouluharjoittelijat Noora Al Maleki, Tarja Knuutinen ja Anna-Maria Salonen. Luuaineiston tallettoa ja dokumentointia ohjasi FK Kristiina Mannermaa, joka kävi aina tarvittaessa tutkimuskohdeella. Kaivauksille osallistui lisäksi vapaaehtoisina useita arkeologian opiskelijoita (Tuuli Heinonen, Heli Lehto, Elina Terävä, Sarita Vornanen) sekä hankolaisia arkeologian harrastajia, joista osa osallistui töihin lähes päivittäin (Jan Backman, Christina Lindholm ja Stig Svernlund). Tutkimukset tehtiin yhteistyössä Tammissaaren kaupunginmuseon (Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo) ja Hangon museon kanssa.

Tutkimusten jälkityöt aloitettiin syyskuussa 2006 ja ne jatkuivat huhtikuuhun 2007. Luuaineiston puhdistus tapahtui Kristiina Mannermaan johdolla ja siitä vastasi Noora Al Maleki. Maija Holappa vastasi mittausdokumentoinnista. Tarja Knuutinen ja Anna-Maria Salonen huolehtivat kuva-aineiston ja löytöjen luetteloinnista sekä yksikködokumentoinnin raportoinnista. Kristiina Mannermaa laati löydetystä luuaineistosta erillisen raportin. Mia Lempiäinen analysoi puolestaan kaivauksilla talletetun makrofossiiliaineiston.

2. HANGON KAPPELI HISTORIAALISISSA LÄHTEISSÄ

Hanko mainitaan säilyneissä lähteissä jo ns. tanskalaisessa itineraariossa, jossa on kuvattu reitti Blekingestä Ruotsin itä- ja Suomen etelärannikkoa pitkin Tallinnaan. Kuvaus ajoitetaan 1200-luvun jälkipuolelle ja siinä kutsutaan Hankoa kahdella nimellä: Hangethe eli Cumionpe. Seuraava tieto Hangosta on noin vuodelta 1395. Tällöin mainitaan Hangossa (Hanghøde) rantautuneena ollut laiva. (FMU 1043) Hanko tai tarkemmin sanottuna Hangon verokunta mainitaan vuodelta 1451 säilyneessä Raaseporin läänin veroluettelossa (FMU 2898).

Yksityiskohtaisia tietoja Hangon kylästä saadaan 1500-luvun puolivälistä alkaen. Vanhin säilynyt talokohtainen veroluettelo on vuoden 1548 nokkaveroluettelo, jossa mainitaan seitsemän hankolaistaloa. (KA 3017) Taloista yksi autioitui jo 1550-luvulla, joten vanhimmassa eli vuoden 1570 maakirjassa taloja on enää kuusi. (KA 3317). Niistä viisi on merkitty vanhimpaan Hankoa kuvaavaan karttaan, joka on

vuodelta 1647. (KA: MHA B1a s. 2) Pääosa Hangon kylän taloista sijaitsi nykyisin Gunnarsängenin nimellä tunnetulla alueella, jossa on tehty arkeologisia kaivauksia vuosina 2002-2006. (Jansson 2003, 2004, 2005, Haggrén & al 2006.)

Monissa tanskalaisessa itineraariossa mainituista paikoista on viimeistään uuden ajan alussa ollut kappeli, näin myös Hangossa. Osa näistä kappeleista kuten Lemböte, Kökar ja Hiittisten Kyrksundet ovat varmuudella keskiaikaisia ja myös muiden uskotaan olevan alkujaan keskiaikaisia. (Ks. esim. Edgren & Hiekkänen 1993; Gallén 1993)

Muisto Hangon kappelista on säilynyt ehkä konkreettisimmin Hankoniemen länsirannassa olevan lahden Kappelisataman (Sv. Kapellhamn) nimessä. Lahden ja sataman nimestä ei ole 1600-lukua vanhempaa tietoa (vrt. Hausen 1920, 84-85, 97), mutta melkoisella varmuudella voidaan päätellä, että se on paljon tätä vanhempi. Laivojen koon kasvaessa ja maan noustessa Kappelisatama menetti merkitystään ja sen sijaan alettiin viimeistään 1500-luvulla käyttää Hauensuolen satamaa (Boström 1968).

Hangon kylä kuului keskiajalla Tenholan pitäjään. Tenhola on ollut kirkkopitäjä viimeistään vuonna 1329, jolloin Tenholan kirkkoherra Winaldus oli yhdessä Karjaan ja Uskelan kirkkoherrojen kanssa vahvistamassa Kemiön Krakanasin kalkkivuoren lahjoittamisen Turun tuomikapitulille. (REA 49.) Tenholassa tiedetään olleen kaksi 1700-lukua vanhempaa kappeliä, toinen Bromarfissa ja toinen Hangossa. Tiedot niiden varhaisimmista vaiheista ovat niukkoja. Hangon kappelista tai saarnahuoneesta on tietoja vasta 1600-luvun jälkipuolelta, jolloin kappeli on kaikesta päätellen jo hylätty. Hans Hanssonin Hangon kylästä laatimassa kartassa vuodelta 1647 Hangon kappeliä ei löydy (KA: MHA B1a s. 2). Käytössä ollut kappeli Hansson olisi tuskin jättänyt merkitsemättä kartalle, onhan hän samaan aikaan laatimaansa Revbackan kylän karttaan piirtänyt Bromarfin kappelinkin. (KA: MHA B1a s. 28.) Tämä on itse asiassa varhaisin varma tieto Bromarfin kappelista. (Nikula 1938 s. 33-34.) Viitteitä kappelista ei löydy maanmittari Samuel Broteruksen vuonna 1705 laatimasta Hangon kylän tiluskartasta, mutta samalla karttalehdellä olevaan metsäkartaan on merkitty Kapelnäss, joka antaa vihjeen kappelin sijainnista. (KA: MHA Hanko B46 34/1) Ensi kertaa kappeli on selvästi merkitty vasta Nils Strömin 1720-luvulla laatimiin merikarttoihin ja niiden pohjalta tehtyihin myöhempiin karttoihin, mutta näissä kartoissa kappelista todetaan jo monesti, että se on autio. Nils Westermarckin kartassa vuodelta 1744 todetaan puolestaan, että "tässä on muinoin ollut Tenholan kappeli ja sen rauniot ovat yhä näkyvissä. (Jansson 2006, 61.) (Kuva 1.)

Kuva 1: Hangon kylä ja kappeli 1700-luvun alkupuolella. (RA)

Hangossa tiedetään 1800-luvulla talletetun tiedon mukaan, että siellä pidettiin aikoinaan kerran neljässä viikossa kesäaikaan jumalanpalvelus. Hartaustilaisuus ei ollut pelkästään kylän asukkaille vaan myös paikalla pysähtyneille merenkulkijoille. Viime mainittujen kerrotaan maksaneen uhrirahoja kiitokseksi onnellisesti päättyneistä merimatkoista. Hangon kappelin onkin katsottu kuuluneen saariston ja rannikon uhrikirkkoihin, joista tunnetuin esimerkki on säilynyt Uudenkirkon Pyhämaalla. (Nikula 1938 s. 32.)

Tenholan kirkontileissä mainitaan vuosien 1663 ja 1709 välillä useaan otteeseen Hangon vaivaistukista ("fattigstock") köyhille kertyneet uhrirahat, jotka viittaavat kirkolliseen toimintaan. Vuonna 1647 Arvid smed teki Hangon vaivaistukkiin uuden lukon ja vuonna 1653 samainen Arvid smed valmisti Hankoniemelle uuden vaivaistukin, mutta on epävarmaa oliko se sijoitettuna muutoin vielä käytössä olleeseen kappeliin. Eräinä vuosina 1670-luvulla kertyi Hankoniemen vaivaistukin ohella köyhille rahaa erikseen vielä Hangon skanssilta ja/tai tullihuoneelta. Vuosittain Hankoniemeltä kertyi köyhäinrahaa noin 8-12 kuparitaalaria. Summa oli huomattava, sillä Tenholan emäkirkolta ja Bromarfin kappelista kertyi kolehtia yhteensä vain noin kaksi kertaa sen verran kuin Hangon vaivaistukista. (KA: Tenholan kirkonarkisto: Tilikirja 1644-1732 (mf KK78), Nikula 1938 s. 31-32.)

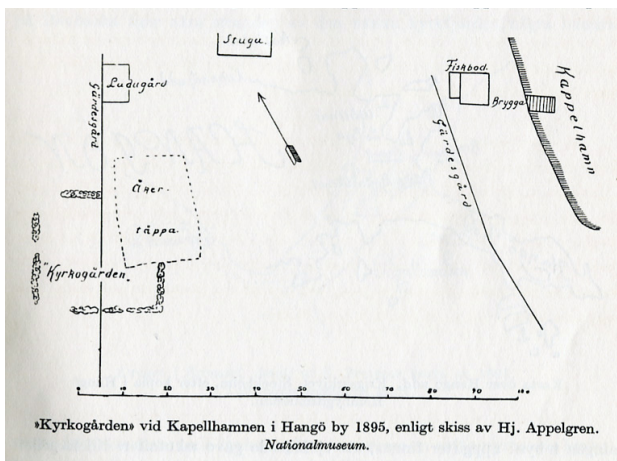
Lohjan rovastikunnan kirkoista ja saarnahuoneista vuonna 1688 laaditusta selostuksessa Hangon kappelia ei mainita. Hangon kylä tosin löytyy selostuksen ohessa olevasta karttaliitteestä, mutta toisin kuin Bromarfin kohdalla mitään kappelia ei paikalle ole merkitty. Selostus rovastikunnan kirkoista ja saarnahuoneista on niin seikkaperäinen, että Hangon kappeli tai saarnahuone olisi siinä mainittu, jos se olisi yhä ollut käytössä. (Leinberg 1901, 115, 117-119.) Vuodelta 1743 on säilynyt tieto, että Hangossa oli jäljellä kappelin seinä aina ikkunan korkeudelle asti. (Nikula 1938 s. 32.)

Tenholan kirkon vanhin tilikirja alkaa vuodesta 1644 ja ainakin tuolloin hankolaiset haudattiin Tenholan kirkkomaahan. (KA: Tenholan kirkonarkisto: Tilikirja 1644-1732 (mf KK78)) Historiallisten tietojen perusteella voidaan päätellä, että Hangon kappeli on hylätty viimeistään 1700-luvun alussa, mutta karttojen perusteella ilmeisesti jo aiemmin eli ennen 1640-luvun loppua.

3. TUTKIMUSHISTORIA

Muisto kappelista säilyi pitkään ja muistitietoa onkin talletettu 1800-luvulla. (Jansson 2006, 60-62) Vielä vuonna 1895 kappelista oli näkyvillä osa kirkkotarhan muuria, jonka paikalla käynyt arkeologi Hjalmar Appelgren dokumentoi laatimaansa karttaan. Appelgren löysi maastosta 27 x 29 m laajuisen neliömäisen alueen, jota kiersi 20-30 cm korkea "päänkokoisista" kivistä ladottu muuri. (Nikula 1938 s. 32) Vuonna 1934 muinaistieteellinen toimikunta sai Hangosta ilmoituksen, jonka mukaan Kappelisataman läheltä oli maaston raivauksen yhteydessä paljastunut kivimuuria. Paikalle lähetettiin arkeologi C. A. Nordman, mutta hän ei enää onnistunut löytämään Hjalmar Appelgrenin kartoittamia muurin jäänteitä. (Jansson 2006, 61) (Kuva 2.)

Hangon kappelin alueella tapahtui suuria muutoksia 1900-luvun alkupuolella. Viimeistään Neuvostoliiton vuokra-aikana vuosina 1940-1941 loputkin kappelista maanpinnalle erottuneet rakenteet katosivat maisemasta. Sodan jälkeen 1940-luvun lopulla Hangon kaupunki myi Kappelisataman eteläpuolelta omakotitontteja ja alueelle nousi pientaloja. Nykyisin alue tunnetaan nimellä Kapalbackan.

Muisto kappelista eli Kappelisataman alueella ja 1930-luvulla Kapalbackanin ylärinteelle pystytettiin kappelista kertova muistomerkki.

Kuva 2: Hj. Appelgrenin kartta Hangon kappelin alueesta v. 1895. (Nikula 1938.)

Tieto kappelin tarkasta paikasta oli kuitenkin jo hämärtynyt. Hangon kappelia yritettiin paikantaa muistomerkin itäpuolella alarinteessä sijaitsevalla tontilla tehdyillä kaivauksilla heinäkuussa 1981, mutta tuloksetta. Tuolloin tehtyjen kaivauksien mukaan on epätodennäköistä, että hautausmaa olisi ulottunut tälle Nordmanin pohjoispuolella sijaitsevalla tontilla. Vuonna 1981 talletettiin kuitenkin muistietieto, että itse kappeli olisi sijainnut Nordmanin eteläpuolisella Forsmanin tontilla, nro 6. (HM: Berättelse över Hangö museums grävning den 1.-15.7.1981 vid Västervägen, tomt nr 1, blivande tomter 8 och 9.)

Kuva 3: Hautausmaalöytö 1960-luvun alussa.

Hangon kaupungilta omakotitontin jo 1940-luvun lopussa lunastanut Harry Nordman oli 1960-luvun alkupuolella kaivauttanut takapihalleen suuren kuopan, johon oli tarkoitus haudata hänen ylempänä rinteessä olevan omakotitalonsa rakennustyömaalta siirretyt suuret kivet. Kaivinkoneella avatusta kuopasta paljastui yllättäen ihmisluuta mm. kaksi tai kolme pääkalloa. Nordman ilmoitti asiasta rehtori Birger Boströmille, joka kävi paikalla tarkistamassa löydön. Boström ilmoitti asiasta edelleen Muinaistieteelliselle toimikunnalle (nyk. Museovirasto), josta todettiin, ettei löytö aiheuta toimenpiteitä ellei paikalta paljastu merkittäviä esinelöytöjä. Tiettävästi ainoa löytö oli pienen ankkurin katkelma, joka talletettiin vuonna 1964 Hangon museoon, jonka kokoelmista se tunnistettiin kesällä 2006 (HM 1434).

Kuva 4: Kappelisatama.

Harry Nordmanilla oli löydöstään tallella valokuva, josta erottui sekä ihmisluuta että mainittu ankkuri. Nordman kertoi löydöstään kesällä 2005 Gunnarsängenin kaivauksia johtaneelle Henrik Janssonille, joka kävi tarkistamassa kohteen heti samana kesänä. (Kuva 3.)

4. KAPELLHAMN JA KAPALBACKAN TÄNÄÄN

Hankoniemen kärjen luoteisrannalla on suojaisa lahti, joka tunnetaan nimellä Kapellhamn eli Kappelisatama. Lahti avautuu Hangon läntiselle selälle, jonka yli Suomenlahden pohjoisranta seuraava purjehdusreitti on kulkenut jo vuosisatojen ajan. Reitti tunnetaan jo 1200-luvun lopun tanskalaisesta itineariosta. Kapellhamn on itä-länsi-suuntainen lahti, jonka perukka on matalaa hiekkarantaa. Lahden pohjois- ja etelärannat ovat jyrkempiä ja paikoin kallioisia. Nykyään etelä- ja pohjoisranta kiertää joukko laitureita ja venevajoja. Esimerkiksi etelärannalla on noin 20 laituria ja yli 10 venevajaa. (Kuva 4)

Kapellhamnin eteläpuolella 40 m etäisyydellä rantaviivasta alkaa Kapalbackan-nimellä tunnettu itää kohti viettävä rinne, joka on nykyisin omakotitaloaluetta. Rinteessä on Länsitien, Kappelisatamantien ja Varisniemen tien rajaama kortteli, jossa on kahdeksan omakotitonttia. Harry Nordmanin tontti (nr. 2) sijaitsee rinteiden yläosassa, korttelin länsireunassa. Tontin itäreuna on korkeudella 4 m mpy ja länsireuna 7 m mpy. Nordmanin 1940-1950-luvuilla rakentama omakotitalo on tontin länsireunassa. Tontin keskiosa on puutarhana, ja itäosa nurmikenttää. (Kuva 5)

Tontilla on tehty 1940-luvun lopun jälkeen huomattavia maanrakennus- ja muokkaustöitä. Omakotitalon perustukset on kaivettu syväälle maahan. Asuinrakennuksen itäpuolella eli tontin keskiosassa on noin 7x 15 m suuruisella alueella hedelmäpuita, marjapensaita, kasvimaata ja kevytrakenteinen kasvihuone. Maanomistajan mukaan tältä alueelta on vanha pintamaa kuorittu ja tilalle tuotu kasviviljelyyn sopivaa multaa. Arkeologisen tutkimuksen kannalta tontin yläosa on asuinrakennuksen kohdalta kokonaan tuhoutunut, puutarha-alueella ovat maanpinnan lähelle yltäneet rakenteet (esim. mahdolliset kappelin perustukset) tuhoutuneet, mutta alla saattaa yhä olla jäljellä esim. hautoja.

Kuva 5: Yleiskuva tutkimusalueesta.

Alkuperäinen maaperä on säilynyt ainoastaan tontin itäpuoliskossa ja kapealla vyöhykkeellä pohjoisreunassa. Myös tontin keskiosassa maaston alkuperäinen topografia muuttunut, sillä paikalle on tuotu runsaasti täytemaata, jolla on tasoitettu aiemmin kuoppaista rinnettä. Nordmanin mukaan pääosa täytemaasta on peräisin noin 200 m päästä Kapellhamnin pohjukassa sijaitsevan pumpausaseman alueelta.

Tontin itäosan nurmikentän pohjoisreunalla on muutama suuri puu ja aivan tontin keskellä kaksi suurta, yli satavuotiasta mäntyä. Maaperä tontilla on pääosin hyvin kivistä moreenia, vain rinteiden alaosassa on hienompi, hiekkaisempi pohjamaa.

5. TUTKIMUSMENETELMÄT JA KAIVAUSALUEET

Kapalbackanin alueella ei maanpinnalle erottunut mitään kappeliin liittyviä rakenteita. Kaivausalue pyrittiin sijoittamaan 1960-luvun alussa kaivetun kuopan läheisyyteen. Apuna vanhan kuopan paikallistamisessa oli Harry Nordmanin vanha valokuva, jonka kuvauspaikka ja -suunta saatiin säilyneen puuston ja naapuritontin ulkorakennuksen avulla paikannettua muutaman metrin tarkkuudella.

Kaivausalueiden sijoittelussa ja pintamaan poistossa pyrittiin minimoimaan puutarhalle ja nurmikentälle aiheutuvat vahingot. Lopullinen kaivausalueen paikan valinta tehtiin sijoittamalla koeoja hedelmäpuiden, suurten mäntyjen ja pyykkitelineen väliin rinnettä vasten kohtisuoraan mahdollisimman lähelle 1960-luvun kaivantoa. Tähän avattiin 1 m leveä ja 10 m pitkä itä-länsi-suuntainen koeoja, joka nimettiin alueeksi A. Sen jatkoksi alarinteeseen avattiin 5 m pitkä koeoja (alue B). Näiden kahden alueen väliin jätettiin metrin levyinen kannas. Aluetta A levennettiin kaivauksen edetessä kuuden metrin matkalta pohjoispäästä 50 cm eli 1,5 m levyiseksi. Sitä myös jatkettiin itään 0,5 m verran. Alueen A pinta-ala oli siten lopulta 13,5 m².

Kaivausten edetessä Harry Nordmanin tontin eteläpuolella sijainneen naapuritontin omistaja Per Holmström antoi luvan tutkia myös omaa tonttiaan. Tähän avattiin aluksi etelä-pohjoissuuntainen 5 m pitkä koeoja (alue C), jonka avulla pyrittiin selvittämään kuinka kauas hautausmaa-alue jatkuu etelään. Alueen C länsipuolelle avattiin hautausmaan laajuuden selvittämiseksi kaivausten loppuvaiheessa vielä 1 x 2 m kokoinen itä-länsi-suuntainen alue D.

Kaivausten ensimmäisinä päivinä ei ollut mahdollista käyttää takymetriä, joten tutkimusalueelle rakennettiin pääilmansuuntien mukainen koordinaatisto, johon kaivausalueet sijoitettiin. Tätä koordinaatistoa käytettiin koko kaivausten ajan löytöjen tallettamisessa ja dokumentoinnissa. Alueen A ruudut nimettiin lännestä itään tunnuksin A1-A10 ja niiden eteläpuoleiset alueen B ruudut tunnuksin B12-B16. Alueen C ruudut saivat etelästä pohjoiseen tunnukset C1-C5. Alue D:n ruudut nimettiin D1-D2.

Tutkimusalueen ympäristön yleiskartoitus aloitettiin vasta toisella viikolla, kun paikalle oli saatu takymetri. Mittauksien pohjana käytettiin Hangon kaupungin mittajärjestelmää. Tutkimusalue saatiin kiinnitettyä tähän tutkimusalueen ympäristössä sijaitsevien kaupungin kiintopisteiden (nr. 1528, 2074) avulla. Kaupungin pohjakarttaa täydennettiin mittaamalla mm. Harry Nordmanin tontin ja naapuritonttien rakenteiden yksityiskohtia.

Kaikki kaivausalueet avattiin lapiolla pintaturpeet huolellisesti järjestyksessä tallettaen, jotta nurmientä saatiin ennallistettua kaivausten jälkeen. Pintaturpeiden poiston jälkeen kaivausta jatkettiin ns. yksikkömenetelmää käyttäen lapiolla ja lastalla kaivaen. Pintamaa sai tunnuksen Y0 ja tämän jälkeen kukin maakerros sai oman yksikkönumeron (Y1-). Hautojen kuopat saivat oman kuoppa-numerointinsa, joka lomitettiin yksiköiden kanssa samaan juoksevaan numerointiin (esim. Ku29). Haudat numeroitiin vasta raportointivaiheessa juoksevasti tunnuksin Hauta1-Hauta 13.

Kaivausalueet dokumentoitiin valokuvaamalla sekä taso- ja yhteyskarttoja piirtäen. Alueista A ja B piirrettiin myös profiilikartat.

Löydöt talletettiin kustakin yksiköstä kaivausruuduittain. Pintakerrosta ja 1900-luvun täyttökerroksia lukuun ottamatta pääosa kaivetusta maasta seulottiin 5 m seulalla. Paikallaan havaitut esinelöydöt mitattiin takymetrillä Hangon kaupungin koordinaatistoon. Hautauksista tavatut luut valokuvattiin, piirrettiin kartalle ja talletettiin takymetrillä mitaten. Sekoittuneista yhteyksistä tavatut pienet luut ja luufragmentit talletettiin ainoastaan takymetrillä mitaten.

Alue A

Alue A sijoitettiin Nordmanin tontin takapihalla olevaan itään viettävään rinteeseen. Alkujaan 1 x 10 m kokoisen koeojan länsipää sijoitettiin lähelle puutarhan ja kasvimaan reunaa. Alueen A länsipää oli korkeudella 5,3 m mpy ja itäpää korkeudella 4,6 m mpy. Alkuperäinen, 1900-luvun jälkipuolen täyttöjä edeltävä maan pinta on koeojan länsipäässä ollut korkeudella 5,1 ja itäpäässä 4,3 m mpy.

Pohjoispuolella koeojaa rajoitti kaksi suurta mäntyä ja etelässä pyykkitelineen massiivinen perustus. Koeoja pyrittiin sijoittamaan 1960-luvun alun kaivannon viereen, mutta tutkimusten edetessä selvisi, että kaivausalue leikkasi tuon kaivannon pohjoisreunaa.

Koeojan läntisin ruutu sai tunnuksen A1, josta alkoi juokseva numerointi itäisimpään ruutuun (A10) asti. Aluetta laajennettiin länsipäästä 6 m matkalla 50 cm verran pohjoiseen. Näin syntyneet puolikasruudut nimettiin tunnuksin A1N-A6N. (Kuva 6)

Alueen pintaturve koostui nurmikosta, joka poistettiin säännöllisinä paakkuina. Pintaturpeen alla oli soransekaista pintamaata (Y0). Se oli paksuimmillaan länsipäässä noin 20 cm ohentuen kohti itäpäästä, jossa kerroksen paksuus oli vain noin 8 cm. Pintamaan joukossa oli myös ihmisluita, joten osa kerroksesta on todennäköisesti lähiympäristöstä (esim. puutarhasta) kertynyttä täytemaata. Kokonaisuudessaan kerros on 1950-luvun jälkeen paikalle tuotua nurmikentän perustusta ja täyttömaata.

Kuva 6: Aluetta A kaivetaan ja dokumentoidaan.

Pintamaan alla oli koko alueella vaalea hiekkainen täyttökerros (Y1). Se oli paksuimmillaan koeojan keskiosissa noin 20 cm ja ohuimmillaan länsipäässä, jossa sitä oli vain noin 10 cm kerros. Harry Nordmanin mukaan kyseessä on täyttökerros, jolla on tasoitettu tontilla olevaa nurmikenttää. Täyttemaa on hänen mukaansa tuotu Kappelisatamanlahden pohjukassa olevan pumppausaseman paikalta. Tämä täyttemaakerros peittää myös 1960-luvun alussa tehdyn kaivannon, jonka pohjoisreuna paljastui ruuduista 4-7. Kaivannon täyttemaa (Y8) koostui eri kokoisista kivistä, mukana oli myös runsaasti rakennusjätettä. Tämä alkujaan kaivinkoneella tehty kuoppa (Ku9) oli yli 100 cm syvä; sitä ei kaivettu pohjaan asti. Kuopan halkaisija on itä-länsi-suunnassa ollut vähintään 4 m. Juuri tämän kuopan kaivamisen yhteydessä löytyi 1960-luvulla ihmisluita.

Alueen länsipäässä (ruudut 1-4) ja keskiosassa (ruudut 4-6) oli keltaisen täyttöhiekan (Y1) alla hiekansekainen noin 10 cm paksu tiivis kivikerros (Y2), jonka seassa oli mm. palamatonta luuta ja tiilenpalasia sekä myös kaksi 1500-1600-luvun hopeakolikkoa. Kivet olivat halkaisijaltaan n. 10-20 cm. Kerroksen pinnalla oli hyvin ohut tumma kerros, jossa oli mm. maatonut kaarnaa. Se tulkittiin alkuperäiseksi tai ainakin 1960-luvun täyttöä edeltäneeksi maanpinnaksi eli pinnaksi, jonka läpi haudat on aikanaan kaivettu. Alueen länsipäässä edellä mainitun kivikerroksen alla oli hieman edellistä vaaleampi kivi- ja hiekkakerros (Y6). Tämä noin 8-22 cm paksu kerros oli löydötön. Sen alta paljastui pohjamoreeni (Y19) ja pohjamoreeniin kaivettuja hautauksia. Aivan alueen koillisimmasta kulmasta kaivauksen aikana erotettiin korkeammalla oleva kivensekainen yksikkö (Y13) omaksi yksikökseen, mutta myös se osoittautui lopulta pohjamoreeniksi (Y19), jonka haudan 2 kuoppa (Ku23) leikkasi.

Ruuduissa 3 ja 4 kerros Y2 oli hyvin ohut ja sen alla oli noin 20-100 cm leveä kaivausalueen yli ulottunut pohjois-eteläsuuntainen runsaasti hiiltä ja nokea sisältänyt noin 20-26 cm paksu kerros multaista hiekkaa (Y12), jonka joukossa oli paljon osittain palanutta luuta. Ainakin osa niistä oli ihmisluita.

Ruuduissa 4-7 oli soran- ja kiviensekaista ruskeata hiekkaa (Y3), jonka seasta löytyi mm. luuta ja puuta. Eteläreunassa tämän yksikön leikkasi 1960-luvun kuoppa (Y8, Ku9). Kerroksesta löytyi myös nauvoja ja kaksi hopeakolikkoa 1500-1600-luvulta. Tämä ruskea hiekkakerros osoittautui myöhemmin osittain sekoittuneeksi hautojen täyttökerrokseksi, sillä alta paljastui hauta 5 ja runsaasti ihmisluita sisältänyt kuoppa (Y25, Ku43).

Idempänä ruuduissa 7-10 tuoreen täyttöhiekan (Y1) alla oli soransekainen hiekkakerros (Y4). Tässä täytömaaksi osoittautuneessa yksikössä oli muutama savilinski. Moderni 1960-luvun kuoppa (Y8, Ku9) leikkasi yksikön sen länsiosassa. Tämä täyttökerros oli ainakin osittain sekoittunut ja siinä oli sekä hautausmaa-ajalle ajoittuvia (pronssiketju, neula(?), arkonauvoja, palamatonta luuta) että myöhempiä löytöjä. Kerroksen alta paljastui hautakuoppia täyttöineen (haudat 8-13). Alueen itäpään yksiköitä oli monesti vaikea erottaa toisistaan. Aivan alueen A itäpäästä löytyi yksiköstä 4 pronssiketju, joka jatkui profiiliin. Ketjun tallettamiseksi aluetta jatkettiin noin 50 itään päin (ruutu 11). Aivan alueen A kaakkoisimmasta kulmasta (ruudusta 11) paljastui moderni kivillä täytetty kuoppa Y 41.

Hiekkakerroksen Y4 alla alueen itäpään ruuduissa 8-10 erottui kaksi yksikköä: mullan ja saven sekainen hiekka (Y14), joka tulkittiin pinnastaan sekoittuneeksi hautojen täytömaaksi, sekä savensekainen hieno hiekka (Y15), joka tulkittiin luonnolliseksi pohjahiekan päällä olevaksi kerrokseksi. Tulkintaa ei kuitenkaan voitu varmistaa, sillä alueen itäpäätä (ruudut 8-10) ei kaivettu puhtaaseen pohjamaahan asti.

Alueen keskiosassa paljastui täyttökerroksen Y3 alta neliömäinen hautaus (Y21, Ku22), joka nimettiin haudaksi 5. Sen eteläreunan leikkasi 1960-luvun kaivanto. Haudassa 5 oli hyvin säilynyt ihmisluuranko, jonka pää oli lounaassa ja jalat kaakossa (sic!) muodostaen siis noin 90° kulman. Hauta oli muutoin löydötön. Aivan tämän haudan 5 itäpuolella oli runsaat 2 m pitkä ja ainakin 1,5 m leveä kuoppa (Y25, Ku43), jossa oli hyvin paljon suuria ihmisluita, erityisesti pääkalloja ja isoja raajojen luita. Nämä luut eivät olleet missään anatomisessa järjestyksessä vaan keskenään hyvin sekaisin. Kyse on mahdollisesti kuopasta, johon on kerätty luita, jotka uusia hautoja kaivettaessa ovat tulleet esiin. Samasta kuopasta löytyi myös muutama rautanauja ja naulankatkelma. Myös tämä kuoppa oli tuhoutunut eteläreunastaan 1960-luvun kaivannon (Y8, Ku9) vuoksi. (Kuva 7)

Alueelta A paljastui runsaat kymmenen pääosin itä-länsisuuntaista hautakuoppaa. Alueen länsiosassa ruuduissa 1-2 haudat 1 (Y26, Ku27) ja 2 (Y20, Ku23) alkoivat erottua, kun kivien ja hiekan sekainen kerros Y6 oli poistettu. Molempien hautojen täyttö koostui mullan- ja soransekaisesta hiekasta, jon-

ka joukossa oli kiviä. Haudoissa ei ollut nauvoja tai muita esineitä, ainoastaan huonosti säilynyttä palamatonta luuta. Haudat sijaitsivat rinnakkain, mutta hauta 2 oli suunnassa SWW-NEE, kun taas hauta 1 oli useimpien muiden hautojen tapaan suunnassa NWW-SEE. (Kuva 8)

Hautojen 1 ja 2 itäpuolelta ruuduista 3 ja 4 paljastui haudan 5 alta kaksi vierekkäistä itä-länsisuuntaista pohjamoreeniin (Y19) kaivettua hautaa. Niistä eteläisempi nimettiin haudaksi 3 (Y28, Ku29) ja pohjoisempi haudaksi 4 (Y30, Ku31). Haudan 3 itäpää oli tuhoutunut 1960-luvun kaivannon (Y8, Ku9) vuoksi. Ison luukuopan (Y25, Ku43) alta ruuduista 6-7 paljastui aivan kaivausten loppuvaiheessa itä-länsisuuntainen hauta 6 (Y34, Ku35) ja sen pohjoispuolelta toinen mahdollinen hauta (hauta 7?).

Alue A sijaitsi alaspäin viettävässä rinteessä, joten alueen itäpää oli selvästi länsipäätä alempana. Itäpäässä oli myöhempien täyttökerrosten poistamisen jälkeen vaikea erottaa hautakuvioita. Ruuduissa 6-10 (11) oli useita itä-länsisuuntaisia hautoja, joissa oli säilynyt puunjäänteitä ja arkkunauvoja. Hautaa 13 lukuun ottamatta näitä hautoja ei ajanpuutteen vuoksi ollut mahdollista kaivaa pohjaan asti. Toisaalta haudat haluttiin säilyttää mahdollisimman häiriöttöminä, jotta niitä olisi mahdollista tutkia vielä tulevaisuudessa. Monia alueen itäpään hautoja reunusti tumma juova ja jopa puunjäänteitä. Niihin liittyen löytyi useita rautanauvoja. Tämän perusteella on tulkittu, että useimmissa itäpään haudoissa on ollut arkkuhautaus.

Ruuduissa 7-8 alkoi kaivauksen lopulla erottua kivensekainen hiekka (Y42). Kyseessä oli luultavasti täytetty kaivanto, joka oli mahdollisesti pohjois-etelä-suuntainen hauta (hauta 8?). Se rajautui idässä pohjamaahan (Y15) ja alueen pohjoisprofiilin reunassa hautaan 9.

Alueen A pohjoisprofiilin vierestä paljastui ruuduissa 8-10 kaksi päistään toisiaan leikannutta hautaa, jotka näyttivät aluksi yhdeltä hyvin pitkältä haudalta. Tämä pitkä hautakuvio ja sen itäpuolella olleiden muiden hautojen ylemmät täyttökerrokset nimettiin aluksi yksiköksi 17, mutta kaivauksen edetessä pitkästä hautakuvioista saatiin erotettua kaksi hautaa. Niistä läntisempi nimettiin haudaksi 9 (Y37, Ku38) ja itäisempi haudaksi 10 (Y39, Ku40). Näiden kahden haudan eteläpuolella oli saven ja hienon hiekan muodostaman 5-10 cm leveän kannaksen erottamana puolestaan hauta 11 (Y16), jota ei kaivettu (ei kuoppa-numeroa). Sen reunoja kiersi tumma hiilensekainen, mahdollisesti arkkun jäänteistä muodostunut raita.

Kuva 7: Kolme pääkalloa suuresta luukuopasta.

Kuva 8: Alueen A länsiosan hautoja.

Alueen A itäpäässä, ruuduissa 10-11, erottui vielä kaksi hautakuviota, jotka jatkuivat alueen itäprofiiliin, mutta eivät enää erottuneet 50 cm päässä idempänä, mihin alueen B länsipää ulottui. Nämä haudat nimettiin haudoiksi 12 ja 13, mutta jäi epäselväksi olivatko ne itä-länsi- vai etelä-pohjoissuuntaisia.

Alue B

Alue B sijoitettiin alueen A itäpuolelle eli alaspäin viettävään rinteeseen. Alue oli kooltaan 1 x 6 m ja alueesta A sen erotti metrin levyinen kannas. Alueen B länsipää oli korkeudella 4,5 m mpy ja itäpää korkeudella 3,9 m mpy ja ennen 1900-luvun jälkipuolen täyttökerroksia korkeudella 4,4 m mpy ja 3,8 m mpy.

Heti pintaturpeen alla oli saven- ja hiekan sekainen moderni täyttökerros (Y1). Sen alla oli hiekan sekainen kivikkoinen 8-20 cm paksu kerros (Y5), jossa oli 1900-luvulle ajoittuvia löytöjä, 1500-1600-luvulle ajoittuva raha sekä yksittäisiä ihmisluita. Yksikössä oli myös kranaatinsirpaleita, jotka ovat mahdollisesti peräisin noin Per Holmströmin asuinrakennuksen koillispuolella vuonna 1940 räjähtäneestä tykin ammuksista. Rakennuksen vieressä ollut räjähdyskraatteri on täytetty pian sodan jälkeen eikä enää erotu maastossa.

Aivan alueen B länsipäässä oli noin 25 x 50 cm kokoinen laakakivi, joka oli haljennut kovan iskun vuoksi (kranaatinsirpale?). Sen ympärillä oli tiivistä ja mustaa hiekkamaa, josta löytyi ihmisluita ja myös modernia lasia (Y11). Yksikkö jatkui eteläprofiiliin, jossa erottui mm. kaksi raajojen luuta. Paikalla on ollut kaivanto, mahdollisesti kyseessä on hautaus, joka on myöhemmän maankäytön vuoksi tuhoutunut.

Alueella B paljastui modernien täyttökerrosten alta puhdas pohjamaa, joka koostui kiviensekaisesta hiekasta (Y7). Alueella ei tavattu mainittavia merkkejä 1900-lukua vanhemmasta maankäytöstä. Alueella B ei ollut yhtään varmaa hautausta, ja ainoa mahdollinen hautakin oli aivan alueen länsipäässä. Tästä voidaan päätellä, että Kapalbackanin hautausmaa-alue ulottuu idässä melko tarkkaan alueen B länsipään tasolle.

Alue C

Alue C avattiin 18.6. Harry Nordmanin eteläpuolella sijaitsevalle Per Holmströmin tontille tarkoituksena selvittää hautausmaa-alueen etelärajaa. Etelä-pohjoissuuntainen alue C oli kooltaan 1 x 5 m. Toisin kuin Nordmanin tontilla täällä ei pintaturpeen alla ollut lainkaan täyttömaata vaan heti pintaturpeen alta paljastui tiivis kivikko. Alueen C eteläpäässä oli pintamaan seassa runsaasti talousjätettä 1900-luvun alkupuolelta, mutta heti pintamaan alta alkoi puhdas kivien, soran ja hiekan sekainen pohjamaa (Y10). Alueella ei ollut mitään merkkejä hautausmaasta tai muista kaivannoista.

Alue D

Alue D sijoitettiin Per Holmströmin tontin koilliskulmaan aivan Harry Nordmanin tontin rajalle. Alue oli pieni, vain 1 x 2 m laajuinen itä-länsi-suuntainen koeoja. Alueen pintamaassa oli vielä rippeitä Kapalbackanin alkuperäisestä metsäkasvillisuudesta mm. mustikan- ja puolukanvarpuja. Alueen lounaisosasta paljastui pintaturpeen alta noin 25 cm syvä loivareunainen kuoppa. Se oli löydötön ja liittyy todennäköisesti tontin käyttöön 1900-luvulla. Muutoin alueella D oli pintamaan alla kiven, soran ja hiekan sekainen puhdas pohjamaa. Paikalla ei siis ollut mitään merkkejä hautausmaasta.

6. HAUDAT

Kaikista alueen A ruuduista paljastui pohjamaahan kaivettuja itä-länsi-suuntaisia hautakuoppia. Hautojen täyttömaa sai oman yksikkönumeronsa, samoin kukin hautakuoppa oman kuoppanumeronsa. Alueen länsiosassa haudat sijaitsivat säännöllisissä riveissä, mutta itäosassa oli säännöllisten rivien välissä mahdollisesti myös pohjois-etelä-suuntaisia hautoja. Hautojen luuaineistosta ks. Kristiina Mannermaan laatima osteologinen raportti (liite 7).

Hauta 1

(Y26/Ku27, ruudut A1, A2)

Alueen A länsipäässä oli pohjamoreeniin kaivettu pyöreäpohjainen noin 220 cm pitkä ja noin 70 cm leveä NWW-SEE-suuntainen kuoppa, jonka pohja (4,36 m mpy) on ollut noin 55 cm alkuperäisen maanpinnan alapuolella. Haudassa ei ollut arkkuhautauksesta indikoivia rautanauvoja tai puunjäänteitä. Vainajasta oli jäljellä aikuisen kallon jäänteitä ja raajojen pitkiä luita, jotka olivat varsin pitkälle maatuneita. Haudassa oli myös lapsen luita.

Hauta 2

(Y20/Ku23, ruudut A1-1N, A2-2N)

Alueen A länsipäästä paljastui pohjamoreeniin kaivettu pyöreäpohjainen noin 180 cm pitkä ja 40 cm leveä SWW-NEE-suuntainen hautakuoppa, jonka pohja (4,64 m mpy) oli vain noin 30-40 cm alkuperäisen maanpinnan alapuolella. Kuopan kulmat olivat pyöreätköt eikä kuopasta löytynyt arkkuhautaukseen viittaavia nauvoja tai puuta. Vainajasta oli jäljellä huonosti säilyneitä raajojen pitkiä luita. (Kuva 9)

Hauta 3

(YY28/Ku29, ruudut A3, A4)

Alueen A länsiosassa ollut pohjamoreeniin kaivettu 170 cm pitkä ja 50 cm leveä NWW-SEE-suuntainen kuoppa, jonka pohja (4,07 m mpy) oli noin 60-70 cm alkuperäisen maanpinnan alapuolella. Haudan itäpääty on tuhoutunut 1960-luvun alun kuopankaivamisen yhteydessä. Haudassa ei ollut arkkuhautauksesta indikoivia rautanauvoja tai puunjäänteitä. Vainajasta oli jäljellä alaraajojen pitkiä luita, jotka olivat varsin pitkälle maatuneita.

Hauta 4

(Y30/Ku31, ruudut A3-N, A4-4N, A5-A5N)

Alueen A länsiosassa aivan haudan 3 pohjoispuolella erottui pohjamoreeniin kaivettu noin 180 cm pitkä ja 40 cm leveä NWW-SEE-suuntainen kuoppa, joka tulkittiin haudaksi. Hautaa ei kaivettu pohjaan ja sen pinta oli noin 4,47 m mpy. Haudan 4 päällä sijaitsi hauta 5.

Kuva 9: Hauta 2, vasemalla hauta 1.

Kuva 10: Hauta 5.

Hauta 5

(Y21/Ku22, ruudut A3-3N, A4-4N, A5-5N)

Alueen A keskiosassa paljastui noin 150 cm pitkä ja noin 100 cm leveä hauta, joka oli 1960-luvulla tuhoutunut suuren kuopan kaivamisen vuoksi eteläreunastaan. Haudan pohja oli korkeudella 4,50 m mpy eli noin 40 cm alkuperäisen maanpinnan alapuolella. Haudassa oli hyvin säilynyt naisen luuran-ko, jonka pää oli lounaassa ja jalat kaakossa (sic!) muodostaen siis noin 90° kulman. Hauta oli muutoin löydötön. Vainajan asento sulkee pois arkkuhautauksen mahdollisuuden.

Haudan 5 alla oli toinen vanhempi hauta (hauta 4). (Kuva 10)

Hauta 6

(Y32/Ku33, ruudut A6, A7)

Alueen A keskiosassa, ison luukuopan (Y25) alta paljastui 130 cm pitkä ja 60 cm leveä NWW-SEE-suuntainen hauta, jota ei kaivettu pohjaan asti. Haudan pinta on noin 4,00 m mpy.

Hauta 7?

(Y34/Ku35, ruudut A5N, A6N)

Ison luukuopan (Y25/Ku43) alta paljastui 120 cm pitkä ja 60 cm leveä NWW-SEE-suuntainen kaivanto, joka oli todennäköisesti myöhemmän luukuopan kaivamisen yhteydessä lähes tuhoutunut hauta.

Hauta 8?

(Y42, ruutu 8)

Alueen A keskiosasta paljastui täytetty kaivanto, todennäköinen hauta. Siitä kaivettiin esiin vain täyttömaan pintaa (noin 4,00 m mpy), josta löytyi mm. rautanauvoja ja maatuneen puun jätteitä. Kyse lienee S-N-suuntaisesta haudasta.

Hauta 9

(Y37/Ku38, ruudut 8-9)

Alueen A itäosassa oli pohjoisprofiiliin jatkunut NEE-SWW-suuntainen noin 120 cm pitkä ja yli 50 cm leveä hauta. Haudassa oli rautanauvoja ja puujätteitä, jotka yhdessä suorakulmaisen hautakuvion kanssa viittaavat arkkuhautaukseen. Haudassa oli pitkiä raajojen luita ja kallo, jotka jatkuivat profiiliin. Niitä ei kaivettu kokonaan esiin vaan ne peitettiin takaisin paikoilleen. Hauta 9 leikkasi itäpäässään hautaa 10.

Hauta 10

(Y39/Ku40, ruudut 9-10)

Alueen A itäosassa haudan 9 itäpuolella oli pohjoisprofiiliin jatkunut NEE-SWW-suuntainen noin 100 cm pitkä ja yli 50 cm leveä hauta. Myös tässä haudassa oli rautanauvoja ja puujätteitä, jotka yhdessä suorakulmaisen hautakuvion kanssa viittaavat arkkuhautaukseen. Haudassa oli pitkiä raajojen luita, joita ei kaivettu kokonaan esiin vaan ne peitettiin takaisin paikoilleen. Hauta 9 leikkasi itäpäässään hautaa 10.

Hauta 11

(Y16, ruudut 9-10)

Alueen A itäosassa ollut rajoiltaan hieman epäselvä noin 150 cm pitkä ja 50 cm leveä hauta, josta löytyi luuta. Hautaa ei kaivettu pohjaan ja sen pinta oli noin 4,00 m mpy

Hauta 12

(Y17, ruudut 9-10)

Alueen A itäpäädyssä ollut hauta, joka jatkui etelä- ja itäprofiiliin ja oli eteläosastaan tuhoutunut 1900-luvulla kaivetun kivillä täytetyn kuopan (Y41) vuoksi. Hautaa ei kaivettu pohjaan asti. Haudan yläosasta löytyi pronssiketju. Vainajasta oli jäljellä joitain huonosti säilyneitä luita.

Hauta 13

Alueen A itäpäädyssä ollut hauta, joka jatkui pohjois- ja itäprofiileihin. Hauta oli rajoiltaan epäselvä.

7. LÖYDÖT

Pintamaasta ja erityisesti 1960-luvun kuopasta paljastui runsaasti moderneja löytöjä mm. tiiltä, lasivil-laa, modernia ikkunalasia ja olutpullonkorkkeja. Haudoissa oli runsaasti luuaineistoa ja rautanauloja, mutta muutoin löydöt (KM 200684:1-80) jäivät suhteellisen vähäisiksi. Arkunnauloja lukuun ottamatta löydöistä vain pronssiketju ja kaksi mahdollista käärinliinan tms. neulaa (:29, 80) voidaan liittää hautauksiin.

Rautanauloja ja niiden katkelmia löytyi yhteensä 59 kpl. Taotut naulat ovat kaikki hyvin samankaltaisia. Naulojen kannat ovat lähes kaikissa tapauksissa neliömäisiä/kulmikkaita, halkaisijaltaan n. 1-2,5 cm välillä. Naulojen vartaat ovat pääosin poikkileikkaukseltaan litistettyjä tai neliömäisiä. Naulojen pituus vaihtelee n. 2 cm ja 6,5 cm välillä (lyhimmät vartaat katkenneita). Osa nauloiksi tulkituista rautaesi-neistä on niin pahoin korrodoituneita, ettei niiden ulkonäöstä voi varmasti päätellä mitään. Joissakin nauloissa ja naulankannoissa on säilynyt rautaan kiinni ruostuneena puujäänteitä, jotka tulkittiin arkun jäänteiksi.

Alueilta A ja B löytyi yhteensä kuusi ruotsalaista vuosien 1568 ja 1610 välille ajoittuvaa hopearahaa. Kaikki rahat olivat aivan alkuperäisen maanpinnan tuntumassa tai hautojen ylimmissä täyttökerrok-sissa.

Aivan alueen itäpäästä löytyi käsityönä valmistettu 4 mm paksu ja 297 mm pitkä S-muotoisista yksin-kertaisista lenkeistä koostuva pronssiketju (:40). Ketju on katkennut, joten se on alkujaan saattanut olla tätä pidempi. Ketjussa on erillinen S-muotoinen lukkohakanen. Ketju liittyyneen hautauksiin.

Alueelta A löytyi myös kaksi vihreän ikkunalasinpala (:9, 51). Niistä toisessa (:51) on nyrhien muotoil-tu reuna, joka viittaa 1700-lukua vanhempaan lasimestarin työhön. Molemmat palat ovat kuplikasta vaaleanvihreätä ja noin 1,5 mm paksua lasia ja ajoittuvat todennäköisimmin 1600-luvun alkupuolelle. Toinen paloista (:9) oli pintamaassa, toinen haudan (Y14, hauta 9/10) täyttömaassa (:51).

Alueelta A löytyi yksi pala punasavikeramiikkaa. Alueen A pintakerroksesta löytynyt vadin pala (:7) on luultavasti 1600-1800-luvulta. Kaivauksella löytyi myös kolme pientä palaa palanutta savea (:5, 14, 24). Kaikki palat olivat pinta- ja täyttökerroksissa eikä niitä voi yhdistää kappeliin tai sen rakenteisiin. Sama koskee alueelta A löytynyttä kuonan palaa (:1).

8. YHTEENVETO

Hankoniemen länsiosassa on nimellä Kapellhamn – Kappelisatama tunnettu lahti, joka on saanut ni-mensä Hangon kappelin mukaan. Kappelisatama on suurella todennäköisyydellä ollut Hangon kes-kiäikainen satama, joka maan nousemisen ja laivojen koon kasvamisen myötä menetti merkityksensä 1500-luvulle tullessa. Hangon kappelin rauniot ovat kadonneet maisemasta viimeistään 1800-luvulla, mutta kappelia kiertäneen hautausmaan 27 x 29 m suuruinen kiviaidan perustus oli näkyvissä aina 1900-luvun alkuun asti.

Kappelisataman eteläpuolisen omakotialueen eräältä tontilta löytyi 1960-luvun alussa joukko ihmislui-ta. Löytö jäi tuolloin vähälle huomiolle, mutta maanomistaja Harry Nordman kertoi asiasta kesällä 2005 Hangon kylän Gunnarsängenin kaivauksia johtaneelle Henrik Janssonille. Tämän tiedon ja sitä tuke-neen valokuvan johdosta kappeli ja sen hautausmaa valittiin tutkimuskohteeksi kesällä 2006. Alueelle kaivettiin neljä koeojaa, joista yksi osui hautausmaa-alueelle. Yhdessä nämä kaivausalueet ja naapuritontin vuonna 1981 kaivettu alue rajaavat kappeliin liittynyttä hautausmaa-alueetta.

Kesäkuussa 2006 toteutetuissa koekaivauksissa löytyi itää kohden viettävästä rinteestä yli kymmenen itä-länsisuuntaista hautaa sekä kuoppa, johon on ilmeisesti hautoja kaivettaessa kerätty vanhoista hau-tauksista nousseita luita. Tämän noin 2 m levyisen luukuopan vieressä oli hautausmaan viimeiselle käyttöajalle sijoittuva naisen hauta, johon ruumis oli lähestulkoon heitetty. Tutkimukset keskittyivät 10 m pitkään koeojaan, jonka länsipäässä oli arkuttomia hautauksia ja itäpäässä arkullisia hautauk-sia. Kyse on todennäköisesti hautojen ajallisesta erosta: länsipään haudat lienevät keskiajalta ja itäpään uuden ajan alusta. Tutkimuksissa löytyi 13 hautaa sekä edellä mainittu iso luukuoppa. Lisäksi täyte-

maakerroksista löytyi runsaasti ihmisluita. Luita on yhteensä ainakin 21 vainajasta ja lisäksi ainakin kuudesta vainajasta on osittain palaneita luita. Haudattujen joukossa on sekä miehiä, naisia että lapsia, joten kyse on pikemminkin Hangon kylän kuin vain merenkulkijoiden hautausmaasta.

Haudat olivat käytännöllisesti katsoen löydöttömiä. Esinelöytöinä talletettiin kaksi mahdollista kääriinliianneulaa ja yksi pronssiketju. Lisäksi tutkimuksissa löytyi kuusi 1500-luvun lopulle ja 1600-luvun alkuun ajoittuvaa kolikkoa, jotka kaikki olivat hautojen sijaan alkuperäisessä pintamaakerroksessa. Rahat ovat ilmeisesti hautausmaan viimeiseltä käyttöjaksolta, mikä sopii hyvin kirjallisista lähteistä saatuun kuvaan, jonka mukaan kappeli on hylätty 1600-luvun kuluessa.

Itse kappelin perustuksia ei kaivauksissa löytynyt. Sen sijaan löytöjen joukossa on pari 1500- tai 1600-luvulle ajoittuvaa palaa vihreätä ikkunalasia, jotka mitä ilmeisimmin ovat peräisin kappelin ikkunoista. Voidaan olettaa, että itse kappeli on ollut hyvin lähellä nyt kaivettua aluetta. Myöskään hautausmaan muuria tai aidan perustusta ei enää havaittu maanpinnalla tai edes kaivausalueilla.

Tällä hetkellä on vielä mahdoton määrittää Hangon kappelin perustamisen ajankohtaa. Aiemman maanpinnan tasoa vastaavasta kerroksesta löytyi kaivauksilla kuusi uuden ajan alkuun ajoittuvaa kolikkoa. Keskiaikaisia rahoja ei löytynyt lainkaan, mutta on syytä todeta, että Suomen kirkkokaivauksilla ne ovat tuntuvasti 1500- ja 1600-lukujen rahoja harvinaisempia. Osa löydetyistä haudoista viittaa keskiaikaiseen perinteeseen, ja on hyvin luultavaa, että kappeli on perustettu viimeistään myöhäiskeskiajalla eli 1400-luvulla, mutta mahdollisesti jo tuntuvasti aiemmin. Nyt esitetyt tulokset vuoden 2006 kaivauksista ovat vasta alustavia (esim. C14-ajoituksia ei vielä ole käytettävissä).

Helsingissä 29.5.2007

Georg Haggren

LÄHTEET

Painamattomat lähteet

Hangon museon arkisto
Päälueetelo

Tutkimuskertomukset
Birgitta Ekström: Berättelse över Hangö museums grävning den 1.-
15.7.1981 vid Västervägen

Kansallisarkisto (KA)
Maamittaushallituksen kartta-arkisto (MHA)
Suomen asutuksen yleisluettelo (SAY)
Tenholan kirkonarkisto: Tilikirja 1644-1732 (mf)
Uudenmaan voudintilit

Krigsarkivet (KRA), Tukholma
Hydrografiska kartor

Museovirasto, Rakennushistorian osaston topografinen arkisto (RHOA)

Henrik Jansson: Hangö Gunnarsängen. Utgrävningsrapport 2003, 2004, 2005.

Georg Haggrén, Heini Hämäläinen, Maija Holappa, Tarja Knuutinen, Anna-Maria Salonen & Riikka Tevali: Hanko, Hangon kylä, Gunnarsängen, Keskiaikaisen kylätontin kaivaus 2006.

Riksarkivet (RA), Tukholma
Kartor och ritningar: Finland, socknar och städer

Painetut lähteet

Finlands medeltidsurkunder (FMU) I-VIII. Utg. av Reinh. Hausen. Helsingfors 1910--1935.
Nylands ortnamn : deras former och förekomst till år 1600 / utgivna av Greta Hausen. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland 152. Helsingfors 1920.
Registrum Ecclesiae Aboensis eller Åbo Domkyrkas Svartbok (REA). Utg. af Reinh. Hausen 1890. Faksimilepainos. Jyväskylä 1996.

Kirjallisuus

Boström, Birger: Hangö udd: forntida hamnar och hållristningar. Hangö 1968.
Edgren, Helena & Hiekkänen, Markus: Havet, kapellen och franciskanerna. Kirkearkeologi i Norden 4. *Hikuin* 20. Forlaget Hikuin. Højbjerg 1993.
Jarl Gallén: Det danska itinerariet. Franciskansk expansionsstrategi i Östersjön. Studier utg. av SLSiF 579. Hangö 1993.
Henrik Jansson: Östersjöitinerariet i Nyland. En arkeologisk-historisk analys av en omdiskuterad handskrift. Pro gradu-avhandling. Arkeologi, Helsingfors universitet 2006. (painamaton)
K. G. Leinberg: Predikoställen i några församlingar af Åbo stift mot slutet af 1600-talet. Historiallinen arkisto XVII:1. Helsinki 1901. s. 115-124.
Oscar Nikula: Tenala och Bromarf socknars historia I-II. Helsingfors 1938.

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

MUSTAVALKONEGATIIVILUETTELO

MUSEOVIRASTO/RHO NEG. 125688

LIITE 1

Päänro	Alanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Kuvaaja
125688	1	A		Kallo ja mitta, ruutu 7, pohjoisprofiili+F80	S-N	AMS
125688	2	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	TK
125688	3	A		Alueen A eteläprofiili. Huom. vaalea täytehiekkä (Y1).	NE-SW	AMS
125688	4	A	Y21	Ruudut A3-3N, A4-4N.Hauta 5.	N-S	AMS
125688	5	A	Y21	Ruudut A3-3N, A4-4N.Hauta 5.	S-N	AMS
125688	6	A	Y25	Luukuopan koilliskulman kolme pääkalloa ruudussa 6N.	N-S	AMS
125688	7	A	Y25	Ruudut 6-7+ 6N. Luukuopasta paljastuneita luita.	S-N	AMS
125688	8	A	Y21, Y25	Ruudut A7-3 ja A6N-3N. Etualalla iso luukuoppa (Y25), taustalla hauta 5.	E-W	AMS
125688	9	A	Y19, Y22, KU23	Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E.	NE-SW	AMS
125688	10	A	Y20	Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9).	E-W	AMS
125688	11	A	Y14-17	Alue A:n itäpääty, ruudut 7-11. Oikealla haudat 9 ja 10.	E-W	TK
125688	12	A	Y14-17	Alue A:n itäpääty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10. Edessä hauta 8.	W-E	TK
125688	13	A	Y25	Itäpäädyn N-profiiniin haudat 9 ja 10 ruuduissa 7-8	E-W	TK
125688	14	A	Y27-29	Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.	S-N	AMS
125688	15	A		Ruudut 1-3, haudat 1-4	E-W	AMS
125688	16	A	Y26, Ku27, Y19	Ruudut 1-2, hauta 1.	N-S	AMS
125688	17	A		Ruudut 1-6. Haudat 1-4, 6-7. Loppukuva.	W-E	AMS

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

DIALUETTELO

LIITE 2

Päänro	Alanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Kuvaaja
125689	1	A	Y3, Y4 ja Y6	Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6.	W-E	AMS
125689	2	A	Y3, Y4 ja Y6	Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6.	E-W	AMS
125689	3	A	Y3, Y8, KU9	Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9.	WNW-ESE	AMS
125689	4	A	Y3, Y8, KU9	Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9.	WSW-ENE	AMS
125689	5	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	TK
125689	6	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	TK
125689	7	A	Y12	Ruutu 3, hauta 5, taka-alalla Y12, jossa palanutta ihmisluita	N-S	
125689	8	A	Y3, Y4	Palamattomia luita ruuduissa 6-7. Ns. luukuopan (Y25) pinta alkaa erottua.	N-S	MH
125689	9	A	Y14-17, Y19, Y36	Alueen A itäpää, ruudut 7-10. Hautojen täytöt alkavat erottua.	W-E	TK
125689	10	A		Alueen A eteläprofiili. Huom. vaalea täytehiekkä (Y1).	NE-SW	AMS
125689	11	A	Y21	Ruudut A3-3N, A4-4N. Hauta 5.	N-S	AMS
125689	12	A	Y25	Luukuopan koilliskulman kolme pääkalloa ruudussa 6N.	N-S	AMS
125689	13	A	Y25	Ruudut 6-7+ 6N. Luukuopasta paljastuneita luita.	S-N	AMS
125689	14	A	Y21, Y25	Ruudut A7-3 ja A6N-3N. Etualalla iso luukuoppa (Y25), taustalla hauta 5.	E-W	AMS
125689	15	A	Y19, Y22, KU23	Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E.	NE-SW	AMS
125689	16	A	Y19, Y22, KU23	Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, vasemmalla hauta 1.	W-E	AMS
125689	17	A	Y20, KU23	Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, oikealla hauta 1.	E-W	AMS
125689	18	A	Y21	Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9).	NE-SW	AMS
125689	19	A	Y19, Y20, KU 21	Ruudut A3-4, hauta 5. Lähikuva.	E-W	AMS
125689	20	A	Y14-Y17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Oikealla haudat 9 ja 10.	E-W	TK
125689	21	A	Y14-Y17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10.	N-S	TK
125689	22	A	Y25	Kaksi kalloa ruudussa 5. Luukuoppa.	N-S	TK

HANKO, KAPALBACKAN**Georg Haggrén 2006**

DIALUETTELO

LIITE 2

Päänro	Alanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Kuvaaja
125689	23	A	Y14-17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-11. Oikealla haudat 9 ja 10.	E-W	TK
125689	24	A	Y14-17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10. Edessä hauta 8.	W-E	TK
125689	25	A	Y25	Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.	E-W	AMS
125689	26	A	Y27-29	Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.	S-N	AMS
125689	27	A	Ku23, Ku 27, Y19	Ruudut 1-2, Y27-32, ruudut 1-4. Hautojen 1 ja 2 kuopat.	S-N	AMS
125689	28	A	Y26, Ku27, Y19	Ruudut 1-2, hauta 1.	N-S	AMS
125689	29	A		Ruudut 1-6. Haudat 1-4, 6-7. Loppukuva.	W-E	AMS
125689	30	B	Y5	Yksikkö Y5	E-W	AMS
125689	31	C	Y10	Puhtaan pohjamaan Y10 pinta	N-S	AMS
125689	32	C	Y10	Puhtaan pohjamaan Y10 pinta	S-N	AMS

HANKO, KAPALBACKAN
 Georg Haggrén 2006
 DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
1			Hautausmaalöytö 1960-luvun alussa, Harry Nordman.	S-N	14.6.2006		0182
2			Sama paikka kuin 1960-l kuvassa, kesäkuu 2006	S-N	6.6.2006	GH	0025
3			Kappelisataman alue itäranta	E-W	13.6.2006	GH	0174
4			Ankkuri, sama kuin 1960-l kuvassa		27.6.2006	GH	0088
5	A		Yleiskuva alueen A paikasta. Huom. taustalla Kappelisatama.	SW-NE	5.6.2006	TK	0049
6	A		Yleiskuva hautausmaa-alueesta, keskellä alueen A paikka.	SSE-NNW	5.6.2006	TK	0050
7	A		Yleiskuva alueen A paikasta (sama suunta kuin 1960-l kuvassa).	SSW-NNE	5.6.2006	TK	0051
			Kuvan keskellä pilkottaa vanhassa kuvassa oleva ulkorakennus. Harry Nordman.				
8	A		Yleiskuva alueen A länsipäästä ja ylärinteen puutarhasta, kohollaan oleva neliö on vanhaa kasvimaata.	E-W	5.6.2006	TK	0052
9	A		Yleiskuva alueen A paikasta. Huom. taustalla Kappelisatama.	WSW-ENE	5.6.2006	GH	0030
10	A		Yleiskuva alueen A paikasta. Taustalla Per Holmströmin talo.	SSW-NNE	6.6.2006	TK	0053
11	A		Yleiskuva alueen A paikasta.	SW-NE	6.6.2006	TK	0054
12	A		Yleiskuva alueen A paikasta. Vasemmalla Harry Nordmanin talo.	SE-NW	6.6.2006	TK	0055
13	A		Yleiskuva alueen A paikasta. Taustalla Harry Nordmanin talo.	E-W	6.6.2006	TK	0057
14	A		Yleiskuva kaivausalueesta A ennen kaivausta.	W-E	6.6.2006	TK	0059
15	A		Työkuva, turpeen poisto		6.6.2006	AMS	0060
16	A		Täytemaan pinta turpeen poiston jälkeen	E-W	6.6.2006	AMS	0062
17	A		Täytemaan pinta turpeen poiston jälkeen	W-E	6.6.2006	AMS	0063
18	A		Työkuva, turpeen/täytemaan poisto		6.6.2006	TK	0065
19	A		Kallo ja mitta, ruutu 7, pohjoisprofiili+F80	S-N	7.6.2006	AMS	0068
20	A	Y2	Alueen A länsiosa. Yksikön Y2 pinta.	W-E	7.6.2006	AMS	0070

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
21	A		Työkuva, kallon ja luun talteenotto 2.		9.6.2006	AMS	0076
22	A	Y3, Y4 ja Y6	Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6.	W-E	13.6.2006	AMS	0079
23	A	Y3, Y4 ja Y6	Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6.	E-W	13.6.2006	AMS	0080
24	A	Y3, Y8, KU9	Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja vasemmalla KU9.	E-W	15.6.2006	AMS	0091
25	A	Y3, Y8, KU9	Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9.	WNW-ESE	15.6.2006	AMS	0092
26	A	Y3, Y8, KU9	Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9.	WSW-ENE	15.6.2006	AMS	0093
27	A		Työkuva, pronssiketjun löytyminen.		15.6.2006	AMS	0094
28	A	Y3	Palaneita luita pohjoisprofiilissa, ruudussa 4.		15.6.2006	AMS	0096
29	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	16.6.2006	TK	0101
30	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	16.6.2006	TK	0102
31	A		Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ.	S-N	16.6.2006	TK	0103
32	A	Y4	Alue A:n itäpäätty	W-E	16.6.2006	AMS	0107
33	A	Y3, Y4	Palamattomia luita ruuduissa 6-7. Ns. luukuopan (Y25) pinta alkaa erottua.		19.6.2006	MH	0108
34	A	Y3	Luu ja puunpala ruudussa 7		20.6.2006	AMS	0110
35	AN	Y1/Y2?	Suuri luu laajennusalueen ruudussa 6N.	N-S	20.6.2006	NAM	0114
36	A	Y6	Alueen A länsipää, Y6 taso 2.	W-E	20.6.2006	AMS	0115
37	A	Y14-17, Y19, Y36	Alueen A itäpää, ruudut 7-10. Hautojen täytöt alkavat erottua.	W-E	21.6.2006	TK	0121
38	A	Y6/Y2, Y13, Y20	Tasokuva, ruudut 1-3 ja 1-3N. Etualalla hauta 2 alkaa hahmottua.	E-W	21.6.2006	TK	0123
39	A		Eteläprofiili, ruutu 1. Vasemmalla haudan 1 länsipää.	N-S	22.6.2006	AMS	0124
40	A		Eteläprofiili, ruutu 2.	N-S	22.6.2006	AMS	0125
41	A		Eteläprofiili, ruutu 3.	N-S	22.6.2006	AMS	0126

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
42	A		Eteläprofiili, ruutu 4. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9).	N-S	22.6.2006	AMS	0127
43	A		Eteläprofiili, ruutu 5. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9).	N-S	22.6.2006	AMS	0128
44	A		Eteläprofiili, ruutu 6. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9).	N-S	22.6.2006	AMS	0129
45	A		Eteläprofiili, ruutu 7. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9).	N-S	22.6.2006	AMS	0130
46	A		Eteläprofiili, ruutu 8. Oikealla 1960-luvun kaivantoa (Y8, Ku9).	N-S	22.6.2006	AMS	0131
47	A		Eteläprofiili, ruutu 9.	N-S	22.6.2006	AMS	0132
48	A		Eteläprofiili, ruutu 10. Huom. moderni kivillä täytety kuoppa (Y41).	N-S	22.6.2006	AMS	0133
49	A		Alueen A eteläprofiili. Huom. vaalea täytehiekka (Y1).	NE-SW	22.6.2006	AMS	0134
50	A	Y21	Ruudut A3-3N, A4-4N.Hauta 5.	N-S	22.6.2006	AMS	0135
51	A		Pronssiketju (:40), ruudun 10 itäprofiilissa.		22.6.2006	AMS	0139
52	A	Y21	Ruudut 6, 6N, 7. 3 kalloa ja luita. Etualalla hauta 5, taustalla luukuoppa (Y25).	W-E	26.6.2006	AMS	0062
53	A	Y25	Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N	S-N	26.6.2006	MH	0141
54	A	Y25	Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N	S-N	26.6.2006	MH	0142
55	A	Y25	Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N	N-S	26.6.2006	MH	0143
56	A	Y25	Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N	N-S	26.6.2006	MH	0144
57	A	Y15, Y17	Alueen A itäpäädyistä paljastuneet luut. Hauta 12.	W-E	26.6.2006	TK	0145
58	A	Y15, Y17	Itäpäädyn luut	Suoraan ylhäältä	26.6.2006	TK	0146
59	A	Y25	Luukuopan koilliskulman kolme pääkalloa ruudussa 6N.	N-S	26.6.2006	AMS	0149
60	A	Y25	Ruutu 6N, kallo W. Huom. reiät kallossa.	Ylhäältä	26.6.2006	AMS	0150
61	A	Y25	Ruudut 6-7+ 6N. Luukuopasta paljastuneita luita.	S-N	26.6.2006	AMS	0151
62	A	Y21, Y25	Ruudut A7-3 ja A6N-3N. Etualalla iso luukuoppa (Y25), taustalla hauta 5.	E-W	26.6.2006	AMS	0152
63	A	Y21	Ruudut A3, 3N, 4, 4N. Hauta 5.	N-S	26.6.2006	AMS	0153

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
64	A	Y21, Y8, Ku9	Ruudut 4-6+4N-6N, vasemalla hauta 5, oikealla 1960-luvun kaivanto.	W-E	26.6.2006	AMS	0154
65	A	Y20	Alueen länsipään ruudut A1-2 ja A1N-2N. Hauta 2.	W-E	26.6.2006	AMS	0155
66	A	Y25	Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E.	N-S	27.6.2006	AMS	0161
67	A	Y19, Y22, KU23	Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E.	NE-SW	27.6.2006	AMS	0162
68	A	Y19, Y22, KU23	Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, vasemmalla hauta 1.	W-E	27.6.2006	AMS	0163
69	A	Y20, KU23	Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, oikealla hauta 1.	E-W	27.6.2006	AMS	0164
70	A	Y21	Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9).	NE-SW	27.6.2006	AMS	0165
71	A	Y19, Y20, KU 21	Ruudut A3-4, hauta 5.Lähikuva.	E-W	27.6.2006	AMS	0166
72	A	Y20	Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9).	E-W	27.6.2006	AMS	0167
73	A	Y14-Y17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Oikealla haudat 9 ja 10.	E-W	27.6.2006	TK	0168
74	A	Y14-Y17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Oikealla haudat 9 ja 10.	W-E	27.6.2006	TK	0169
75	A	Y14-Y17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10.	N-S	27.6.2006	TK	0171
76	A	Y25	Kaksi kalloa ruudussa 5. Luukuoppa.	N-S	27.6.2006	TK	0172
77	A	Y25	Kaksi kalloa ruudussa 5. Luukuoppa. Lähikuva.	N-S	27.6.2006	TK	0173
78	A	Y25	Kaksi kalloa ruudussa 5. Iso lukuoppa. Ylhäällä1960-luvun kuoppa (Y8, Ku9).	E-W	27.6.2006	TK	0174
79	A	Y20, Ku23, Y26, Ku27	Ruudut 1-2, vasemmalla hauta 1 ja oikealla hauta 2, kun luut otettu pois.	E-W	28.6.2006	NAM	0175
80	A	Y14-17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-11. Oikealla haudat 9 ja 10.	E-W	28.6.2006	TK	0176
81	A	Y14-17	Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10. Edessä hauta 8.	W-E	28.6.2006	TK	0178
82	A	Y14	Itäpäädyn N-profiiniin haudat 9 ja 10 ruuduissa 7-8	S-N	28.6.2006	TK	0180
83	A	Y25	Itäpäädyn N-profiiniin haudat 9 ja 10 ruuduissa 7-8	E-W	28.6.2006	TK	0182

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
84	A	Y25	Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.	S-N	28.6.2006	AMS	0183
85	A	Y27-29	Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.	S-N	28.6.2006	AMS	0184
86	A	Ku23, Ku 27, Y19	Ruudut 1-2, Y27-32, ruudut 1-4. Hautojen 1 ja 2 kuopat.	S-N	28.6.2006	AMS	0185
87	A	Y25	Leuka, jossa hampaita ruudusta 5		28.6.2006	AMS	0186
88	A	Y26, Ku27, Y19	Ruudut 1-2, hauta 1.	N-S	29.6.2006	AMS	0188
89	A	Y26	Kallo ruudussa 1	Ylhäältä, S-N	29.6.2006	GH	0189
90	A	Y25	Ruudut 5-7. Iso luukuoppa.	E-W	29.6.2006	NAM	0191
91	A	Y25	Ruudut 5-6, iso luukuoppa. Kallo.	N-S	29.6.2006	NAM	0192
92	A	Y25	Ruudut 5-6, iso luukuoppa. Kallon lähikuva.	S-N	29.6.2006	NAM	0193
93	A		Eteläprofiili, ruutu 10	N-S	29.6.2006	AMS	0195
94	A		Eteläprofiili, ruutu 9	N-S	29.6.2006	AMS	0196
95	A		Pohjoisprofiili, ruudut 8-10	S-N	29.6.2006	NAM	0197
96	A		Pohjoisprofiili, ruutu 10	S-N	29.6.2006	NAM	0198
97	A		Pohjoisprofiili, ruutu 9	S-N	29.6.2006	NAM	0199
98	A		Pohjoisprofiili, ruutu 8	S-N	29.6.2006	NAM	0200
99	A		Hauta 9 pohjoisprofiilin ruuduissa 8-9	S-N	29.6.2006	NAM	0201
100	A		Pohjoisprofiili, ruudut 1-6	S-N	29.6.2006	AMS	0203
101	A		Eteläprofiili, ruutu 8	N-S	29.6.2006	GH	0204
102	A		Eteläprofiili, ruutu 7	N-S	29.6.2006	GH	0205
103	A		Eteläprofiili, ruutu 6	N-S	29.6.2006	GH	0206
104	A		Eteläprofiili, ruutu 5	N-S	29.6.2006	GH	0207

HANKO, KAPALBACKAN
 Georg Haggrén 2006
 DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
105	A		Ruudut 1-6. Haudat 1-4, 6-7. Loppukuva.	W-E	29.6.2006	AMS	0208
106	A		Alueen A täyttöä+F144		30.6.2006	GH	0209
107	B	Y5	Yksikkö Y5	E-W	9.6.2006	AMS	0071
108	B	Y5	Yksikkö Y5	W-E	9.6.2006	AMS	0072
109	B	Y5	Alue B:n yksikkö Y5	W-E	14.6.2006	GH	0178
110	B		Alue B:n W-päädystä ollut laakea kivi	W-E	14.6.2006	GH	0184
111	B	Y7	Puhtaan pohjamaan Y7 pinta	W-E	14.6.2006	NAM	0087
112	B	Y7	Puhtaan pohjamaan Y7 pinta	E-W	14.6.2006	NAM	0088
113	B		Profiili, ruudut 12-13	S-N	16.6.2006	NAM	0098
114	B		Profiili. ruudut 14-15	N-S	16.6.2006	NAM	0099
115	B		Koko B:n S-profiili	NW-SE	16.6.2006	GH	0207
116	C		Alue C ennen turpeenpoistoa	N-S	13.6.2006	AMS	0081
117	C		Yleiskuva alue C:stä	SE-NW	13.6.2006	AMS	0084
118	C	Y10	Puhtaan pohjamaan Y10 pinta	N-S	15.6.2006	AMS	0089
119	C	Y10	Puhtaan pohjamaan Y10 pinta	S-N	15.6.2006	AMS	0090
120	C	Y10	Pohjamaata Y10 taso 2	S-N	20.6.2006	AMS	0111
121	C	Y10	Pohjamaata Y10 taso 2	N-S	20.6.2006	AMS	0112
122	D	Y18	Alue D turpeenpoiston jälkeen	E-W	22.6.2006	AMS	0137
123	D	Y18	Alue D turpeenpoiston jälkeen	W-E	22.6.2006	AMS	0138
124	D		Pintamaan alta paljastunut resentti kuoppa.	W-E	28.6.2006	NAM	0187
125			Työkuva		21.6.2006	NAM	0119
126			Työkuva, Kristiina Mannermaa kaivaa luita		26.6.2006	AMS	0147
127			Työkuva, Tuuli Heinonen kaivaa		26.6.2006	AMS	0148

HANKO, KAPALBACKAN**Georg Haggrén 2006**

DIGIKUVALUETTELO

LIITE 3

Kuvanro	Alue	Yksikkö	Kuvaus	Suunta	Päivä	Kuvaaja	Digi
128	A		Työkuva, Kristiina Mannermaa ottamassa kalloa W talteen		26.6.2006	AMS	0156
129	A		Työkuva, Kristiina Mannermaa nostaa kallo W:n		26.6.2006	AMS	0157
130	A		Työkuva, kallo W laitetaan rasiaan		26.6.2006	AMS	0158
131			Työkuva, Maija Holappa piirtää		27.6.2006	AMS	0160
132			Työkuva, Anna-Maria Salonen dokumentoi		29.6.2006	GH	0190
133			Palomiehiä		30.6.2006	MH	0211

Kuva 1. Hautausmaalöytö 1960-luvun alussa, Harry Nordman.

Kuva 4. Ankkuri, sama kuin 1960-l kuvassa.

Kuva 2. Sama paikka kuin 1960-l kuvassa (kuva 1), kesäkuu 2006.

Kuva 5. Yleiskuva alueen A paikasta. Huom. taustalla Kappelisatama. SW-NE.

Kuva 3. Kappelisataman alue itäranta. E-W.

Kuva 6. Yleiskuva hautausmaa-alueesta, keskellä alueen A paikka. SSW-NNE.

Kuva 7. Yleiskuva alueen A paikasta (sama suunta kuin 1960-l kuvassa). Kuvan keskellä pilkottaa vanhassa kuvassa oleva ulkorakennus. Kuvassa Harry Nordman.

Kuva 10. Yleiskuva alueen A paikasta. Taustalla Per Holmströmin talo. SSW-NNE.

Kuva 8. Yleiskuva alueen A länsipäästä ja ylärinteen puutarhasta, kohollaan oleva neliö on vanhaa kasvimaata. E-W.

Kuva 11. Yleiskuva alueen A paikasta. SW-NE.

Kuva 9. Yleiskuva alueen A paikasta. Huom. taustalla Kappelisatama. WSW-ENE.

Kuva 12. Yleiskuva alueen A paikasta. Vasemmalla Harry Nordmanin talo. SW-NE.

Kuva 13. Yleiskuva alueen A paikasta. Taustalla Harry Nordmanin talo. E-W.

Kuva 16. Täytömaan pinta turpeen poiston jälkeen. E-W.

Kuva 14. Yleiskuva kaivausalueesta A ennen kaivausta. W-E.

Kuva 17. Täytömaan pinta turpeen poiston jälkeen. W-E.

Kuva 15. Työkuva, turpeen poisto. A-M.S. 2006.

Kuva 18. Työkuva, turpeen/täytömaan poisto.

Kuva 19. Kallio ja mitta, ruutu 7, pohjoisprofiili+F80. S-N.

Kuva 21. Työkuva, kallon ja luun talteenotto.

Kuva 20. Alueen A länsiosaa. Yksikön Y2 pinta. W-E.

Kuva 22. Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6. W-E.

Kuva 23. Alue A:n yksiköt Y3, Y4 ja Y6. E-W.

Kuva 25. Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9. WNW-ESE.

Kuva 24. Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja vasemmalla KU9. E-W.

Kuva 26. Alue A:n yksiköt Y3, Y8 ja oikealla KU9. WSW-ENE.

Kuva 27. Työkuva, pronssiketjun löytöminen.

Kuva 28. Palaneita luita pohjoisprofiilissa, ruudussa 4.

Kuva 31. Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ. S-N.

Kuva 29. Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ. S-N.

Kuva 30. Ruutu 3, hauta 5, kallo in situ. S-N.

Kuva 32. Alue A:n itäpäätä. W-E.

Kuva 33. Palamattomia luita ruuduissa 6-7. Ns. luukuo-pan (Y25) pinta alkaa erottua.

Kuva 36. Alueen A länsipää, Y6 taso 2. W-E.

Kuva 34. Luu ja puunpala ruudussa 7.

Kuva 35. Suuri luu laajennusalueen ruudussa 6N. N-S.

Kuva 37. Alueen A itäpää, ruudut 7-10. Hautojen täytöt alkavat erottua. W-E.

Kuva 38. Tasokuva, ruudut 1-3 ja 1-3N. Etualalla hauta 2 alkaa hahmottua. E-W.

Kuva 41. Eteläprofiili, ruutu 3. N-S. A-M.S. 2006. Eteläprofiili, ruutu 4. N-S.

Kuva 39. Eteläprofiili, ruutu 1. Vasemmalla haudan 1 länsipää. N-S.

Kuva 42. Eteläprofiili, ruutu 4. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9). N-S.

Kuva 40. Eteläprofiili, ruutu 2. N-S. A-M.S. 2006.

Kuva 43. Eteläprofiili, ruutu 5. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9). N-S.

Kuva 44. Eteläprofiili, ruutu 6. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9). N-S.

Kuva 47. Eteläprofiili, ruutu 9. N-S.

Kuva 45. Eteläprofiili, ruutu 7. 1960-luvun kaivanto (Y8, Ku9). N-S.

Kuva 48. Eteläprofiili, ruutu 10. Huom. moderni kivillä täytety kuoppa (Y41). N-S.

Kuva 46. Eteläprofiili, ruutu 8. Oikealla 1960-luvun kaivantoa (Y8, Ku9). N-S.

Kuva 49. Alueen A eteläprofiili. Huom. vaalea täytehiekka (Y1). NE-SW.

Kuva 50. Ruudut A3-3N, A4-4N. Hauta 5. N-S.

Kuva 53. Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N. S-N.

Kuva 51. Pronssiketju (:40), ruudun 10 itäprofilissa.

Kuva 54. Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N. S-N.

Kuva 52. Ruudut 6, 6N, 7. 3 kalloa ja luita. Etualalla hauta 5, taustalla luukuoppa (Y25). W-E.

Kuva 55. Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N. N-S.

Kuva 56. Luukuopan koilliskulman yläosasta paljastuneet pääkallot, ruutu 6N. N-S.

Kuva 59. Luukuopan koilliskulman kolme pääkalloa ruudussa 6N. N-S.

Kuva 57. Alueen A itäpäädyssä paljastuneet luut. Hauta 12. W-E.

Kuva 60. Ruutu 6N, kallo W. Huom. reiät kallossa.

Kuva 58. Itäpäädyn luut.

Kuva 61. Ruudut 6-7+ 6N. Luukuopasta paljastuneita luuta. S-N.

Kuva 62. Ruudut A7-3 ja A6N-3N. Etualalla iso luukuoppa (Y25), taustalla hauta 5. E-W.

Kuva 64. Ruudut 4-6+4N-6N, vasemalla hauta 5, oikealla 1960-luvun kaivanto. W-E.

Kuva 63. Ruudut A3, 3N, 4, 4N. Hauta 5. N-S.

Kuva 65. Alueen länsipään ruudut A1-2 ja A1N-2N. Hauta 2. W-E.

Kuva 66. Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E. N-S.

Kuva 67. Ruutu 6N, iso luukuoppa (Y25), kallot C ja E. NE-SW.

Kuva 69. Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, oikealla hauta 1. E-W.

Kuva 68. Ruudut 1-2. Etualalla hauta 2, vasemmalla hauta 1. W-E.

Kuva 70. Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9). NE-SW.

Kuva 71. Ruudut A3-4, hauta 5. Lähikuva. E-W.

Kuva 73. Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Oikealla haudat 9 ja 10. E-W.

Kuva 72. Ruudut A3-5, hauta 5. Vasemmalla 1960-luvun kaivanto (Y8,Ku9). E-W.

Kuva 74. Alue A:n itäpäätty, ruudut 7-10. Oikealla haudat 9 ja 10. W-E.

Kuva 75. Alue A:n itäpääty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10. N-S.

Kuva 78. Kaksi kalloa ruudussa 5. Iso lukuoppa. Ylhäällä 1960-luvun kuoppa (Y8, Ku9). E-W.

Kuva 76. Kaksi kalloa ruudussa 5. Luukuoppa. N-S.

Kuva 79. Ruudut 1-2, vasemmalla hauta 1 ja oikealla hauta 2, kun luut otettu pois. E-W.

Kuva 77. Kaksi kalloa ruudussa 5. Luukuoppa. Lähikuva. N-S.

Kuva 80. Alue A:n itäpääty, ruudut 7-11. Oikealla haudat 9 ja 10. E-W.

Kuva 81. Alue A:n itäpääty, ruudut 7-10. Vasemmalla haudat 9 ja 10. Edessä hauta 8. W-E.

Kuva 82. Itäpäädyn N-profiiniin haudat 9 ja 10 ruuduissa 7-8. S-N.

Kuva 83. Itäpäädyn N-profiiniin haudat 9 ja 10 ruuduissa 7-8. E-W.

Kuva 84. Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa.

Kuva 85. Ruudut 5-7 ja 5N-6N. Iso luukuoppa. S-N.

Kuva 88. Ruudut 1-2, hauta 1. N-S.

Kuva 86. Ruudut 1-2, Y27-32, ruudut 1-4. Hautojen 1 ja 2 kuopat. S-N.

Kuva 89. Kallo ruudussa 1. S-N.

Kuva 87. Leuka, jossa hampaita ruudusta 5.

Kuva 90. Ruudut 5-7. Iso luukuoppa. E-W.

Kuva 91. Ruudut 5-6, iso luukuoppa. Kallo. N-S.

Kuva 94. Eteläprofiili, ruutu 9. N-S.

Kuva 92. Ruudut 5-6, iso luukuoppa. Kallon lähikuva. S-N

Kuva 95. Pohjoisprofiili, ruudut 8-10. S-N.

Kuva 93. Eteläprofiili, ruutu 10. N-S.

Kuva 96. Pohjoisprofiili, ruutu 10. S-N.

Kuva 97. Pohjoisprofiili, ruutu 9. S-N.

Kuva 100. Pohjoisprofiili, ruudut 1-6. S-N.

Kuva 98. Pohjoisprofiili, ruutu 8. S-N.

Kuva 101. Eteläprofiili, ruutu 8. N-S.

Kuva 99. Hauta 9 pohjoisprofiilin ruuduissa 8-9. S-N.

Kuva 102. Eteläprofiili, ruutu 7. N-S.

Kuva 103. Eteläprofiili, ruutu 6. N-S.

Kuva 106. Alueen A täyttöä+F144.

Kuva 104. Eteläprofiili, ruutu 5. N-S.

Kuva 107. Yksikkö Y5. E-W.

Kuva 105. Ruudut 1-6. Haudat 1-4, 6-7. Loppukuva. W-E.

Kuva 108. Yksikkö Y5. W-E.

Kuva 110. Alue B:n W-päädystä ollut laakea kivi. W-E.

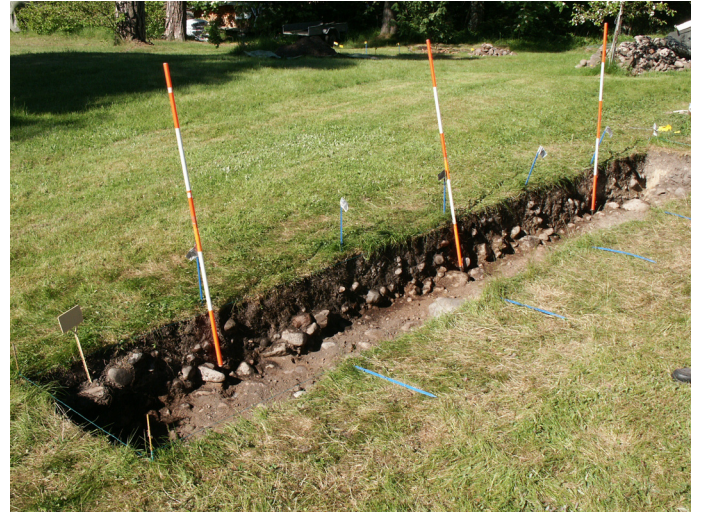
Kuva 109. Alue B:n yksikkö Y5. W-E.

Kuva 111. Puhtaan pohjamaan Y7 pinta. W-E.

Kuva 112. Puhtaan pohjamaan Y7 pinta E-W

Kuva 115. Koko B:n S-profiili. NW-SE.

Kuva 113. Profiili, ruudut 12-13 S-N

Kuva 116. Alue C ennen turpeenpoistoa. N-S.

Kuva 114. Profiili, ruudut 14-15 N-S

Kuva 117. Yleiskuva alue C:stä. SE-NW.

Kuva 118. Alue C. Puhtaan pohjamaan Y10 pinta. N-S.

Kuva 120. Alue C. Pohjamaata Y10 taso 2. S-N.

Kuva 119. Alue C. Puhtaan pohjamaan Y10 pinta. S-N.

Kuva 121. Alue C. Pohjamaata Y10 taso 2. N-S.

Kuva 122. Alue D turpeenpoiston jälkeen. E-W.

Kuva 124. Pintamaan alta paljastunut resentti kuoppa. W-E.

Kuva 123. Alue D turpeenpoiston jälkeen. W-E.

Kuva 125. Työkuva.

Kuva 126. Työkuva, Kristiina Mannermaa kaivaa luita.

Kuva 127. Työkuva, Tuuli Heinonen kaivaa.

Kuva 130. Työkuva, kallo W laitetaan rasiaan.

Kuva 128. Työkuva, Kristiina Mannermaa ottamassa kalloa W talteen.

Kuva 131. Työkuva, Maija Holappa piirtää.

Kuva 129. Työkuva, Kristiina Mannermaa nostaa kallo W:n.

Kuva 132. Työkuva, Anna-Maria Salonen dokumentoi

ALUE A

Y0

Tyyppi: Kerros. Soransekainen pintamulta

Ruudut: 1-10

Laajuus: Koko alue.

Paksuus: 8-20 cm, paksuin alueen W-päässä.

Työtapa: Lapio

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa p, savea v, soraa k.

Kuvaus: Tumman ruskea selvärajainen pintaturvekerros, jonka alaosassa savilinssejä.

Suhde muihin yksiköihin: Muut yksiköt alapuolella.

Ajoitusarvio: 1900-luku.

Tulkinta: Sekoittunut pintaturve/multa, mahd. 1950-luvun jälkeen tuotua täyttömaata.

Y1

Tyyppi: Kerros. Hiekkainen täytemaa.

Ruudut: 1-10

Laajuus: Koko alue.

Paksuus: 10-20 cm, ohuin alueen W-päässä, paksuin alueen keskiosassa.

Työtapa: Lapio.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Savea v, Hienoa hiekkaa p, kiviä k, hiiltä/nokea v.

Kuvaus: Vaalean kellertävä irtonainen hiekkakerros, josta löytöinä mm. resenttiä lasia, tiiltä ja rautaa. Alueen E-päässä (ruutu 8) nokianomalia.

Suhde muihin yksiköihin: Y0 yläpuolella, muut yksiköt alapuolella.

Ajoitusarvio: 1950-lukua nuorempi.

Tulkinta: Moderni täyttökerros.

Y2

Tyyppi: Kerros. Hiekkansekainen kivikerros.

Ruudut: 1-4, 1N-4N

Laajuus: 4 m x 1,5 m ?.

Paksuus: 5-10 cm

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hienoa hiekkaa k, kiviä p.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Kuvaus: Runsaasti halkaisijaltaan n. 10 cm kokoisia kiviä sisältävä kerros alueen A länsipäässä, kivien seassa mul-lansekasta hiekkaa. Löytöinä mm. palamatonta luuta ja tiiltä.

Suhde muihin yksiköihin: Y1 yläpuolella, rajautuu alueen keskiosassa yksiköihin Y1 ja Y3. Yksikkö on mahdollisesti sama kuin B-alueen länsipäässä oleva Y5.

Ajoitusarvio: 1950-lukua nuorempi.

Tulkinta: Moderni sekoittunut täytemaakerros.

Y3

Tyyppi: Kerros. Ruskea soran- ja kivensekainen hiekka.

Ruudut: 4-7

Laajuus: n. 4 m x 1 m

Paksuus: n. 20-30 cm

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Karkea hiekka p, sora k, kiviä v.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Kuvaus: Epäselvä soran ja kivensekaisen hiekan kerros alueen A keskiosassa, löytöinä mm. palamatonta luuta, puuta, rauta ja metallia.

Suhde muihin yksiköihin: Yksikköä leikkaa etelässä Y8/KU9, alla Y25 ja Y21/KU22. Yksikkö on mahdollisesti sama kuin Y4.

Ajoitusarvio: 1600-1900-luku?

Tulkinta: Sekoittunut täyttökerros

Y4

Tyyppi: Kerros. Soransekainen hiekka.

Ruudut: 7-10

Laajuus: 3,5 m x 1 m.

Paksuus: 13-20 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k, sora v.

Kuvaus: Vaaleanruskea, irtonainen ja kuiva hiekan- ja soransekainen maa. Yksikön keskellä 2-3 savilinssiä A-alueen itäpäässä.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y1, alapuolella Y14 ja Y15. Y9 leikkaa A-alueen keskiosassa, eteläreunassa.

Ajoitusarvio: 1600-l tai vanhempi?

Tulkinta: Hautojen täyttökerroksen pintaa, osittain sekoittunutta

Y6

Tyyppi: Kerros. Hiekka.

Ruudut: 1-3

Laajuus: 2,5 m x 1 m

Paksuus: 8-22 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k

Kuvaus: Irtonainen vaalea hiekka, ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y2, Y8/KU9 leikkaa alueen keskiosassa, eteläreunassa.

Ajoitusarvio: 1600-1900-l.

Tulkinta: Täyttökerros?

Y8

Tyyppi: Kerros. Kiven- ja soransekainen hiekka, joukossa hiiltä/nokea.

Ruudut: 4-7

Laajuus: 3,5 m x 20-70 cm.

Paksuus: Ei kaivettu pohjaan, yli 100 cm.

Työtapa: Lasta, lapio.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka v, soraa v, kiviä k, hiiltä/nokea v.

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva harmaanruskea/musta kiven- ja soransekainen hiekka. Löytöinä mm. palamatonta luuta, muovia, vuorivillaa...

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y1, leikkaa Y3:a ja Y6:a. Yksikkö on KU9:n täyttö.

Ajoitusarvio: 1950-luku tai nuorempi

Tulkinta: Moderni sekoittunut täyttökerros

KU9

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 4-7

Laajuus: 3,5 m x 20-70 cm, jatkuu S-profiiliin.

Syvyys: Ei kaivettu pohjaan, yli 100 cm.

Kuvaus: A-alueen S-reunassa oleva, muodoltaan soikeahko E-W -suuntainen? syvä kuoppa. Jatkuu S-profiiliin

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y1 ja Y8 (kuopan täyttö), leikkaa yksiköitä Y3, Y6, Y26/KU27, Y32/KU33.

Ajoitusarvio: 1950-luku tai nuorempi

Tulkinta: Moderni (jäte)kuoppa.

Y12

Tyyppi: Kerros. Hiilen ja noensekainen, multainen hiekka.

Ruudut: 3-4, 3N-4N

Laajuus: 1 m x 1,5 m

Paksuus: n. 26 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa k, hiekkaa k, soraa k, hiiltä/nokea k.

Kuvaus: Tahmea ja irtonainen, runsaasti nokea sisältävä musta hiekkamaa, löytöinä runsaasti huonosti palanutta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y2, mahd. Y6, alla Y3.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Mukana ihmisluita, polttohautaust?

Y13

Tyyppi: Kerros. Kiven- ja soransekainen hiekka.

Ruudut: 1N-2N

Laajuus: 1 m x 0,5 m

Paksuus: n. 6 cm.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hiekka k, sora k, kivi k.

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva, harmaanmusta hiekkamaa, ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y6, leikkaa yksikköä Y19. Yksikkö on sama kuin Y2, Y3 ja Y6

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Täyttökerros/luonnollinen kerros

Y14

Tyyppi: Kerros. Mullan- ja savensekainen hiekka.

Ruudut: 8-10

Laajuus: 2,5 m x 0,5 m

Paksuus: n. 16 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa v, savea v, hiekkaa p, soraa k, kiviä k

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva tummanruskea hiekkamaa, löytöinä mm. palamatonta luuta (homo sapiens), lasia ja rautanauvoja.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y4, yksikkö rajautuu tiiviiseen hienoon hiekkaan Y15. Yksikön länsipäätä leikkaa Y8/KU9.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, haudat 8, 9 ja 10.

Y15

Tyyppi: Kerros. Savensekainen hieno hiekka.

Ruudut: 8-9

Laajuus: 0,8 m x 0,8 m

Paksuus: 10- 17cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Savea v, hietaa/hienoa hiekkaa p, hiiltä/nokea v

Kuvaus: Tiivis ja kuiva vaaleankeltainen hiekka A-alueen itäpäässä, mahd. pohjahiekan päällä oleva luonnollinen kerros, jossa savilinssejä.

Suhde muihin yksiköihin: Yksikköä leikkaavat Y14, Y16, ja Y17.

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros.

Y16

Tyyppi: Kerros. Mullan ja savensekainen hiekka.

Ruudut: 9-10

Laajuus: 1,5 m x 0,5 m

Paksuus: 10 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa vähän, savea vähän, karkeaa hiekkaa paljon, soraa vähän.

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva tummanruskea/ruskea hiekkamaa, löytöinä palamatonta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y4, yksikkö rajautuu vaaleaan hienoon hiekkaan Y15.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, hauta no. 11

Y17

Tyyppi: Kerros. Kiven- ja soransekainen hiekka.

Ruudut: 9-10

Laajuus: 1,5 m x 0,5 m

Paksuus: 12 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Karkeaa hiekkaa/soraa paljon, kiviä keskim.

Kuvaus: Kuiva ja irtonainen tummanruskea/ruskea hiekka/soramaa, löytöinä mm. keramiikkaa (punasavi), lasia,

Georg Haggrén 2006

YKSIKKÖ- JA RAKENNEKUVAUKSET

palamatonta luuta ja metallia (pronssiketju).

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y4, yksikkö rajautuu eteläreunastaan vaaleankeltaiseen hienoon hiekkaan Y15. Yksikköä leikkaa moderni kivillä täytetty kuoppa Y41.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Mahd. haudan täyttö, hauta no. 12.

Y19

Tyyppi: Kerros. Hiekansekainen sora.

Ruudut: 1-6, 10 (-11)

Laajuus: Ruuduissa 1-6 n. 1,5 m x 5 m, ruuduissa 10 ja 11 n. 1 m x 0,5 m

Paksuus: Pohjamaa.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Soraa p, hienoa ja karkeaa hiekkaa k

Kuvaus: Irtonainen ja rakeinen, punaruskean karkea hiekkamaa, Laajimmillaan A-alueen länsipäässä, supistuu kohti alueen keskiosaa.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y6, yksikköä leikkaavat KU23, KU27, KU31, KU22 ja KU9.

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros. Puhdas pohjamaa.

Y20

Tyyppi: Kerros. Hiekkaa.

Ruudut: 1-2

Laajuus: n. 1,6 m x 0,6 m

Paksuus: n. 8 cm.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hienoa hiekkaa k, karkeaa hiekkaa k

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva, tumman harmaa hiekkamaakerros, josta löytöinä palamatonta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y6, alla KU23.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, hauta no. 2

Y21

Tyyppi: Kerros. Hiekkaa.

Ruudut: 3-5

Laajuus: n. 1,5 m x 1 m?

Paksuus: -

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k.

Kuvaus: Kuiva ja irtonainen hiekkakerros, etenkin pintakerroksissa n. nyrkin kokoisia kiviä. Löytöinä palamatonta luuta (homo sapiens, lähes täydellinen luuranko)

Suhde muihin yksiköihin: Alapuolella KU22.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, hauta 5.

KU22

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 3-5

Laajuus: n.1,5 m x 1 m?

Syvyys: -

Kuvaus:

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y21 (kuopan täyttö).

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 5

KU23

Tyyppi: Kuoppa.

Laajuus: n. 1,6 x 0,6 m

Syvyys: > 8 cm

Suhde muihin yksiköihin: päällä Y20, alla puhdas pohjamaa Y19

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta no. 2

Y24

Ei käytetty

Y25

Tyyppi: Kerros

Ruudut: 5-7

Laajuus: n. 2 m x 1,5 m

Paksuus: -

Työtapa: Lasta

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Karkea hiekka k, kiviä v.

Kuvaus: Kuiva ja irtonainen hiekkakerros, jossa runsaasti palamatonta ihmislua. Kerros vaikutti sekoittuneelta.

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y3, alla kuoppa KU43 ja sen alla Y34 (hauta 7)

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Sekoittunutta, haudoista ylös kaivettua täyttömaata

Y26

Tyyppi: Kerros. Mullan- ja soransekaisista hiekkaa, kiviä.

Ruudut: 1-3

Laajuus: n. 2 m x 0,5 m

Paksuus: n. 5-20 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa v, karkeaa hiekkaa k, hienoa hiekkaa k, soraa k

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva harmaan ruskea hiekkamaa, löytöinä palamatonta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y6, alapuolella KU27, joka on leikkaa yksiköitä Y8 ja Y19. Yksikkö on kuopan KU27 täyttö.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, hauta no. 1.

KU27

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 1-3

Laajuus: 2 m x 0,5 m

Syvyys: n. 5-20 cm

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y26 (kuopan täyttö), kuoppa leikkaa yksiköitä Y8 ja Y19.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta no. 1.

Y28

Tyyppi: Kerros. Mullan-, soran- ja kivensekainen hiekka.

Ruudut: 3-4

Laajuus: n. 2 m x 0,5 m

Paksuus: ?

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa v, hienoa hiekkaa k, karkeaa hiekkaa k, soraa k, kiviä k

Kuvaus: Kosteaa ja irtonainen, tumma harmaanruskea mullan ja soransekainen hiekkamaa, kiviä. Löytöinä palamatonta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y3/Y6, alapuolella KU29, joka leikkaa yksikköä Y19. Yksikkö on kuopan KU29 täyttö.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttö, hauta 3

KU29

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 3-4

Laajuus: n. 2 m x 0,5 m

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y3/Y6 sekä Y28 (kuopan täyttö). Kuoppa leikkaa yksikköä Y19.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 3

Y30

Tyyppi: Kerros.
Ruudut: 3-5
Laajuus: n. 2 m x 0,5 m
Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon)
Kuvaus: Tumma maa
Suhde muihin yksiköihin: Alapuolella kuoppa KU31
Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi
Tulkinta: Hautakuvio, hauta 4

KU31

Tyyppi: Kuoppa.
Ruudut: 3-5
Laajuus: n. 2 m x 0,5 m
Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi
Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 4

Y32

Tyyppi: Kerros.
Ruudut: 6-7
Laajuus: 1,2 m x 0,6 m
Paksuus: Ei kaivettu pohjaan
Työtapa: Lasta
Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Karkea hiekka k, kiviä v
Kuvaus: Karkea hiekkainen kerros, löytöinä ihmisen luuta.
Suhde muihin yksiköihin: Alapuolella KU33, yksikkö on kuopan täyttö. Yksikköä leikkaa Y8/KU9.
Ajoitusarvio: 1600-luku vanhempi
Tulkinta: Haudan täyttö, hauta 6

KU33

Tyyppi: Kuoppa.
Ruudut: 6-7
Laajuus: 1,2 m x 0,6 m
Syvyys: Ei kaivettu pohjaan
Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y32. Yksikköä leikkaa Y8/KU9.
Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi
Tulkinta: Hautakuoppa., hauta 6

Y34

Tyyppi: Kerros.
Ruudut: 5N-6N
Laajuus: n. 1,2 m x 0,6 m?
Paksuus: Ei kaivettu pohjaan
Työtapa: Kaivettu lastalla.
Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon)
Kuvaus: A-alueen N-laajennuksessa sijaitseva epäselvä hiekkamaakerros, löytöinä palamatonta luuta (kalloja?)
Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y25/KU43, alapuolella KU35.
Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi
Tulkinta: Haudan täyttö, hauta 7

KU35

Tyyppi: Kuoppa.
Ruudut: 5N-6N
Laajuus: n. 1,2 m x 0,6 m.
Syvyys: Ei kaivettu pohjaan
Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y34 (kuopan täyttö).
Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi
Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 7

Y36

Tyyppi: Kerros. Saven ja hiilensekainen hieno hiekka.

Ruudut: 9

Laajuus: 0,9 m x 0,4 m

Paksuus: Ei kaivettu pohjaan.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Savea v, hienoa hiekkaa p, hiiltä/nokea v

Kuvaus: Vaalean kellertävä, melko irtonainen savensekainen hiekkamaa. Yksikön pintakerroksissa nokea, alaspäin mentäessä yksikkö kutistui ohueksi raidaksi yksikköjen Y38/KU39, Y40/KU41 ja Y16 väliin. Löytöinä rautanauvoja ja palamatonta luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y4, yksikköä leikkaavat Y40/KU41, Y38/KU39 ja Y16. Yksikkö on mahd. sama kuin Y15.

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros, johon sekoittunut hautojen täyttömaata.

Y37

Tyyppi: Kerros. Soran ja hiilensekainen hiekkamaa.

Ruudut: 8-9

Laajuus: 1,5 m x 0,5 m?

Paksuus: Ei kaivettu loppuun.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k, sora k, hiiltä/nokea v

Kuvaus: Ruskehtavan musta, irtonainen hiekkamaa, löytöinä palamatonta luuta (kallo ja raajan luita, jätettiin profiiliin) ja rautanauvoja. Yksikköä ei ole kaivettu loppuun. (Kirahvihaudan W-osa, jäi profiiliin)

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y36, alapuolella KU 38, jonka täyttö yksikkö on.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttökerros, hauta 9.

KU38

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 8-9

Laajuus: 1,5 m x 0,5 m?

Syvyys: Ei kaivettu loppuun.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y37 (kuopan täyttö), kuoppa leikkaa yksiköitä Y39/KU40.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 9.

Y39

Tyyppi: Kerros. Soransekainen hiekka, joukossa kiviä ja hiiltä/nokea.

Ruudut: 9-10

Laajuus: 1 m x 0,5 m. (W-päätä leikkaa Y37/KU38)

Paksuus: Ei kaivettu pohjaan

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka p, karkea hiekka k, kiviä v, hiiltä/nokea v

Kuvaus: Irtonainen, tumman ruskea hiekkamaa, löytöinä palamatonta luuta ja rautanauvoja.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y17, alapuolella KU40. Y37/KU38 leikkaavat yksikön W-päätä.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Haudan täyttökerros, hauta 10.

KU40

Tyyppi: Kuoppa.

Ruudut: 9-10

Laajuus: 1 m x 0,5 m. (W-päätä leikkaa Y37/KU38)

Syvyys: Ei kaivettu pohjaan.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y39, alla Y19. Kuopan W-päätä leikkaa Y37/KU38.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Hautakuoppa, hauta 10 .

Y41

Tyyppi: Kerros. Soran- ja hiilensekainen hiekkamaa.

Ruudut: 10-11

Laajuus: n. 30 cm x 30 cm.

Paksuus: Ei kaivettu pohjaan

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka p, karkea hiekka k, sora k, hiiltä/nokea v

Kuvaus: Irtonainen ja kuiva tumma hiekkamaa A-alueen SE-nurkassa. Profilissa yksikön kohdalla runsaasti kiviä. Löytönä lankanaula.

Suhde muihin yksiköihin: Yksikkö leikkaa Y17:a

Ajoitusarvio: Moderni.

Tulkinta: Moderni (jäte)kuoppa.

Y42

Tyyppi: Kerros. Kivensekainen hiekkamaa.

Ruudut: 8

Laajuus: n. 1 m x 0.5 m

Paksuus: Ei kaivettu pohjaan

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hienoa hiekkamaa k, karkeaa hiekkamaa k, soraa k, kiviä v

Kuvaus: Tumman ruskea. Löytöinä rautanaula, palamatonta luuta ja puuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yksikköä leikkaavat idässä Y15, pohjoisprofiilin hauta Y37/KU38.

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Mahd. haudan täyttö.

KU43

Tyyppi: Kuoppa

Ruudut: 5-7

Laajuus: n. 2 m x 1,5 m

Syvyys: -

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y25 (kuopan täyttö), alla Y34 ja KU35 (hauta 7)

Ajoitusarvio: 1600-lukua vanhempi

Tulkinta: Sekoittunutta, haudoista ylös kaivettua maata ja luita varten kaivettu iso kuoppa (vanhojen hautojen luiden sijoituspaikka)

ALUE B**Y0**

Tyyppi: Kerros. Hiekkansekainen pintamulta.

Ruudut: 12-17

Laajuus: Koko alue, 6 m x 1 m.

Paksuus: n. 10 cm.

Työtapa: Poistettu lapiolla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa p, hiekkamaa k

Kuvaus: Tumman ruskea selvärajainen pintaturvekerros.

Suhde muihin yksiköihin: Yksiköt alapuolella.

Ajoitusarvio: 1900-luku.

Tulkinta: Sekoittunut pintaturve/multa, mahd. 1950-luvun jälkeen tuotua täyttömaata.

Y1

Tyyppi: Kerros. Savensekainen hieno hiekkamaa.

Ruudut: 12-13, 17

Laajuus: 1,5 x 1 m + 1 m x 1 m

Paksuus: W: 40-5 cm, E: 10-15 cm.

Työtapa: Kaivettu lastalla ja lapiolla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Savea k, hieno hiekka k, kiviä v

Kuvaus: Tiivis ja kuiva, savensekainen hienon hiekan kerros, jossa mukana vähän kiviä. Ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y0, alapuolella Y5 ja Y11.

Ajoitusarvio: Moderni, 1950-luku nuorempi.

Tulkinta: Moderni täyttökerros.

Y5

Tyyppi: Kerros. Hiekkamaan sekainen kivikko.

Ruudut: 12-17

Laajuus: 6 m x 1 m.

Paksuus: 8-20 cm.

Työtapa: Kaivettu lastalla ja lapiolla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k, sora k, kiviä p, savi v, tiilimurska v

Kuvaus: Kivikkoinen kerros, seassa harmaata/harmaan ruskeaa hiekkamaata. Löytöinä luuta ja raha, myös moderneja löytöjä: keramiikkaa, tiiltä ja granaatinsirpaleita.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y0 ja Y1, alapuolella Y7 ja Y11.

Ajoitusarvio: 1900-luku?

Tulkinta: Täyttökerros?

Y7

Tyyppi: Kerros. Kivensekainen hiekkamaa.

Ruudut: 12-17

Laajuus: 6m x 1 m

Paksuus: Pohjamaa.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Karkeaa hiekkaa k, soraa k, kiviä k

Kuvaus: Rakeinen, irtonainen ja kostea, tumma keltaisen ruskea maa, ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y5.

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros, puhdas pohjamaa.

Y11

Tyyppi: Kerros. Hiekkamaa.

Ruudut: 12

Laajuus: 0,2 m x 0,5 m

Paksuus: Ei kaivettu loppuun.

Työtapa: Kaivettu lastalla.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, karkea hiekka k

Kuvaus: Tiivis ja kostea musta hiekkamaa. Löytöinä lasia ja luuta.

Suhde muihin yksiköihin: Yläpuolella Y5 ja Y7, yksikkö leikkaa Y7:aa. Yksikkö liittyy mahdollisesti A-alueen yksikköön Y41.

Ajoitusarvio: 1900-luku?

Tulkinta: Sekoittunut täyttökerros.

ALUE C**Y0**

Tyyppi: Kerros. Soransekainen pintamulta

Ruudut: 1-5

Laajuus: 1m x 5 m, koko alue.

Paksuus: 8-20 cm

Työtapa: Lapio

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa p, savea v, soraa k.

Kuvaus: Tumman ruskea selvärajainen pintaturvekerros, jonka alaosassa savilinssejä.

Suhde muihin yksiköihin: Muut yksiköt alapuolella.

Ajoitusarvio: 1900-luku.

Tulkinta: Sekoittunut pintaturve/multa, mahd. 1950-luvun jälkeen tuotua täyttömaata.

Y10

Tyyppi: Kerros

Ruudut: 1-5

Laajuus: 1 m x 5 m, koko alue C

Paksuus: > 20, puhdas pohjamaa

Työtapa: Lapio, lasta

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, Karkea hiekka k, kivi k

HANKO, KAPALBACKAN

LIITE 5

Georg Haggrén 2006

YKSIKKÖ- JA RAKENNEKUVAUKSET

Kuvaus: Punaruskea, irtonainen, rakeinen ja kuiva hiekkakerros jossa kiviä, ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y0, yksikkö on sama kuin alueen B Y7

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros, pohjamaa

ALUE D

Y0

Tyyppi: Kerros. Soransekainen pintamulta

Ruudut: 1-5

Laajuus: Koko alue.

Paksuus: n. 10 cm, lounaisosassa noin 30 cm – paikalla resentti istutus- tms. kuoppa

Työtapa: Lapioitu.

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Multaa p, savea v, soraa k.

Kuvaus: Tumman ruskea selvärajainen pintaturvekerros, jonka alaosassa savilinssejä.

Suhde muihin yksiköihin: Muut yksiköt alapuolella.

Ajoitusarvio: 1900-luku.

Tulkinta: Sekoittunut pintaturve/multa, mahd. 1950-luvun jälkeen tuotua täyttömaata

Y18

Tyyppi: Kerros

Ruudut: 1-2

Laajuus: 1 m x 2 m, koko alue D

Paksuus: > 20, puhdas pohjamaa

Työtapa: Lapio

Koostumus: (v = vähän, k = keskimäärin, p = paljon) Hieno hiekka k, Karkea hiekka k, kivi k

Kuvaus: Punaruskea, irtonainen, rakeinen ja kuiva sorakerros jossa kiviä, ei löytöjä.

Suhde muihin yksiköihin: Päällä Y0, yksikkö on sama kuin alueen B Y7.

Ajoitusarvio: -

Tulkinta: Luonnollinen kerros, pohjamaa

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	1	A	Y1	5				Kuona			1	4 x 3 x 2	14		
2006084	2	A	Y1	6				Rauta	Naula	Taottu naula, kannan halk. n. 1 cm.	1	5,7 x 0,6, kannan halk. n. 1 cm			
2006084	3	A	Y1	8				Rauta	Naula	Neliömäinen taotun naulan kanta, mukana kappale varrasta	1	1,5 x 1,8 x 1,5			
2006084	4	A	Y1	8				Rauta	Esineen katkelma?	Toisesta päästään hieman litistynyt, vääntynyt ohut rautavarras, naula?	1	3,2 x 1,0 x 0,6			
2006084	5	A	Y1	8				Savi	Palanut		2		2,9		
2006084	6	A	Y1	9				Rauta	Naula	Taottu naula, neliskulmainen kanta.	1	5,5 x 1,2 x 1,2, kanta 2,0 x 2,0	16,0		
2006084	7	A	Y1	10				Punasavi	Astia	Punasavivadin reunapala, reunan sisääpuolella lasitetta, keltainen koristelu punertavalla pohjalla	1	2,1 x 0,9 x 1,0	1,7		
2006084	8	A	Y1	10				Rauta	Esineen katkelma?	Ohut, profiililtaan litteä rautavarras, naula?	1	4,1 x 0,7 x 0,4			
2006084	9	A	Y1	10				Lasi	Ikkunalasi	Neliskulmainen pala vihreää ohutta ikkunalasia	1	2,0 x 2,4 x 0,01	1,6		
2006084	10	A	Y2	2	229.430	070.834	4,958	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta ja varras neliömäisiä.	1	4,9 x 0,5 x 0,5, kanta 1,2 x 1,7	4,9	70	
2006084	11	A	Y2	2	229.620	070.641	5,031	Rauta	Naula	Pitkä taottu naula, varras ja kanta neliömäinen	1	8,5 x 0,5 x 0,5, kanta 2,4 x 2,4	25,7	662	
2006084	12	A	Y2	3	228.623	071.830	4,835	Hopea	Kolikko		1	halk. 2,1	1,2	82	

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	13	A	Y2	3	229.438	071.289	4.992	Hopea	Kolikko		1	halkaisija 2,5cm	2,2G	97	
2006084	14	A	Y2	4	229.694	072.152	4.841	Savi	Palanut		1		1,0g	809	
2006084	15	A	Y3	3	229.732	071.848	4.913	Rauta	Naula	Taottu rautanaula. Kanta ja varras neliömäinen.	1	2,4 x 0,7 x 0,5cm, kanta halkaisija 2,1 cm	7,6g	661	
2006084	16	A	Y3	3N	229.549	072.077	4.808	Rauta	Naula?	Litteä, kaareva mahdollinen naulanvarras.	1	3,5 x 0,6 x 0,3cm	3,7g	858	
2006084	17	A	Y3	4	229.118	072.194	4.701	Hopea	Kolikko		1	Halkaisija 2cm	1,6g	273	
2006084	18	A	Y3	4	228.696	072.149	4.735	Hopea	Kolikko		1	Halkaisija 1,8cm	1,1g	185	
2006084	19	A	Y3	4N	229.640	072.342	4.800	Rauta	Naula	Taottu rautanaula	1	3,5 x 0,7 x 0,5cm, kanta 1,3 x 1,7cm	6,1g	859	
2006084	20	A	Y3	4N	229.336	072.657	4.773	Rauta	Naula	Rautanaula, varras ja kanta neliömäinen	1	5,2 x 0,4 x 0,4 cm, kannan halkaisija 1,2cm	5,1g	866	
2006084	21	A	Y3/Y4	6N	229.337	074.085	4.568	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, varras ja kanta neliömäinen	1	6,3 x 0,4 x 0,3cm, kanta 1,3 x 1,9cm	11,3g	1012	
2006084	22	A	Y3/Y4	7	228.176	075.463	4.227	Rauta	Naula		1	2,6 x 0,5 x 0,4cm, kannan halkaisija 2cm		697	
2006084	23	A	Y4	8	228.095	076.046	4.405	Rauta	Naula		1	7,5 x 0,5, kanta 1,5 x 1	11,5	211	Pahoin ruostunut

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	24	A	Y4	8	228.269	076.137	4,392	Savi	Palanut		1	2,5 x 1,5 x 1,0	2,7	212	
2006084	25	A	Y4	8	228.445	076.500	4,377	Rauta	Naula	Taottu naulan kantaosa, mukana pätkä varrasta. Kanta pyöreähkö.	1	Kanta halk. 1,8, varras 1,4	4,4	217	
2006084	26	A	Y4	8	228.661	076.390	4,100	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta neliömäinen. Varras katkennut päästä.	1	4,8 x 1,2 x 0,8, kanta 2,0 x 1,8	11,9	566	Pahoin ruostunut
2006084	27	A	Y4	8	228.306	076.340	3,982	Rauta	Naula	Taottu naulan kanta ja kappale varrasta. Kanta neliömäinen?	1	kanta 1,7 x 2,0, vartaan pituus 2	7,4	816	Pahoin ruostunut
2006084	28	A	Y4	8	228.663	076.342	4.055	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta katkennut irti vartaasta. Esine on pahoin korrodoitunut	2	Kanta 1,4 x 1,6, varras 3,5	7,6	817	
2006084	29	A	Y4	9	227.887	077.285	4,359	Rauta	Varras, neula?	Ohut, neulamainen esine, toisessa päässä "nuppi", poikkileikkaus pyöreä.	1	6,3 x 0,4 x 0,4	1,3	162	
2006084	30	A	Y4	9	228.587	077.290	4,283	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt.	1	6,2 x 0,7 x 0,5, kanta 2,1 x 2,6	11,9	230	
2006084	31	A	Y4	9	228.222	077.663	4,248	Rauta	Esineen katkelma	Ohuen rautavartaan katkelma, neula?	1	1,9 x 0,4 x 0,4	0,4	231	
2006084	32	A	Y4	9	228.054	077.335	4,203	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt	1	8,6 x 1,0 x 0,7, kanta 2,4 x 1,9	21,8	269	

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	33	A	Y4	9	228.101	077.778	4,189	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, neliömäinen, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt	1	6,1 x 1,9 x 0,4, kanta 2,0 x 1,8	15,0	270	
2006084	34	A	Y4	9	227.907	077.156	4,153	Rauta	Naulan kanta	Taottu naulan kanta, kannan alapuolella kiinni puuta.	1	2,8 X 1,8	8,1	333	Kannassa kiinni puuta
2006084	35	A	Y4	9	228.334	077.985	4,165	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta neliömäinen, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt.	1	4,3 x 0,9 x 0,6, kanta 1,5 x 1,7	7,1	334	Kannan alla kiinni puuta
2006084	36	A	Y4	9	228.393	077.220	4,106	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan neliömäinen.	1	4,8 x 0,9 x 0,6, kanta 1,6 x 2,2	9,0	374	
2006084	37	A	Y4	9	228.058	077.014	4,083	Rauta	Naula	Taottu naula, ruostunut muodottomaksi. Varras ollut poikkileikkaukseltaan litistynyt	1	5,5 x 1,2 x 1,0, kanta 1,5 x 2,3	11,9	567	
2006084	38	A	Y4	9	228.403	077.141	4,101	Rauta	Naulan kanta?		1	2,4 x 1,7 x 1,9	7,9	569	Pahoin ruostunut, rautaan
2006084	39	A	Y4	10				?	Esine	Pyöreä, nappimainen esine, ulkopinnalla nähtävissä kuviointia?	1	halk. 1,7	0,2		Seulasta
2006084	40	A	Y4	10	227.899	078.875	4,160	Pronssi	Ketju	Lenkeistä koottu ketju, ketjussa kiinni kiinnityshakanen, ketju on katkennut.	1	29,7	11,5	271	

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	41	A	Y4	10	228.425	078	4,133	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta neliömäinen, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt.	1	5,5 x 0,5 x 0,3, kanta 1,5 x 2,0	6,8	335	Kannan alla kiinni puuta.
2006084	42	A	Y4	10	228.118	078.675	4,107		Naulan katkelma	Taottu naula, kanta neliömäinen, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt, katkennut.	1	2,2 x 0,7 x 0,4, kanta 1,9 x 1,3	3,5	336	
2006084	43	A	Y4	10	228.452	078.194	4,056	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt.	1	5,9 x 0,8 x 0,4, kanta 2,2 x 2,3	18,3	698	Kannan alla ja vartaassa kiinni puuta
2006084	44	A	Y4	10	228.375	078.613	4,076	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta neliömäinen, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt. Varras katkennut	1	4,2 x 1,0 x 0,3, kanta 1,8 x 1,6			
2006084	45	A	Y8	6	228.054	077.335	4,203	Rauta	Naula	Taottu naula, kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt	1	6,2 x 0,8 x 0,4	6,8	269	Kannan alla kiinni puuta
2006084	46	A	Y12	3N				Rauta	Naulan katkelma	Taottu naulan kanta ja kappale varrasta. Kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan pyöreä.	1	pit. 1,8, kannan halk. 0,8, kanta 1,5 x 1,1	3,7		

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	47	A	Y12	4N	229.327	072.516	4,670	Rauta	Naulan katkelma	Taottu naulan kanta ja kappale varrasta. Kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan pyöreä.	1	pit. 2,8; vartaan halk.0,7; kanta 1,6 x 1,5	9,0	978	Kannan alla kiinni puuta
2006084	48	A	Y12	6N	229.194	074.244	4,544	Rauta	Naulan katkelma	Taottu naulan kanta ja kappale varrasta. Kanta kulmikas, varras poikkileikkaukseltaan litistynyt.	1	pit 3,6; vartaan lev. 0,8; kanta 1,5 x 2,2	10,3	985	
2006084	49	A	Y14	8	228.465	077.141	3.937	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa on kiinni puuta. Kanta neliömäinen.	1	5,6 x 0,8 x 0,5cm, kanta 0,9 x 1,6cm	10,0g	1041	
2006084	50	A	Y14	8	228.465	077.141	3.937	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni puuta.	1	6,0 x 0,9 x 0,4cm kanta 2,2 x 1,8cm	10,1g	1041	
2006084	51	A	Y14	9	228.494	077.405	3.942	Lasi	Ikkunalasi	Pala vihreää ikkunalasia	1	1,5 x 2,2cm, paksuus 0,8cm	0,6g	1053	
2006084	52	A	Y14	9	228.625	077.058	3.916	Rauta	naula	Rautanaula, jonka kannan alla ja varraksessa kiinni puuta. Varras katkunut. Kanta neliömäinen.	1	pit.5,5cm, varr. halk. 0,5cm, kanta 2,0 x 1,7cm	13,9g	1343	
2006084	53	A	Y14	9	228.514	077.248	3.889	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jonka varraksessa kiinni puuta. Varras ja kanta neliskulmaisia.	1	pit. 6,0cm, varr. 0,4 x 0,8 cm, kanta 2,0 x 2,5 cm	14,8g	1344	
2006084	54	A	Y14	7				Rauta	mahd. naulankatkelmia	Kaksi pitkulaista raudankappaletta. Pidemmässä kiinni hieman puuta.	2	4,1 x 0,4cm ja 2,3 x 0,5cm	2,9g ja 1,6g		Seulalöytöjä

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	55	A	Y16	9	227.865	077.039	3.960	Rauta	Naula	Taottu rautanaula. Kanta ja varras pyöreät.	1	Varraksen halk. 0,7cm, kannan halk. 1,6cm	10,3g	1342	
2006084	56	A	Y17	9	228.373	077.807	3.938	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, varras neliömäinen	1	6,3 x 0,7 x 1,0cm, kanta 2,2 x 2,4cm	16,8g	1081	
2006084	57	A	Y17	9	228.563	077.730	3.988	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni puuta. Kanta neliömäinen.	1	5,3 x 1,6 x 1,1cm, kannan halk. 2,8cm	21,6g	1171	
2006084	58	A	Y17	10	227.870	078.790	4.0	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jonka kannassa kiinni puuta. Varras ja kanta pyöreät.	1	4,2 x 0,7 x 1,cm, kannan halk. n.3,1cm	9,6g	992	
2006084	59	A	Y17	10	228.058	078.803	4.081	Rauta	Naula	Taotun rautanaulan katkelma. Kannassa vähän varrasta jäljellä. Kanta ja varras neliömäisiä.	1	2,8 x 1,3 x 1,1cm, kanta 1,7 x 1,8cm	5,8g	993	
2006084	60	A	Y17	10	228.230	078.587	4.032	Rauta	Naula	Rautanaula, jossa on kiinni puuta. Kanta pyöreä.	1	5,6 x 1,5 x 1,0cm, kannan halkaisija 1,2cm	7,1g	1017	
2006084	61	A	Y17	10	228.442	078.619	4.079	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni puuta.	1	4,5 x 0,6 x 0,3cm, kannan halk. 1,8cm	7,3g	1018	
2006084	62	A	Y17	10	228.518	077.896	4.016	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jonka vartaassa kiinni vähän puuta. Varras ja kanta pyöreät.	1	Pit. 5,1cm, vartaan halk. 0,5cm, kannan halk 0,8	10,2	1055	
2006084	63	A	Y17	10	228.490	078.307	4.040	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni hieman puuta. Varras litteä, anta pyöreähkö.	1	5,0 x 0,4 x 0,6cm, kannan halk. 2cm	9,9g	1056	

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	64	A	Y17	10	228.208	078.364	3.940	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni vähän puuta. Varras litteä, kanta neliömäinen.	1	6,0 x 0,3 x 0,4cm, kannan halk. 1,8cm	13,7g	1080	
2006084	65	A	Y25	7	228.228	075.415	4.231	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jonka varras ja kanta neliskulmaiset	1	4,8 x 0,7 x 0,4cm, kanta 1,6 x 1,7cm	11,4g	1292	
2006084	66	A	Y25	6	228.393	074.565	4.172	Rauta	Naula	Ohut taottu rautanaula, jossa on kiinni puuta. Varras kapea, kanta pyöreähkö.	1	5,5 x 0,7 x 0,5cm, kannan halk.1,6cm	8,2g	1507	
2006084	67	A	Y25	6	229.134	074.895	4.283	Rauta	Naula	Taottu rautanaula	1	4,8 x 0,9 x 0,9cm, kannan halk. 1,9cm	11,9g	1448	
2006084	68	A	Y25	7	228.486	075.383	4.126	Rauta	Naula	Rautanaulankatelma, jonka kannan alapuolella kiinni puuta. Varrasta vähän jäljellä. Varras poikkileikkaukseltaan neliömäinen.	1	pit. 2,2cm, vartaan halk. 0,4cm, kanta halk.1,2cm	6,2g	1479	
2006084	69	A	Y26	1	229.177	069.543	4.603	Rauta	levy	Melko ohut rautalevy, jonka yksi sivu on kaareva ja kaksi sivua suorat. Suorat sivut lähes 90 asteen kulmassa toisiinsa nähden.	1	2,3 x 3,0cm, paksuus 0,5cm	10,8g	1346	
2006084	70	A	Y25	7				Rauta	Naula?	Kaksi epämääräistä raudankappaletta. Toinen mahd. naulanvarras, toinen mahd. naulankanta. Kannassa kiinni puuta toisella puolella.	2	3,5 x 0,5 x ,3cm ja 2,0 x 1,8 x 0,3cm	5,5g		Seulasta
2006084	71	A	Y25	6N	229.265	074.892	4.531	Rauta	Naula	Rautanaula, jonka varras vääntynyt. Kanta neliskulmainen, varras litteä.	1	3,1 x 0,3 x 0,5cm, kanta 1,4 x 1,6cm	5,6g	865	

HANKO, KAPALBACKAN
Georg Haggrén 2006
LÖYTÖLUETTELO

LIITE 6

KM	Ala- nro	Alue	Yksik- kö	Ruu- tu	X	Y	Z	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat cm	Paino g	TID	Muuta
2006084	72	A	Y14	8				Rauta	Naula	Kaksi taottua rautanaulaa, joista toisen vartaassa kiini puuta. Kannat pyöreät. Mitat naulalle, jossa puuta: 5,5 x 0,7 x 0,5cm, kanta halk. 1,5cm	2	3,8 x 0,9 x 0,3cm, kanta 1,4cm	8,9g, 9,2g		
2006084	73	A	Y14	8	228.551	076.947	3.907	Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jossa kiinni hieman puuta. Kanta neliskulmainen.	1	6,9 x 0,7 x 0,8c, kannan halk. 1,7cm	21,3g	1452	
2006084	74	A	Y14	8	228.373	076.194	3.877	Rauta	Naula	Rautanaula, minkä varraksessa kiinni puuta. Varras ja kanta pyöreähköt.	1	pit. 3,5cm, vartaan halk. 0,4cm, kanta halk. 1,6cm	6,9g	1475	
2006084	75	A	Y14	8	227.963	076.331	3.912	Rauta	Naula?	Mahdollinen rautanaulan varras, jossa kiinni puuta.	1	Pit. 4,6cm, halkaisija 0,6cm	5,4g	1473	
2006084	76	B	Y1	13				Rauta	Naula	Rautanaulan kanta ja pala varrasta, jossa kiinni hieman puuta.	1	1,4 x 1,5 x 2,0cm	4,5g		
2006084	77	B	Y5	14	227.839	082.913	4.082	Hopea	Kolikko		1	halkaisija 2,0cm	0,9g	37	
2006084	78	B	Y5	14	227.397	082.430	4.079	Hopea	Kolikko		1	halkaisija 1,9cm	1,1g	66	
2006084	79	A	Y25	6				Rauta	Naula	Taottu rautanaula, jonka varraksessa kiinni puuta. Varras ja kanta neliskulmaisia.	1	5,1 x 0,4 x 0,4 cm, kanta 1,5 x 1,8 cm		1362	
2006084	80	A		6				Rauta	Esine	Ohut, neulamainen rautavarras, joka katkennut kapeammasta päästään (esine on kahdessa osassa)	1	pituus 6,0 cm, paksuus 0,5 cm	2,1		Seulalöytö

HANKO,
HANGONKYLÄ,
KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN ANALYYSI

23.5. 2007 Kristiina Mannermaa

1. JOHDANTO

Hangon Kapalbackanissa suoritettiin kesäkuussa 2006 Georg Haggrenin johdolla arkeologinen kaivaus. Paikalla oli aikaisemmin löydetty ihmisen kalloja ja luita. Nykyisin alue on yksityisen omakotitalon pihanurmea. Kaivausten alkuvaiheessa oli odotettavissa, että tuleva kaivausalue on osa hautausmaata, ja että ihmisluita tullaan löytämään, mutta hautausmaan tarkasta sijainnista ei ollut tietoa. Epäselvää oli myös se, kuinka sekoittunutta maaperä on ja kuinka ehjinä mahdolliset hautaukset ovat säilyneet. Hyvin pian kaivauksen alkamisen jälkeen maassa tuli esille sekaisin olevia ihmisluita ja eläinluita. Kaivauksen edetessä kävi ilmi, että osa hautauksista on tuhoutunut ja suurin osa luista ja kalloista ei-anatomisessa järjestyksessä. Vain muutama alueen haudoista on säilynyt koskemattomana ja ihmisluut ja -kallot ovat pysyneet anatomisessa järjestyksessä. Kaivauksen aikana ilmeni myös, että yksiköiden 0 ja 1 maa-aines on siirretty muualta talon vieressä olevaa kasvimaata rakennettaessa. Yksiköt 0 ja 1 tulkitaan sekoittuneiksi alueiksi.

Allekirjoittanut toimi kaivauksissa antamalla neuvoja osteologisen aineiston kaivamisessa ja talteen ottamisessa ennen kaivausten aloittamista ja kaivausvaiheessa. Osallistuin kenttätööhön kolmena päivänä, jolloin muun muassa nostettiin hautojen 5 ja 2 aineistot sekä kalloja luukeskittymästä (yksikkö 25).

2. AINEISTO

Kapalbackanin aineisto koostuu huonosti säilyneistä ja pieniin osiin hajonneista palamattomista ihmisluista, mutta joukossa on myös runsaasti palaneita, fragmentoituneita ihmisluita. Alueelta A pieni osa tuli esiin sekoittuneista yksiköistä 0-1. Osa alueen B aineistosta kerättiin täytemaakerroksesta. Suuri osa luuaineistosta saatiin talteen yksikössä 25 sijaitsevasta ns. isosta luukuopasta.

Osa alueiden A ja B ihmisluista on palaneita. Osa luista on kokonaan mustuneita, toiset ovat vain osittain palaneita. Ihmisluuaineiston joukosta tunnistettiin myös muutamia palamattomia eläinluita.

Kolme arkeologian opiskelijaa (Noora Al-Maleki, Sointu Häkkinen ja Noora Taipale) pudisti luut arkeologian oppiaineen tiloissa ennen luuanalyysiä. Periaatteena oli, että helposti irtoava maa-aines poistettiin harjalla parhaiten säilyneistä luista, mutta huonosti säilyneet luut jätettiin puhdistamatta. Kallot olivat täynnä maa-ainesta (maan sekaista hiekkaa ja kiviä), ja ne tyhjennettiin ja puhdistettiin vasta analyysivaiheessa.

3. ANALYYSIN TARKOITUS

Analyysissä on tarkoitus tunnistaa luista laji ja luuston osa. Ihmisluista pyritään arvioimaan vainajien ikä ja sukupuoli. Niin ikään mahdolliset merkit sairauksien aiheuttamista muutoksista luustossa dokumentoidaan. Näitä ovat muun muassa hampaiden reikiintyminen (karies), hammaskivi (calculus), jossain elämänvaiheessa kärsitystä ravinnon puutteesta tai vakavasta sairaudesta johtuvat hampaiden kiillemuutokset (hypoplasia) sekä hampaiden irtoaminen elinaikana.

4. MENETELMÄT

Luiden tunnistaminen suoritettiin Helsingin yliopiston Eläinmuseon (Luonnontieteellisen keskusmuseo) tiloissa joulukuussa 2006-2007. Käytettävissä oli kaksi muovista ihmisen vertailuluustoa, kalloja ja alaleukaa, yksi aito ihmisen vertailuluusto sekä useita aitoja kalloja ja alaleukoja. Kaikki käytetyt vertailukallot ja -alaleuat kuulunevat miehille. FM Kati Salo auttoi maitohampaiden tunnistamisessa ja FM Niklas Söderholm katkaistun reisiluun kappaleen tutkimisessa. Tässä raportissa käytetty terminologia on omaksuttu pääasiassa teoksista Brothwell (1981), Bass (1995), Buikstra & Ubelaker (1994).

SUKUPUOLEN ARVIOINTI

Sukupuolen arvioimiseen käytettiin lähinnä kallojen ja alaleukojen luita sekä lantiotia. Tässä tutkimuksessa sukupuolen arvio perustuu seuraaviin kallossa, alaleuassa ja lantiassa havaittaviin eroihin naisilla ja miehillä (Buikstra & Ubelaker 1994):

Kallo:

- *Glabella*=otsaluun ns. valli silmäkuopan yläpuolella on merkittävästi voimakkaampi miehillä
- *Margo supraorbitalis*=> Silmäkuopan yläreuna pyöreä miehillä ja terävä naisilla
- Otsan muoto pyöreämpi naisilla, tasaisempi miehillä
- Silmäkuopat neliönmuotoiset miehillä, pyöreät naisilla
- *Processus mastoideus*=>ohimoluussa (temporale) voimakkaampi miehillä, pienempi naisilla
- *Protuberantia occipitalis*=>takaraivon luun (occipitale) takaosa tasaisempi naisilla, miehillä yleensä voimakas uloke.

Alaleuka:

- *Angulus mandibulare*=>alaleuan takaosan alaosan "kulma" on suora miehillä, pyöreä, sileä naisilla
- *Angulus mandibulare*=>alaleuan takaosan reuna työntyy ulospäin miehillä
- *Trigonum mandibulare*=>alaleuan etuosa on voimakas ja leveä miehillä, kapea ja terävä naisilla

Lantio:

- *Incisura ischiadica major*=>iliumin ja ishiumin (suoliluu ja istuinluu) aukko on leveä ja V-muotoinen naisilla, kapeampi ja U-muotoinen miehillä

Sukupuolen arvioimisessa käytettiin apuna myös lantion kokoa. Pitkien luiden, lähinnä reisiluun (*femur*) koon perusteella oli muutamassa tapauksessa mahdollista päätellä sukupuoli. Tätä menetelmää voidaan pitää luotettavana lähinnä silloin kun kyseessä on aikuinen mies. Aikuisen miehen reisiluu on yleensä merkittävästi suurempi kuin naisten tai keskenkasvuisten miesten. Pitkiä luita ei voitu mitata koska ne ovat niin heikosti säilyneitä tai rikki.

IKÄ-ARVIO

Hampaiden puhkeaminen ja kuluminen:

Nuorten yksilöiden ikä-arvio perustuu hampaiden puhkeamisjärjestykseen (Brothwell 1981, Buikstra & Ubelaker 1994). Aikuisten iän arvioiminen hampaiden perusteella perustuu hampaiden kulumiseen. Miles (1963) on kehittänyt menetelmän jossa hampaiden kulumisen perusteella voidaan päätellä ihmisen ns. biologinen ikä. Tämä perustuu siihen, että ensimmäinen poskihammas puhkeaa noin 6 vuoden iässä, toinen poskihammas noin 12 vuoden iässä ja kolmas poskihammas noin 18-20 vuoden iässä. Tämän perusteella voidaan laskea hampaiden kulumisen noin kuuden vuoden aikana, ja arvioida sen perusteella ns. biologinen ikä. Biologisen iän perusteella voidaan arvioida ikä elinvuosissa. Varrela (1996) on laatinut Milesin menetelmää soveltaen asteikon 1800-luvulla eläneiden turkulaisten hampaiden kulumisesta. Kapalbackanin aineiston tutkimuksessa aikuisten hampaiden

kulumiseen perustuva ikä-arvio tehdään Varrelan asteikon mukaan, sillä se sopii ajallisesti ja maantieteellisesti Milesin (1963) ja Brothwellin (1981) asteikkoa paremmin Kapalbackanin aineistoon.

Suoliluussa (lantio) tapahtuvat ikämuutokset:

Suoliluussa (*ilium, facies auricularis*) tapahtuu ikään liittyviä muutoksia joiden perusteella voidaan määrittää vainajan ikä muutaman vuoden tarkkuudella noin ikävuoteen 51 saakka (Buikstra & Ubelaker 1994:24-32). Kapalbackanin aineistossa tätä menetelmää voitiin käyttää vain haudan 5 vainajan iän arvioimiseen.

Kallon saumat:

Kallon samoihin eli suturoihin perustuvaa ikämäärittystä (Buikstra & Ubelaker 1994:32-38) voitiin käyttää kolmen kallon iän arvioimiseen (haudan 5 kallo, irtokallot I ja VI). Kaikki muut kallot ovat niin rikki, että suturojen kasvuvaihetta ei pystynyt määrittämään.

Epifyysien ja diafyysien yhteenkasvaminen:

Ihmisten pitkien luiden epifyysien (pää) ja diafyysin (varsi) yhteen kasvamisen ajankohta tunnetaan suurin piirtein. Irrallisten epifyysien tai sellaisten diafyysien, joista epifyysi puuttuu, perusteella voidaan määrittää melko karkeasti ihmisen ikä (esim. Brothwell 1981).

On hyvä korostaa, että suurin osa Kapalbackanin aineiston ikä-arvioista perustuu hampaiden kulumista tutkimalla saatuun ns. biologiseen ikään, ja ne eivät välttämättä vastaa ihmisen täsmällistä elinikää. Yleensä ikämäärittäminen on sitä luotettavampi, mitä useampi luustoon ja hampaistoon perustuva iänmäärittäminen on käytettävissä.

TERVEYDENTILA

Terveydentilan tutkiminen ja tulkitseminen luustojen perusteella ei ole yksiselitteistä (esim. Wood et al. 1992, Wright & Yoder 2003). Luista etsittiin mahdollisia merkkejä sairauksista tai väkivallasta paljain silmin. Hampaat tutkittiin paljain silmin ja suurennuslasin avulla. Hammassairauksien identifioimisessa käytettiin apuna kirjallisuutta (Roberts & Manchester 2005:68-82). Irronneiden hampaiden kuvaamisessa käytetään termejä kuolemaa ennen (*ante mortem* AM) ja kuoleman jälkeen (*post mortem* PM).

5. TULOKSET

Aineistossa on kaksi vainajaa (kumpikin alueella A), joiden säilyneet luut olivat säilyneet ja olivat kaivausvaiheessa anatomisessa järjestyksessä (Haudat 2 ja 5). Haudoista 1, 3, 4, 11 ja 12 oli jäljellä vain muutamia kallon, raajojen tai hampaiden osia. Muut kallot, alaleuat, irralliset hampaat ja luut olivat erillään kaivausalueella, eikä niitä voi yhdistää tiettyyn hautaan.

ALUE A: HAUDAT

Hauta 1

(ruudut 1-2, yksikkö 26, tid 1451)

Haudan 1 alueelta löytyi pitkien raajojen luita jotka olivat huonosti säilyneitä, sekä palasia maitohampaiden kiilteistä.

Ikä-arvio:

- kaksi maitohampaan kiilteen kappaletta ovat melko voimakkaasti kuluneita=>Ikä todennäköisesti hieman alle tai noin 10 v. (viimeiset maitohampaat irtoavat noin 10 vuoden iässä)

Haudan 1 alueelta löydetty hampaat kuuluvat hieman alle/noin 10-vuotiaalle lapselle. Tunnistamattomat luun palaset ovat huonosti säilyneitä, mutta melko pieniä, joten ne saattavat kuulua keskenkasvuiselle. Sen sijaan haudan 1 alueelta tunnistettu reisiluun (femur) osa on melko iso ja kuuluu aikuiselle. Myös tunnistetut kallon osat kuuluvat aikuiselle. Sukupuolimääritystä ei voi tehdä.

Haudan 1 alueen aineistossa on kahden vainajan, lapsen ja aikuisen, jäänteitä.

Hauta 2

(ruutu 1, yksikkö 20, tid 1128, 1130, 1135)

Hauta 2 sisälsi osia alaleuasta, raajojen pitkistä luista ja lantiosta. Luut ovat erittäin huonosti säilyneitä. Vainaja makasi selällään, kädet hieman levällään vartalon vieressä.

Ikä-arvio:

- M3 mandibula dex kulumaton tai lähes kulumaton=>noin 18-20 v.

Sukupuoli:

- Trigonum mandibulare (hieman rikki) => M
- Reisiluu (*femur*) on iso ja lihaksen kiinnittymispinnat voimakkaat => M

Hauta 2 sisälsi noin 18-20-vuotiaan miehen jäännökset.

Hauta 3

(ruudut 3-4, yksikkö 28, tid 1470)

Ikä-arvio:

- I1 maxilla dex => puhkeamaton
- C maxilla/mandibula => puhkeamaton
- M1 maxilla sin => puhkeamaton < 6 v.
- M1 maxilla dex => puhkeamaton n. < 6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)
- m2 mandibula sin => maitohammas, melko vähän kulunut n. 5-6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)

Hauta 3 sisälsi noin 5-6-vuotiaan lapsen hampaita. Puhkeamattomassa pysyvässä kulmahampaassa näkyvissä kiillemuutoksia (hypoplasia).

Hauta 4

(ruudut 3-3N, 4-4N, 5-5N, yksikkö 21, tid 1152, 1156 ja 1169,1170)

Ilmeisesti yksi haudan 5 vainajan kallon alueelta löytyneiden hampaiden joukossa oleva ylimääräinen yläleuan vasen kulmahammas (tid 1152, 1156) kuuluu hautaan 4. Myöskään yksi oikean reisiluun kappale (tid 1169, 1170), joka löytyi haudan 5 luiden yhteydestä, ei voi kuulua hautaan 5, vaan lienee peräisin haudasta 4. Reisiluu on isokokoinen ja kuuluu mahdollisesti miehelle. Hauta 5 on kaivettu haudan 4 päälle. Hautaa 4 ei kaivettu pohjaan saakka.

Haudan 4 vainaja on aikuinen ja mahdollisesti mies.

Hauta 5

(ruudut 3-3N, 4-4N ja 5-5N, yksikkö 21, tid 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1153, 1154, 1152, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1168)

Hauta 5 sisälsi melko hyvin säilyneen vainajan. Vainajan asento on poikkeava, sillä se makasi osittain kyljellään, jalat selvästi lantiota ylempänä (Kuvat 1-2). Jalat olivat koukussa vainajan oikealla puolella. Kädet olivat koukussa pään sivuilla siten, että kynärpäät muodostivat lähes suoran kulman suunnilleen vainajan ohimoiden kohdalla.

Kallo ja alaleuka ovat säilyneet kokonaisuudessaan (Kuva 3). Raajojen pitkät luut ovat säilyneet, mutta luiden proksimaali- ja distaalipäät ovat rikki tai erittäin hauraita. Ranteiden ja nilkkojen luut sekä sormiluu puuttuvat muutamaa fragmenttia lukuun ottamatta kokonaan. Osia kaulanikamista (lähinnä nikaman sisäosan kaaren (arcus) osia) ja ylimmistä kylkiluista proksimaaliosia on säilynyt. Osia lantiosta (mm. incisura ischiadica sin ja dex) on säilynyt.

Ikä-arvio:

- Hampaiden kuluminen
 - M1 maxilla => 25-30 v
 - M2 maxilla => 25-30 v.
 - M1 mandibula => 15-30 v.
 - M2 mandibula => 15-30 v.
 - M3 mandibula => 2 5-30 v
- Facies preauricularis => n. 39 v. (Ubelaker & Buikstra 1994)
- Suturat (tempo-parietaali alue) => 18-44 v.

Kuva 1. Haudan 5 vainaja kaivausvaiheessa.

Kuva 2. Haudan 5 kallon asento kaivausvaiheessa.

Kuva 3. Haudan 5 vainajan kallo ennen puhdistamista.

Sukupuoli:

- Coxae, incisura ischiadica major leveä ja v-muotoinen => N
- Vainajan kallon ja alaleuan, raajojen pitkien luiden sekä lantion pieni koko => N

Terveys:

- Karies:
 - M1 mandibula sin: yksi iso karies juuresa ja kiilteessä, yksi kiilteessä distaalipinnalla
 - M2 mandibula sin: karies juuressa kiilteen alapuolella
 - M1 maxilla dex: karies kiilteen ja juuren alueella
 - M2 maxilla dex: karies juuren alueella

- Irronneet hampaat (AM):

- M1 mandibula dex: luu kasvanut lähes kiinni, pieni lovi jäljellä=>hammas lähtenyt/poistettu noin/alle 2 v. ennen kuolemaa

Haudan 5 vainaja kuuluu noin 25-40 -vuotiaalle naiselle. Hampaissa on reikiä, mutta muuten hampaisto kertoo melko hyvästä hampaiden kunnosta. Vainaja oli menettänyt hampaan elinaikanaan.

Hauta 11

(ruudut 9-10, yksikkö 16, tid 1052)

Haudan 11 vainajasta on tallella vain yksi tunnistamaton luun kappale. Ikää tai sukupuolta ei voi arvioida.

Hauta 12

(ruudut 9-10, yksikkö 17, tid 1284-1285, 1286-1287)

Haudan 12 vainajasta oli jäljellä osia vasemmasta reisiluusta ja lisäksi muutama huonosti säilynyt luu joita ei voi tunnistaa. Ikää tai sukupuolta ei voi arvioida.

ALUE A: IRRALLISENA LÖYTYNEET KALLOT

Kallo I

(ruutu 6N, yksikkö 25, tid 1049)

Kallon etuosa on kokonaan hajonnut (Kuvat 4-5). Kasvon luut, yläleuka ja hampaat puuttuvat. Lambdoidisuurassa on ylimääräisiä saumaluita (Kuva 6). Oikeassa ohimoluussa kaksi pientä PM reikää.

Kuva 4. Kallo I. Oikea profiili. Kallon etuosa puuttuu.

Kuva 5. Kallo I Kuvattuna edestä.

Kuva 6. kallo I kuvattuna takaa (takaraivo). Lambdoidisuurassa on ylimääräisiä luita.

Ikä-arvio:

- suturat (tempo-parietaali-alue) => 18-44 v.

Sukupuoli:

- Processus mastoideus melko iso (rikki) => M?

Kallo I kuuluu noin 18-44 vuotiaalle, todennäköisesti miehelle.

Kallo II

(ruutu 6N, tid 1050) "kallo C"

Kallon II kasvojen luut, alaleuka ja hampaat puuttuvat. Kallo on pieni ja melko hauras, ja kuuluu todennäköisesti lapselle (tai nuorelle naiselle?). Ikä-arviota ei voi tehdä (Kuva 7).

Kallon II aineiston joukossa on kaksi erillistä pussia. Toisessa on teksti "kallo C", alue A, ruutu 6 (ei tid-numeroa) ja se sisälsi kolme alaleuan hammasta (M1, M2 ja M3 mandibula sin). Ne kuuluvat kulumisen perusteella noin 20-30-vuotiaalle henkilölle. Toisessa pussissa ("Kallo C:n vieressä, kallo W:n alla", ei tid-numeroa) oli palanen yläleukasta ja hampaat C, P1, P2, M1, M2, M3 maxilla sin. Nämä hampaat kuuluvat kulumisen ja M3:n puhkeamisen perusteella noin 20-vuotiaalle (mm. M3 vasta puhjennut ja lähes kulumaton). Kallon luiden pienuuden ja haurauden perusteella hampaat eivät todennäköisesti voi kuulua kalloon.

Kallo II kuuluu todennäköisesti lapselle. Samassa löytökohdassa on myös nuorelle aikuiselle kuuluvia hampaita.

Kallo III

(ruutu 6N, yksikkö 25, tid 1051 "kallo E")

Kallo hajosi osiin puhdistettaessa. Kasvojen luut, yläleuka ja hampaat puuttuvat lukuun ottamatta oikeaa yläleuan kulmahammasta (Kuva 8).

Sukupuoli:

- Glabella voimakas (osin rikki) => M
- Processus mastoideus iso => M

Kallo III kuuluu aikuiselle miehelle, mutta tarkempaa ikä-arviota ei voi tehdä.

Kallo IV

(ruutu 6, yksikkö 25, tid 1431)

Kallo yläleukoineen oli ehjä, mutta hajosi osiin puhdistettaessa (Kuva 9). Alaleuka oli kiinni kallossa ja hampaat paikallaan (Kuvat 10-11)

Kuva 7. Kallo II puhdistamisen jälkeen.

Kuva 8. Kallo III puhdistamisen jälkeen.

Kuva 9. Kallo IV puhdistamisen jälkeen.

Ikä-arvio:

- Hampaiden kuluminen:
 - M1 mandibula dex => n. 35 v.
 - M2 mandibula dex => n. 30-35 v.
 - M1 mandibula sin => n. 35-40 v.
 - M2 mandibula sin => n. 35-44 v.
 - M3 mandibula sin => n. 35-40 v.
 - M1 maxilla dex => n. 45-50 v.
 - M2 maxilla dex => n. 40-50 v.
 - M3 maxilla dex => n. 35-40 v.
 - M1 maxilla sin => n. 40-50 v.
 - M2 maxilla sin => n. 30-40 v.
 - M3 maxilla sin => n. 38-45.

Kuva 10. Kallon IV alaleuka ennen puhdistamista.

Sukupuoli:

- Glabella (rikki) mutta vaikuttaa voimakkaalta => M?
- Processus mastoideus iso => M

Terveys:

- Karies:
 - M3 mandibula dex => iso karies, syönyt suuren osan kiilteestä ja hammasluusta.
 - M3 mandibula sin => alkava karies ok kluusiopinnalla
 - M2 maxilla dex => karies linguo-distaali pinnalla juuren yläosassa
 - M3 maxilla dex => karies linguo-distaali pinnalla kiilteessä ja juuressa
- Hypoplasia: I1 mandibula dex

Kuva 11. Kallon IV alaleuan vasemmat poskihampaat. M1 on voimakkaasti kulunut.

Kallo IV kuuluu noin 35-45-vuotiaalle tn. miehelle. Hampaat ovat reikiintyneet ja henkilö on kärsinyt jonkinasteisesta ravinnonpuutteesta lapsuudessaan (hypoplasia).

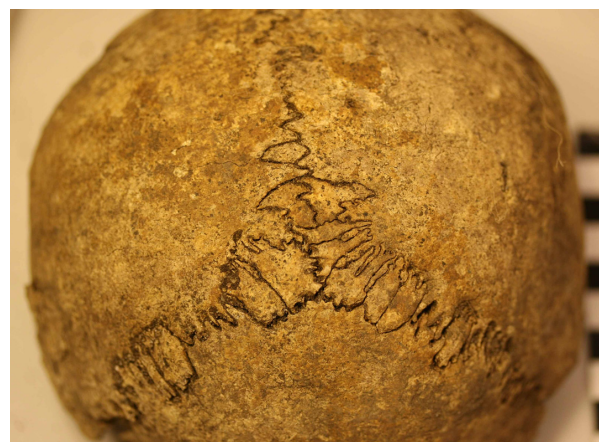
Kallo V

(ruutu 5, yksikkö 25, tid 1359)

Kallon V kasvojen luut ovat tuhoutuneet ja alaleuka puuttuu. Mukana hampaita. Lambdoidisuturassa on ylimääräisiä luita (geneettinen ominaispiirre) (Kuva 12).

Ikä-arvio:

- Hampaiden kuluminen:
 - M1 maxilla sin => n. 25-30 v.
 - M2 maxilla sin => n. 15-20 v.
 - M3 maxilla sin => n. 20 v.
 - M1 maxilla din => n. 15-20 v.
 - M2 maxilla sin => n. 15 v.
 - M3 maxilla sin => n. 20 v.

Kuva 12. Kallo V. Lambdoidisuturassa on ylimääräisiä luita.

Sukupuoli:

- Parietalen ja occipitalen (mm. protuberantia occipitalis) muoto => N?
- Oikean temporalen kaaren (arcus zygomaticus) takaosan muoto => N?

Terveys:

- C maxilla sin => muutoksia kiilteessä (hypoplasia)
- Karies:
 - M1 mandibula sin. karies
 - M2 maxilla sin okluusiopinnalla karies?
 - M3 maxilla sin okluusiopinnalla karies?

Kallo V kuuluu noin 20-25-vuotiaalle. Aineisto ei riitä sukupuolen arvioimiseen, mutta kallossa on naismaisia piirteitä.

Kallo VI

(ruutu 6, yksikkö 25, tid 1372)

Kallo on lähes kokonainen, mutta vasemman puoleinen alaleuka ja osa kasvojen luista puuttuvat (Kuvat 13-14).

Ikä-arvio:

- Hampaiden kuluminen:
 - M1 maxilla dex => 30-35 v.
 - M2 maxilla dex => 35-44 v.
- Suturat (tempo.parietaali-alue) => 18-44 -v.

Sukupuoli:

- Processus mastoideus pieni => N
- Glabella melko tasainen => N
- Margo supraorbitalis melko terävä => N?

Hampaiden terveys:

- hammaskiveä (calculus) M1 maxilla

Kallo kuuluu n. 35-45 -vuotiaalle tn. naiselle. Havaittavissa on hammaskiveä, mutta muuten hampaat ovat terveet.

Kallo VII

(ruutu 6, yksikkö 25, tid 1183)

Kallo on hajonnut useaan pieneen osaan. Joukossa yläleuan ja alaleuan hampaista.

Ikä-arvio:

- Hampaiden kuluminen:
 - M1 maxilla sin => n. 17-20 v.
 - M2 maxillare sin => n. 15-23 v.
 - M1 mandibula dex => n. 17-20 v.
 - M2 mandibula dex => n.15-20 v.
 - M3 mandibula dex => n. 22-30 v.
 - M1 mandibula sin => n. 20-25 v.
 - M2 mandibula sin => n.20-25 v.
 - M3 mandibula dex => n. 25-30 v.

Kuva 13: Kallo VI sivusta kuvattuna. Kasvojen luut puuttuvat.

Kuva 14. Kallo VI edestä kuvattuna.

Hampaiden terveys:

- Karies:
 - M2 mandibula sin => alkava karies purupinnalla?

Kallo kuuluu 20-30 –vuotiaalle. Sukupuolta ei voi määrittää. Alaleuan toisessa poskihampaassa on yksi karies, muuten hampaat ovat terveet.

Kallo VIII

(ruutu 5-6, yksikkö 25, tid 1357, 1430)

Kallo on hajonnut useiksi kappaleiksi. Vasen zygomaticum (ohimon etuosan luu) on hiiltynyt alaosasta. Alaleuasta on säilynyt osa corpusta hampaineen.

Ikä-arvio:

- hampaiden kuluminen
 - M1 mandibula sin => n. 34-37 v.
 - M2 mandibula sin => n.30-35 v.
 - M3 mandibula sin => n. 30 v.
 - M1 mandibula dex => 30-35 v.
 - M2 mandibula dex => 30-35 v.
 - M3 mandibula dex => n. 30 v.

Sukupuoli:

- Processus mastoideus neutraali, ei voimakas eikä pieni => N/M?
- Glabella melko voimakas => M?

Kallo kuuluu noin 35-vuotiaalle henkilölle joka mahdollisesti on mies. Hampaat ovat terveet.

ALUE A: IRRALLISINA LÖYTYNEET IHMISEN LUUT JA HAMPAAT

Alueen alkuperäinen aineisto:

Irtonaisia kallon ja alaleuan osia, hampaita ja raajojen ja lantion luita löytyi lähes kaikista alueen A ruuduista. Yhdessä reisiluun varren kappaleessa on selvä tasainen jälki, mahdollisesti katkaisujälki (Alue A, ruutu 7, yksikkö 4, tid 13) (Kuvat 15 ja 16). Poikkisuorassa luun varteen nähden oleva jälki on kohdassa, joka ehjässä reisiluussa on noin 20-25 cm proksimaalinivelen alapuolella. Pinta on epätasainen toiselta laidalta ja ns. leikkauspinta on samanvärisen kuin muu osa luusta.

Yhdessä reisiluun distaaliosassa on kaksi pientä reikää (AM?) (ruutu 7, yksikkö 25, tid 1173-1174).

Yhdessä irrallisena löytyneessä hampaassa (M2 dex mandibula) on ylimääräinen uloke eli cuspi (geneettinen ominaispiirre) (ruutu 3, yksikkö 2, tid 125). Kaksi seulasta talteen otettua vasemman

Kuva 15. Katkaistu reisiluun varsiosa.

Kuva 16. Yksityiskohtakuva katkaistusta reisiluusta.

alaleuan hammasta M1 ja M2 ovat kuluneet vastakkaisilta puolilta erikoisella tavalla (ruutu 10, yksikkö 4).

Irrallisina löytyneiden tai irrallisten alaleukojen yhteydessä löytyneiden vasemman alaleuan poskihampaiden (M1, M2, M3) kulumisen perusteella saatiin ikä-arvio yhdelletoista vainajalle. Seuraavassa luettelossa esitän ikä-arviot sekä sukupuoliarviot ja huomiot hammassairauksista jos mahdollista (lähinnä niissä tapauksissa joissa hampaat ovat löytyneet alaleukojen yhteydessä).

Tid 51 (ruutu 10, yksikkö 3)

=> n. 25-30 v. (M1, M2, M3 mandibula sin)

Tid 132 (ruutu 8, yksikkö 4)

=> n. 20-25 v. (M1, M2 mandibula sin)

Tid 586 (ruutu 7, yksikkö 3 tai 4)

- Mandibula pienikokoinen, trigonum mandibulare rikki, mutta näyttäisi olevan pieni ja terävä =>N?

=> 35-40 v. (M1 ja M2 mandibula sin)

- M1 dex mandibula irronnut alle 2 v. AM (alveoli ei ole luutunut kokonaan)

- M3 sin ja dex mandibula puuttuvat synnynnäisesti

Tid 587 (ruutu 7, yksikkö 3 tai 4)

- Mandibulan trigonum mandibulare kapea ja terävähkö, angulus mandibularen reuna suora=>N?

=> 35-45 v. (M1 ja M2 mandibula sin)

- M3 dex irronnut alle 2 v AM (alveoli ei ole luutunut kokonaan)

Tid 1037 (ruutu 10 tai 11, yksikkö 17)

=> 15-30 v. (M1, M2 mandibula sin), iso karies purupinnalla

Tid 1326 (ruutu 6, yksikkö 25)

- Mandibulan trigonum mandibulare kapea ja terävä=>N?

=> n. 20-25 v. (M1, M2, M3 mandibula sin)

- C dex mandibula hypoplasiaa

- M1 dex mandibula, iso karies purupinnalla

Tid 1362 (ruutu 6, yksikkö 25)

- Mandibulan trigonum mandibulare terävä ja kapea, angulus mandibulare melko pyöteä, sileä=>N

=> n. 18-25 v. (M1, M2, M3 mandibula sin)

- P2 sin mandibula hammaskiveä

- M1 sin mandibula hammaskiveä

- M2 sin mandibula hammaskiveä

- C sin ja dex mandibulare hypoplasiaa

- M1 dex mandibula pieni karies purupinnalla

- M2 dex mandibula hammaskiveä

- M3 dex mandibula hammaskiveä

Tid 1440 (ruutu 7, yksikkö 25)

=> n. 20-25 v. (M1, M2 mandibula sin)

Tid 1450 (ruutu 7, yksikkö 25)

=> n. 40-45 v. (M3 mandibula sin)

- Mandibula: M1 ja M2 sin mandibula irronnut AM ja hammasluu kasvanut kiinni, M1 dex mandibula lähtenyt AM ja hammasluu hieman auki?

- M1 sin maxilla, karies kiilteen reunassa

- M2 dex maxilla, karies kiilteen ja juuren reu-
nassa

Tid 1515 (ruutu 7, yksikkö 25)

=>n. 13-20 v. (M1, M2 mandibula sin)

Irtonaisina löytyneiden hampaiden kehittymisen ja puhkeamisen perusteella saatiin ikämääritykset kolmelle lapselle:

Tid 1123 (ruutu 6N, yksikkö 3/4)

- M2 maxilla dex, puhkeamassa, juuri kehitty-
mässä (juuren pituus $\frac{1}{4}$)=>9-10 v. (Kuvat 17-
18).

Tid 1359 (ruutu 5, yksikkö 25)

- P2 mandibula sin, puhkeamaton => n. <10 v.
- P1 maxilla dex, puhkeamaton => n. <10 v.
- C maxillare sin, puhkeamaton => n. <10 v.
- P2 maxilla sin, puhkeamaton => n. <10 v.
- M1 maxilla dex, puhkeamaton => n. <6 v.
- M2 maxilla dex, puhkeamaton => n. <15 v.

Tid 1356 (ruutu 8, yksikkö 14)

- M3 maxilla dex, puhkeamaton, juuri kehitty-
mässä (juuren pituus $\frac{1}{4}$)=>n. 12-15 v.
- M3 maxilla sin, puhkeamaton, juuri kehitty-
mässä (juuren pituus $\frac{1}{4}$)=>n. 12-15 v. (Kuvat
19-20)

ALUE A: SIIRRETYN MAAN MUKANA TUL- LUT AINEISTO

Yksiköstä 1 (vaalea hiekkainen täyttökerros) oteti-
tiin talteen 7 ihmisen luun kappaletta. Joukossa
on yksi pitkän luun kappale, mutta kaikki muut
ovat kallosta. Vasemman puoleinen pars petrosan
(temporalen eli ohimoluun osa) viittaa naiseen.

Ylhäällä: Kuva 17. Puhkeamaton tai puhkeamassa oleva M
maxillare dex. Ikä-arvio n. 9-10 v.

Toinen ylhäältä: Kuva 18. Kuvan 17 hammas kuvattuna
juuren puolelta.

Toinen alhaalta: Kuva 19. Puhkeamaton M3 (maxillare).
Ikä-arvio n. 12-15 v.

Alhaalla: Kuva 20. Kuvan 19 hammas kuvattuna juuren
puolelta.

ALUE A: PALANEET LUUT

Osa alueen A luista oli palaneita. Niitä löydettiin yksittäisinä luina, mutta suurin osa löytyi useiden luunpalasten keskittymänä. Palaneiden luiden yhteydessä on myös täysin palamattomia luufragmentteja. Iso palaneiden ihmisluiden keskittymä otettiin talteen ruuduista 3,4 ja 5 (yksikkö Y12). Palaneista luista pyrittiin tunnistamaan vain helpoimmin tunnistettavissa olevat luut ja esimerkiksi suuri osa kallon luiden palasista jätettiin tunnistamatta ajan säästämiseksi. Palaneessa aineistossa tunnistettiin kallon lisäksi osia hampaista ja raajoista. Kallon oikean puoleisen pars petrosan (temporale) perusteella palaneessa aineistossa on jäänteitä vähintään kuudesta vainajasta.

ALUE A: ELÄINTEN LUUT

Ruudusta 11, yksiköstä 17 löytyi yksi sorsalinnun reisiluun kappale. Sekoittuneista yksiköistä löytyi yksi tarkemmin tunnistamattoman linnun luu ja yksi naudän (*Bos taurus*) selkänikaman kappale (ruudusta 6) ja yksi kesysian (*Sus scrofa domesticus*) pohjeluun kappale (ruutu 7).

ALUE B: IRTONAISET IHMISEN LUUT JA HAMPAAT

Yksiköstä 3 (ruutu 3) tunnistettiin kallon ja alaleuan kappaleita. Muutama alueen B luista oli palaneita. Yksiköstä 5 (ruudut 1, 4, 6, 6N, 8) tunnistettiin kallon, alaleuan, hampaiden ja raajojen kappaleita.

Lähes kokonainen alaleuka (ruutu 12, yksikkö 5, tid 17) on pienikokoinen ja trigonum mandibulare terävä ja pieni, minkä perusteella kyseessä on todennäköisesti nainen. M1 mandibula dex on irronnut elinaikana ja luu kasvanut kiinni. Yhden alaleukaan kuuluvan hampaan (M2) perusteella vainajan ikäarvio on 25-30 v.

Täytemaasta (ruudut 12, 13, 14, 16, 17) tunnistettiin irtonaisia hampaita sekä kallon, alaleuan ja raajojen luita. Minimiyksilömäärä ohimoluun pars petrosan perusteella on yksi.

ALUE B: ELÄINTEN LUUT

Alueelta B tunnistettiin kaksi palamatonta naudän luun kappaletta, toinen täytemaakerroksesta (ruutu 16) ja toinen yksiköstä 5, ruutu 15.

ALUE C: ELÄINTEN LUUT

Alueelta C ei tunnistettu ihmisen luita. Kaikki alueen C luista kuuluvat naudalle ja ovat peräisin soransekaisesta pintamaasta (ruudut 1 ja 4, yksikkö 0).

ALUE D

Alueelta löytyi yksi tarkemmin tunnistamaton ihmisen luun kappale.

6. YHTEENVETO

Kapalbackanin hautausmaan luuaineisto on suurelta osiltaan sekoittunutta, mikä aiheuttaa sen, että vainajien luustoa ja hampaistoa ei pysty kuin muutamassa tapauksessa tutkimaan yhdessä. Tämän vuoksi vainajien sukupuoli- ja ikäjakauman tulkinta on vaikeaa. Aineiston sekoittuneisuuden vuoksi on myös vaikeaa päätellä sitä mitkä alaleuat ja kallot kuuluvat yhteen. Alueella A on kallon ohimoluun oikeanpuoleisen pars petrosan perusteella kaiken kaikkiaan 21 vainajaa. Hampaiden (vasemman alaleuan M1) perusteella vähimmäisyksilömääräksi saatiin 17 joista osa on lapsia. Alueella A on palaneita luiden kappaleita, jotka pars petrosan perusteella laskettuna kuuluvat peräti vähintään kuudelle vainajalle. Tässä tutkimuksen vaiheessa on mahdotonta sanoa minkälaisessa yhteydessä luut ovat tulleet poltetuiksi.

Alueen A vainajista voitiin kaksi tunnistaa melkoisella varmuudella mieheksi, neljä mahdollisesti mieheksi, kaksi melkoisella varmuudella naiseksi ja viisi mahdollisesti naiseksi. Vainajien joukossa on lapsia ja aikuisia. Aikuisten ikä vaihtelee 20-25 ja noin 45 vuoden välillä. Lasten jäänteistä tunnistettiin lähinnä melko huonosti säilyneitä hampaita, joiden perusteella tehtiin ikä-arvio. Aineistossa on jäänteitä vähintään viidestä lapsesta, joista kaksi on alle 7-vuotiaita, yksi alle 10-vuotias ja kaksi alle 15-vuotiaita.

Alueella B tunnistettiin varmuudella yhden vainajan, noin 25-30 -vuotiaan naisen luita. Alueelta C tunnistettiin vain eläinten luita ja alueelta D yksi tunnistamaton ihmisen luun kappale.

Kapalbackanin vainajien kuolinsyitä ei voi päätellä luiden perusteella, sillä varmoja merkkejä vakavista sairauksista tai väkivallasta ei havaittu. Toisaalta suurin osa luista on erittäin huonokuntoisia (mm. luun pintakerros kulunut), joten patologioiden jälkiä olisi erityisen vaikeaa tunnistaa, vaikka niitä olisi-kin. Vainajien yleisestä terveydentilasta ei voi tehdä yksiselitteisiä johtopäätöksiä tässä yhteydessä (ks. Wood et al. 1992).

Hypoplasiaa eli merkkejä elämän eri vaiheissa kärsitystä ravinnon puutteesta tai sairaudesta todettiin yhteensä 11 hampaassa (joista yhdessä epävarma hypoplasia). Ainakin kahden naisen ja yhden lapsen (puhkeamaton I1 dex maxilla) hampaassa tunnistettiin hypoplasiaa. Kuitenkin tutkittujen vainajien hampaiden terveys on yleensä ottaen melko hyvä. Kariesta tavattiin usealla yksilöllä, yhteensä 20 hampaassa (joista 2 on epävarmoja karieksia), mutta vain muutamalla on isoja reikiä hampaassa. Kariesta havaittiin miehillä ja naisilla. Lievää hammaskiveä (calculus) havaittiin osalla vainajista (yhteensä 9 hampaassa). Hammaskivestä kärsineistä vainajista ainakin 2 voidaan arvioida naisiksi. Osa vainajista (yhteensä 6) oli menettänyt hampaita elinaikanaan, mahdollisesti ientulehduksen tai reikiintymisen seurauksena. Henkilöistä jotka olivat menettäneet hampaita, pystyttiin viisi tunnistamaan naisiksi tai todennäköisiksi naisiksi ja yhden sukupuolta ei pysty arvioimaan. Kahdessa irtonaisina löydetyssä hampaassa (vasemman alaleuan M1 ja M2) on vastakkaisilla puolilla erikoinen kuluminen.

Yksi reisiluun kappale on katkaistu (sahattu?), noin 20-25 cm proksimaalinivelen alapuolelta (Alue A, ruutu 7, yksikkö 4, tid 13). Kappale on osa diafyysia eli luun keskiosaa. Amputaatiojäljeksi katkaisupinta tuntuu liian epätasaiselta. Lisäksi tuntuisi oudolta, että irti amputoitu jalan osa haudattaisiin hautausmaalle. Luu on kuitenkin selvästi ihmisen katkaisema ja pinta näyttää vanhalta. Ei ole mahdotonta, että kyseessä olisi harjoitusluonteisesti tehty amputaatio. Asian selvittämiseksi katkaisupintaa täytyy tutkia tarkemmin ja selvittää onko se tehty tuoreeseen vai kuivuneeseen luuhun. Tässä vaiheessa on mahdotonta sanoa varmuudella, onko jälki tehty ennen kuolemaa vai kuoleman jälkeen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Kapalbackaniin on haudattu naisia, miehiä ja lapsia. Luurankojen säilymisessä on suuria eroja, mikä viittaa siihen, että hautausmaa on ollut käytössä pitkään. Tähän viittaa myös hautojen voimakas sekoittuminen. Erityisen mielenkiintoinen piirre Kapalbackanin aineistossa on palaneiden ihmisluiden suuri määrä. Myös hauta 5 on vainajan asennon ja hyvän säilymisen puolesta muista poikkeava ja kiinnostava.

7. LÄHTEET

- Bass, W.M. 1995. *Human osteology: a laboratory and field manual*. (4th ed.) Missouri Archaeological Society.
- Brothwell, D.R. 1981. *Digging up Bones*. (3rd ed.) Cornell University Press. Ithaca, New York.
- Miles, A.E.W 1963. The dentition in the assessment of individual age in skeletal material. Teoksessa: Brothwell, D.R. (toim.) *Dental Anthropology*. Pergamon Press. New York. Sivut: 191-210.
- Buikstra, J.E. & Ubelaker, D.H. 1994. (toim.) *Standards for Data Collecting from Human Skeletal Remains*. Arkansas Archaeological Surveys, Research series no. 44.
- Varrela, T. 1996. *Plaque related diseases in different dietary environments*. Turun yliopiston julkaisu Annales Universitatis Turkuensis, Sarja - ser. D, osa - tom. 252 Medica-odontologica. Turun yliopisto. Turku.
- Wood, J.W., Milner, G.R., Harpending, H.C., Weiss, K. M. 1992. The Osteological paradox. Problems in inferring Prehistoric health from skeletal samples. *Current Anthropology* 33 (4), 343-370.
- Wright, L. E. & Yoder, C.J. 2003. Recent progress in bioarchaeology: Approaches to the osteological Paradox. *Journal of Archaeological Research* 11 (1), 43-70.

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	12	A	7	4	1	occipitale	(fr)		Homo sapiens	protuberantia occipitalis tasainen=>N?				
	13	A	7	4	1	femur sin	diaph fr	linea aspera+foramen	Homo sapiens				Katkaistu n. 20-25 cm nivelen alapuolelta, AM vai PM?	
	14	A	4	3	1	femur sin	dist epiph fr		Homo sapiens		osittain luutunut kiinni=>n.16-23 v. (Brothwell 1981:66)			
	15	A	4		2	ossa longa fr (tibia?)			Homo sapiens					
	16	A	5	3	2	ossa longa fr	fr		Homo sapiens					
	17	B	12	5	1	mandibula dex+sin dex	fr	excl dex+sin ramus	Homo sapiens	pienikokoinen, trigonum mandibulare terävä ja pieni=>N?		M1 irronnut elinai- kana, luu kasvanut kiinni		
	17	B	12	5	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
	18	B	13	5	1	indet fr			Homo sapiens					
	19	B	16	5	1	tibia dex	diaph fr		Homo sapiens					
	20	B	16	5	1	fibula sin	diaph fr		Homo sapiens					
	22	B	17	5	1	femur?	diaph fr		Homo sapiens				kulunut	
	38	B	14	5	1	os longa fr			Homo sapiens				kulunut	
	47	A	2	2	1	temporale dex	proc. mastoideus fr		Homo sapiens				kulunut	
	48	A	2	2	4	fr indet (coxae/cranium?)			Homo sapiens					
	49	A	2	2	1	fr indet (cranium?)			Homo sapiens					
	50	A	9	3	2	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
	50	A	9	3	1	ulna dex	supraprox fr		Homo sapiens					
	51	A	10	3	1	mandibula sin	fr		Homo sapiens					
	51	A	10	3	1	P1 mand sin			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	51	A	10	3	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	51	A	10	3	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 27-32 v. (Varrela 1996:24)			
	51	A	10	3	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-27 v. (Varrela 1996:24)			
	51	A	10	3	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
	52	B	13	5	1	mt excl epiph fr			Bos taurus					
	53	A	8	4	1	ulna sin	diaph fr		Homo sapiens					
	54	A	8	4	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	55	A	9	4	1	radius sin	supradist fr		Homo sapiens					
	56	A	9	4	1	fr indet			Homo sapiens					
	57	A	9	4	1	fr indet			Homo sapiens					
	60	A	4	3	1	femur sin	(supra)dist fr		Homo sapiens					
	60	A	4	3	1	fr indet (femur?)			Homo sapiens					
	61	A	4	3	1	femur sin	(supra)dist fr (excl epiph)		Homo sapiens	Voimakas linea aspera + lihaspinnat=>M?	<16-23 v. (Brothwell 198166)			
	62	A	4	3	2	os longa fr			Homo sapiens					
	63	A	8	4	1	femur sin?	diaph fr		Homo sapiens					
	63	A	8	4	1	parietale sin	fr		Homo sapiens					
	63	A	8	4	3	fr indet			Homo sapiens					
	64	A	8	4	1	tibia sin	(prox) diaph fr		Homo sapiens					
	65	B	13	5	1	C mand. sin			Homo sapiens					
	67	B	16	5	2	cranium	fr		Homo sapiens					
	68	B	17	5	5	fr indet			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	68	B	17	5	1	mt/mc/phal?	diaph fr		Homo sapiens					
	69	A	2	2	2	cranium	fr		Homo sapiens					
	71	A	3	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	72	A	3	Y12	2	fr indet			Homo sapiens					
	73	A	3	Y12	2	cranium (tempo- rale?)	fr		Homo sapiens					palanut
	74	A	3	Y12	1	temporale dex	proc. zyg. fr		Homo sapiens					palanut
	74	A	3	Y12	1	os longa	fr		Homo sapiens					
	75	A	3	Y12	1	femur (dex?)	diaph fr		Homo sapiens					
	75	A	3	Y12	1	os longa	fr		Homo sapiens					palanut
	76	A	3	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	77	A	3	Y12	1	fr indet			Homo sapiens					palanut
	78	A	3	Y12	1	os longa	fr		Homo sapiens					palanut
	79	A	3	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
	80	A	3	Y12	1	fr indet			Homo sapiens					palanut
	81	A	3	Y12	5	cranium	fr		Homo sapiens					palanut, osittain
	83	A	3	Y12	1	temporale dex	proc. zyg. fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale dex?	proc. styloideus fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	frontale	margo supraorbitalis fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	zygomaticum dex	fr	foramen	Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	zygomaticum sin/dex	fr		Homo sapiens					
	83	A	3	Y12	1	P1/Ps maxillare?	fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	83	A	3	Y12	1	dens indet	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	4	radix dentis	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale sin	proc. mastoideus fr		Homo sapiens	proc. mast. heikko =>N?				palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale dex	proc. mastoideus fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	occipitale	pars basilaris fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	frontale dex	margo supraorbitalis fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	maxillare sin	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	radix dentis P2 max.	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	radix dentis M1 max.	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	radix dentis M2 max.	fr		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	1	temporale dex	fr (pars squamosum, proc. zyg. kohdalta)		Homo sapiens					palanut
	83	A	3	Y12	xx	fr indet (cranium)			Homo sapiens					palanut
	84	A	5	Y12	3	fr indet			Homo sapiens					
	85	A	7	4	5	cranium	fr		Homo sapiens					
	85	A	7	4	2	fr indet			Homo sapiens					
	86	A	7	4	2	cranim	fr		Homo sapiens					
	87	A	7	4	1	fr indet			Homo sapiens					
	88	A	7	4	1	fr indet			Homo sapiens					
	89	A	9	4	1	ulna dex	supraprox fr	(radialis tuberositas ulnae)	Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	90	A	9	4	1	ulna dex	diaph fr		Homo sapiens					
	91	A	9	4	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
	93	B	17	5	1	fr indet			Homo sapiens					
	94	B	17	5	1	radius sin?	diaph fr		Homo sapiens				kulunut	
	98	A	3	2	1	indet	fr		Homo sapiens					
	99	A	3	2	1	indet	fr		Homo sapiens					
	100	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	101	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	102	A	3	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	103	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	104	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	105	A	3	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	106	A	3	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	107	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	107	A	3	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	108	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	109	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	110	A	3	Y12	5	cranium	fr		Homo sapiens					
	110	A	3	Y12	6	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	111	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	112	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	113	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	113	A	3	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	114	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	115	A	3	Y12	1	os longa	fr		Homo sapiens					palanut
	117	A	4	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	117	A	4	Y12	5	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	118	A	4	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	118	A	4	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	119	A	4	Y12	1	femur sin	dist fr	facies patellaris	Homo sapiens					palanut
	120	A	5	3	1	femur dex	supradist + diaph fr		Homo sapiens					palanut
	121	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	122	A	3	Y12	17	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	123	A	3	Y12	4	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	123	A	3	Y12	1	mandibula sin	fr		Homo sapiens					palanut
	123	A	3	Y12	1	radix dentis I1 sin	fr		Homo sapiens					palanut
	123	A	3	Y12	1	mandibula/ma- xillare	fr		Homo sapiens					palanut
	123	A	3	Y12	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	124	A	3	Y12	20	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	124	A	3	Y12	1	frontale	margo supraorbitalis fr		Homo sapiens					palanut
	125	A	3	Y12	1	mandibula			Homo sapiens	trigonum mandibulare melko pieni=>N?			M3 sin ja dex puuttuu syn- nynnäisesti	

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	125	A	3	Y12	1	M1 mand. sin			Homo sapiens		kuluminen 30-35 v. (Varrela 1996:24)			
	125	A	3	Y12	1	M2 mand sin.			Homo sapiens					
	125	A	3	Y12	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen 30-35 v. (Varrela 1996:24)	calculus bukkaali- pinnalla		
	125	A	3	Y12	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 30 v. (Varrela 1996:24)	calculus bukkaali- pinnalla?	extracuspi (protostylid)	
	126	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	127	A	3	Y12	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	127	A	3	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	127	A	3	Y12	17	cranium fr			Homo sapiens					palanut
	127	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	128	A	4	Y12	20	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	128	A	4	Y12	4	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	129	A	4	2	1	femur sin	dist fr	condylus lateralis	Homo sapiens					
	130	A	4	2	1	mandibula	excl ramus sin + dx fr		Homo sapiens	trigonum mandibulare pieni ja terävä=>N		M1 dex lähtenyt AM (selvä kolo nähtävissä, M2 (ja M3?) sin ja M1, M2 (ja M3) dex lähteneet alle 2 v. AM (luu ei täysin kasvanut kiinni)		
	130	A	4	2	1	P2 mand dex			Homo sapiens		hyvin kulunut=> iäkäs			
	131	A	7	3	1	tibia dex	prox diaph fr	foramen	Homo sapiens	siro ja pieni=>N?				
	132	A	8	4	1	maxillare sin	fr		Homo sapiens					
	132	A	8	4	1	C mand sin			Homo sapiens					
	132	A	8	4	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	132	A	8	4	1	P2 mand sin			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	132	A	8	4	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25 v (Varrela 1996:24)			
	132	A	8	4	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-25 v. (Varrela 1996:24)			
	132	A	8	4	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen			
	133	B	16	5	1	indet	fr		Homo sapiens					
	134	B	16	5	1	indet	fr		Homo sapiens					
	135	B	16	5	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	136	B	17	5	1	P1/P2/I	(fr)		Homo sapiens					
	155	B	3	Y12	11	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	155	B	3	Y12	1	mandibula/ma- xillare	fr		Homo sapiens					palanut
	156	A	3	Y12	18	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	156	A	3	Y12	1	mandibula?	fr		Homo sapiens					palanut
	157	A	3	Y12	7	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	157	A	3	Y12	5	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	158	A	4	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					
	159	A	4	Y12	1	femur sin	diaph fr	linea aspera+foramen	Homo sapiens					palanut
	159	A	4	Y12	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens					palanut
	159	A	4	Y12	12	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	159	A	4	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	160	A	4	Y12	1	femur dex	dist diaph fr		Homo sapiens					
	161	A	4	Y12	1	P1/P2 max	fr		Homo sapiens					
	163	B	17	5	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	165	B	17	5	2	indet	fr		Homo sapiens					
	166	B	16	5	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	167	B	17	5	1	indet	fr		Homo sapiens					
	168	B	17	5	1	indet	fr		Homo sapiens					
	169	B	17	5	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	170	B	17	5	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	171	A	4	Y12	1	parietale sin	fr		Homo sapiens					
	171	A	4	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					
	171	A	4	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	171	A	4	Y12	1	tibia sin	supraprox fr		Homo sapiens					
	171	A	4	Y12	4	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	172	A	4	Y12	1	femur dex	dist diaph fr	linea aspera	Homo sapiens					
	173	A	4	Y12	2	tibia sin	prox fr	eminentia intercondylaris	Homo sapiens					
	173	A	4	Y12	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	174	A	4	Y12	1	femur dex	(supra) dist fr		Homo sapiens					palanut
	174	A	4	Y12	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	175	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	176	A	3	Y12	1	femur dex	diaph fr	linea aspera+foramen	Homo sapiens					palanut
	176	A	3	Y12	5	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	176	A	3	Y12	4	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	177	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	178	A	3	Y12	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	179	A	3	Y12	6	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	179	A	3	Y12	3	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	179	A	3	Y12	5	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	180	A	4	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	181	A	4	Y12	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	181	A	4	Y12	1	ossa long	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	1	parietale dex	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	7	parietale	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	7	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	11	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	2	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	1	femur sin	diaph fr	linea aspera+foramen	Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	2	femur sin	diaph fr	linea aspera	Homo sapiens					palanut
	182	A	3	Y12	1	femur sin/dex	diaph fr		Homo sapiens					palanut
	183	A	4	Y12	1	temporale sin	fr	ib fossa mandibularis	Homo sapiens					palanut
	183	A	4	Y12	23	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	183	A	4	Y12	1	costa	fr		Homo sapiens					
	183	A	4	Y12	1	tibia dex	(prox) diaph fr	foramen	Homo sapiens					palanut
	183	A	4	Y12	2	tibia dex/sin	diaph fr		Homo sapiens					palanut
	183	A	4	Y12	4	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
183	A	4	Y12	3	indet	fr			Homo sapiens					palanut
183	A	4	Y12		2	palanut puu			Homo sapiens					
183	A	4	Y12	8	cranium	fr			Homo sapiens					palanut
183	A	4	Y12		1	palanut puu			Homo sapiens					
209	A	7	4	1	cranium	fr			Homo sapiens					
210	A	5	3	1	humerus dex	prox + diaph fr	caput humeri		Homo sapiens					
210	A	5	3	1	coxae sin	ilium fr	incisura ischiadica major+facies auricularis		Homo sapiens	incisura ischiadica avoin=>N	facies auricularis=>n. 39-42 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:28)			
210	A	5	3	1	coxae sin	ischium fr	fossa acetabulum (facies lunata) fr		Homo sapiens					
210	A	5	3	1	I1 max dex				Homo sapiens					
213	A	8	4	1	humerus dex	diaph fr			Homo sapiens					
214	A	8	4	4	cranium	fr			Homo sapiens					
215	A	8	4	4	cranium	fr			Homo sapiens					
216	A	8	4	2	cranium	fr			Homo sapiens					palanut
228	A	9	4	1	ossa longa	fr			Homo sapiens					
229	A	9	4	1	P2 max dex	fr			Homo sapiens					
255	A	8	4	2	inde	fr			Homo sapiens					
256	A	9	4	1	I2 mand sin	fr			Homo sapiens					
256	A	9	4	1	P1 mand sin	fr			Homo sapiens					
256	A	9	4	1	mandibula + radix dentis (I1/2)	fr			Homo sapiens					
268	A	6	8 (alla)	1	tibia dex	diaph fr			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	268	A	6	8 (alla)	1	fibula dex	diaph fr		Homo sapiens					
	268	A	6	8 (alla)	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	332	A	7	4	1	femur dex	prox + diaph fr	trochanter minor + collum femoralis	Homo sapiens					
	338	A	6	8	1	femur dex	prox + diaph fr	trochanter minor	Homo sapiens				kahdessa osassa	
	360	A	3	Y12	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	360	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	360	A	3	Y12		hiiltä			Homo sapiens					
	361	A	3	Y12	10	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	361	A	3	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	361	A	3	Y12	2	indet	fr		Homo sapiens					
	361	A	3	Y12		hiiltä			Homo sapiens					
	362	A	4	Y12	5	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	363	A	4	Y12	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	364	A	4	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	365	A	4	Y12	1	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	366	A	4	Y12	1	I2 max dex			Homo sapiens					
	367	A	4	Y12	1	costa	fr		Homo sapiens					
	368	A	4	Y12	1	vert?	fr		Homo sapiens					
	369	A	4	Y12	1	mt 3 sin	excl prox + dist fr		Homo sapiens					
	370	A	4	Y12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	371	A	4	Y12	2	indet	fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	372	A	5	3	2	indet	fr		Homo sapiens					
	373	A	5	4	4	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	375	A	9	4	1	mandibula	fr		Homo sapiens					
	560	A	3	Y12	2	phal 1	prox fr		Homo sapiens					
	560	A	3	Y12	1	phal 2	dist + diaph fr		Homo sapiens					
	561	A	3	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	561	A	3	Y12		3 hiilt. Puuta?			Homo sapiens					
	562	A	4	Y12	7	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	562	A	4	Y12		useita puuhiilen fr.?			Homo sapiens					
	563	A	4	Y12	8	indet	fr		Homo sapiens					
	563	A	4	Y12		2 puuhiilen fr.?			Homo sapiens					
	564	A	4	8	1	tibia dex	diaph (excl prox + dist) fr	foramen nutriculum lateral	Homo sapiens					
	565	A	5	8	1	femur dex	(prox) diaph fr		Homo sapiens					
	568	A	9	4	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
	570	A	10	4	1	M2 mand dex	fr		Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
	578	A	7	25	1	mandibula	fr		Homo sapiens	melko pieni=>N?				
	578	A	7	25	1	I1 mand sin			Homo sapiens	melko pieni=>N?				
	578	A	7	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens	melko pieni=>N?				
	578	A	7	25	1	I1 mand dex			Homo sapiens	melko pieni=>N?				
	578	A	7	25	1	I2 mand dex			Homo sapiens	melko pieni=>N?				
	578	A	7	25	1	C mand sin			Homo sapiens	melko pieni=>N?				

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	579	A	7	25	1	coxae dex	ilium fr	facies auricularis	Homo sapiens					
	580	A	7	25	1	mandibula dex	corpus fr		Homo sapiens					
	581	A	7	25	1	mandibula	trigonum mandibulare fr		Homo sapiens	rikki				
	582	A	6	25	1	femur sin	prox diaph fr	linea aspera	Homo sapiens					
	582	A	6	25	1	femur sin	dist diaph fr		Homo sapiens					
	583	A	6	25	1	tibia sin	diaph fr	foramen nutriculum lateralt	Homo sapiens					
	584	A	6	25	1	humerus dex	diaph + supraprox fr		Homo sapiens				3 osassa	
	585	A	6	25	1	humerus dex	supraprox fr		Homo sapiens					
	586	A	7	25	1	mandibula	fr		Homo sapiens	pienikokoinen, trigonum mandibulare rikki, mutta näyttäisi olevan pieni ja terävä=>N		M1 dex irronnut alle 2 v AM (ei luutunut), M3:t puuttuu synnynnäisesti		
	586	A	7	25	1	M2 mand dex	fr		Homo sapiens					
	586	A	7	25	1	I2 mand sin	radix dentis fr		Homo sapiens					
	586	A	7	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	586	A	7	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	586	A	7	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)			
	586	A	7	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)			
	587	A	7	25	1	mandibula	fr		Homo sapiens	trigonum mandibulare kapea ja terävähkö=>N, angulus mandibulare reuna suora=>N		M3 dex irronnut alle 2 v AM (ei luutunut)		
	587	A	7	25	1	M1 mand dex	fr		Homo sapiens					
	587	A	7	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	587	A	7	25	1	P2 mand sin	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	587	A	7	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-45 v. (Varrela 1996:24)			
	587	A	7	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-45 v. (Varrela 1996:24)			
	587	A	7	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens			karies purupinnalla		
	587	A	7	25	3	occipitale sin	fr		Homo sapiens					
	588	A	7	25	1	humerus sin	prox + diaph fr		Homo sapiens				2 osassa	
	589	A	7	25	1	femur dex	excl prox + dist fr		Homo sapiens				2 osassa	
	590	A	7	25	1	femur sin	diaph + supraprox fr		Homo sapiens					
	657	A	6	1	1	occipitale	fr		Homo sapiens					
	658	A	6	1	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	659	A	6	1	1	frontale sin	margo supraorbitalis fr		Homo sapiens					
	659	A	6	1	1	temporale dex	pars petrosa+proc. mastoideus fr		Homo sapiens	proc mast. rikki, mutta näyttää pieneltä, takana oleva ura jatkuu pitkälle=>N?				
	659	A	6	1	1	temporale sin	pars petrosa+proc. mastoideus fr		Homo sapiens					
	659	A	6	1	1	temporale + sphenoidale sin fr			Homo sapiens					
	659	A	6	1	1	occipitale + sphenoidale sin	pars basilaris + sphenoidale fr		Homo sapiens					
	660	A	4	1	7	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	660	A	4	1	4	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	663	A	2	1	1	indet	fr		Homo sapiens					
	690	A	5	1	1	femur sin	prox diaph fr		Homo sapiens					
	690	A	5	1	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	691	A	5	1	5	indet	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	692	A	6	25	1	mt/mc/phal	fr		Homo sapiens					
	693	A	6	25	1	temporale	pars petrosa	fr	Homo sapiens					
	694	A	6	25	xx	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	695	A	6	25	1	ulna dex?	supraprox	fr	Homo sapiens					
	696	A	9	4	1	temporale dex	(processus mastoi- deus)	fr	Homo sapiens					
	706	A	3	2N	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	707	A	3	Y12	4	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	707	A	3	Y12	3	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	708	A	3	Y12	4	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	709	A	4	Y12	7	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	710	A	4	Y12	2	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	806	A	3	Y12	8	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	807	A	3	Y12	7	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	808	A	4	Y12	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	810	A	4	Y12	10	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	811	A	4	Y12	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	811	A	4	Y12	5	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	812	A	4	Y12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	813	A	5	25?	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	814	A	5	25?	2	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	815	A	6	25?	1	indet	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	857	A	3N	Y12	8	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
	857	A	3N	Y12		1 hiili			Homo sapiens					
	860	A	4N	Y12	xx	iso määrä pala- neita kallon ja pitkien luiden ym. kappaleita			Homo sapiens					palanut
	860	A	4N	Y12	1	parietale	fr		Homo sapiens					palanut
	861	A	4N	3	1	parietale	fr		Homo sapiens					
	861	A	4N	3	3	cranium	fr		Homo sapiens					
	861	A	4N	3	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	861	A	4N	3	1	femur	diaph (prox) fr		Homo sapiens					
	862	A	4N	Y12	1	dens indet	fr		Homo sapiens					palanut
	862	A	4N	Y12	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens				1 yksilö	palanut
	862	A	4N	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	862	A	4N	Y12	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens				1 yksilö	palanut
	862	A	4N	Y12	1	temporale dex	fr		Homo sapiens					palanut
	862	A	4N	Y12	xx	iso määrä pala- neita kallon ja pitkien luiden ym. kappaleita			Homo sapiens					palanut
	862	A	4N	Y12	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
	863	A	4N	Y12	8	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	863	A	4N	3	1	indet	fr		Homo sapiens					
	866	A	4N	Y12	5	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	883	A	6N		1	M1 mand sin			Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	979	A	4N	12	1	P indet	fr		Homo sapiens					
	981	A	5N	12	1	indet	fr		Homo sapiens					
	982	A	5N	12	1	humerus sin	diaph fr		Homo sapiens					
	986	A	6N	12	1	indet	fr		Homo sapiens					
	987	A	6N	12	4	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	988	A	6	12	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	990	A	6N	25	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	991	A	6N	25	xx	palaneita pitkien luiden kappaleita	fr		Homo sapiens					palanut
	994	A	5	25	1	M2 max sin	fr		Homo sapiens		rikki, < 20 v (Varre- la 1996:24)			
	995	A	4	8	1	humerus sin	diaph (prox) fr		Homo sapiens					
	996	A	6N	25	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					palanut
	997	A	8	14	1	M1 mand dex	fr		Homo sapiens		kuluminen n.15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1010	A	4N	3 tai 4	1	femur sin	diaph fr	linea aspera+foramen	Homo sapiens					
	1011	A	4N	3 tai 4	1	parietale	fr		Homo sapiens					
	1013	A	6N	25?	2	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	1014	A	6N	15	3	indet	fr		Homo sapiens					palanut
	1016	A	6N	3 tai 4	1	tibia sin	diaph fr		Homo sapiens					
	1019	A	1N	2	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1020	A	6N	25	xx	palaneita pitkien luiden kappaleita			Homo sapiens					palanut
	1023	A	6		1	radius dex	prox diaph fr	(tuberositas radii fr)	Homo sapiens					
	1024	A	8	4	1	humerus sin?	diaph fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	1037	A	10 tai 11	17	1	mandibula sin	fr		Homo sapiens					
	1037	A	10 tai 11	17	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1037	A	10 tai 11	17	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	1037	A	10 tai 11	17	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)	iso karies purupin- nalla		
	1037	A	10 tai 11	17	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1037	A	10 tai 11	17	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1037	A	10 tai 11	17	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-30 v. (Varrela 1996:24)			
	1037	A	10 tai 11	17	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 20-30 v. (Varrela 1996:24)			
	1038	A	11	17	1	tibia sin	prox diaph fr	foramen nutriculum lateralt	Homo sapiens					
	1038	A	11	17	1	ulna sin	prox diaph fr		Homo sapiens					
	1038	A	11	17	4	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	1039	A	10 tai 11	17	1	tibia dex	prox diaph fr		Homo sapiens					
	1040	A	9	15?	1	P1 max sin/dex	fr		Homo sapiens					
	1043	A	4		1	indet	fr		Homo sapiens					palami- nen
	1048	A	9	15	1	I1 max dex	fr		Homo sapiens					
kallo I	1049	A	6N	25	1	frontale	fr		Homo sapiens					
kallo I	1049	A	6N	25	1	zygomaticum dex	fr		Homo sapiens					
kallo I	1049	A	6N	25	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens	proc mastoideus isohko=>M?	suturat=>vanhempi kuin haudan 5 nainen			
kallo I	1049	A	6N	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens				2 pientä reikää PM=>koira?	
kallo I	1049	A	6N	25	1	parietale dex	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
kallo I	1049	A	6N	25	1	parietale sin	fr		Homo sapiens					
kallo I	1049	A	6N	25	1	occipitale			Homo sapiens	protub. Occ. Ext. melko voimakas=>M?			ekstra lambdoidisuturoja	
kallo II	1050	A	6N	25	1	parietale sin			Homo sapiens		nuori yksilö (lapsi)			
kallo II	1050	A	6N	25	1	parietale dx			Homo sapiens		nuori yksilö (lapsi)			
kallo II	1050	A	6N	25	1	tempotale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens		nuori yksilö (lapsi)			
kallo II	1050	A	6N	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens		nuori yksilö (lapsi)			
kallo II	1050	A	6N	25	1	occipitale			Homo sapiens		nuori yksilö (lapsi)			
kallo III	1051	A	6N	25	1	frontale (dex)			Homo sapiens		glabella voimakas=>M			
kallo III	1051	A	6N	25	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens		proc. Mast. voimakas=>M			
kallo III	1051	A	6N	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25	1	zygomaticum dex			Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25	1	spgheoid dex			Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25	1	parietale dex			Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25	1	occipitale			Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25	1	C max dex			Homo sapiens			hypoplasiaa		
kallo III	1051	A	6N	25					Homo sapiens					
kallo III	1051	A	6N	25					Homo sapiens					
Hauta 11?	1052	A	9	16	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1054	A	9	14	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1057	A		17	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1058	A	9	15	1	M1 max dex	fr		Homo sapiens		kuluminen n.10-15 v (Varrela 1996:24)			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1079	A	11	17	1	femur dex	fr		Anatidae sp					
	1123	A	6N	25	1	M2 max dex	fr		Homo sapiens		puhkeamaton, juuri kehittyvässä, juuren pituus 1/4=>9-10 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1124	A	6N	25	2	substantia adamantina	fr		Homo sapiens					
	1125	A	6	Y25	1	I1 mand sin	fr		Homo sapiens					
Hauta 2	1128	A	1	20	1	mandibula	fr		Homo sapiens	trigonum mandibulare leveä=>M (rikki)				
Hauta 2	1128	A	1	20	1	M3 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 2	1130	A	1	20	1	humerus sin	diaph fr		Homo sapiens				useita palasia	
Hauta 2	1135	A	1	20	1	coxae sin	ilium + ischium + pubis sin fr		Homo sapiens				useita palasia	
Hauta 5	1138	A	3	21	1	mc II sin	excl dist + prox fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1140	A	3	21	1	mc III sin	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1144	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	C max dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1145	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M1 max sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1146	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	scapula sin	acromion fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1146	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	scapula sin	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thoracales	(arcus fr)		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thoracales	(arcus fr)		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thora- cales	(arcus fr)		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thora- cales	(arcus fr)		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thora- cales	(arcus fr)		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra thora- cales	(arcus fr)		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	4	costa sin	prox fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	5	costa dex	prox fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	4	costa	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	2	vertebra	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1147	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	costa 2 dex	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1150	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	ulna dex	prox		Homo sapiens					
Hauta 5	1153	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	mc sin	dist fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1154	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	phal carpal	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1161	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	coxae sin	ilium + ischium sin	incisura ischiadica major	Homo sapiens	pienikokoinen, inc. Isch. leveä=>N				
Hauta 5	1164	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	tibia dex	diaph fr		Homo sapiens	pienikokoinen=>N				
Hauta 5	1165	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	sacrum	corpus fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	1172	A	6	25	1	femur dex	prox fr	trochanter major fr	Homo sapiens					
	1183	A	5	25	1	coxae dex	ilium+ischium+pubis fr		Homo sapiens	inc. Isch. avoin=>N				
	1183	A	5	25	1	scapula dex	coracoid+inc. scapulae fr		Homo sapiens					
	1183	A	6	25	1	vertebra cervicalis?	fr		Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	temporale dex	fr		Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	occipitale			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	xx	cranium	fr		Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	P1/P2 max dex			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 15-22 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 17-20 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	C mand dex			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 17-20 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	M3 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 22-30 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
kallo VII	1183	A	6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-25 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VII	1183	A	6	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-25 v. (Varrela 1996:24)	alkava karies purupinnalla?		
kallo VII	1183	A	6	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
	1283	A	9	15	1	femur sin	dist diaph fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 12?	1283	A	9	15	1	femur sin	diaph fr	linea aspera+foramen (1)	Homo sapiens					
	1288	A	10 tai 11	Y41	1	femur sin	prox diaph fr	foramen	Homo sapiens					
	1293	A	7	25	1	scapula/coxae?			Homo sapiens					
	1294	A	7	25	1	radius	diaph fr		Homo sapiens					
	1295	A	7	25	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1296	A	6	25	1	sacrum	proc articularis fr		Homo sapiens					
	1297	A	6	25	1	fibula	diaph fr		Homo sapiens					
	1298	A	6	25	1	mt/mc	diaph fr		Homo sapiens					
	1299	A	7	25	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1300	A	4	20	2	cranium	fr		Homo sapiens					
	1301	A	3	21	1	radius sin	diaph fr		Homo sapiens					
	1302	A	3	19	1	cranium	fr		Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	mandibula	excl sin+dex ramus		Homo sapiens	trigonum mandibulare kapea ja terävä=>N			ei kuulu kallolle tid 1372 hamp. kulumisen perusteella	
	1326	A	6	25	1	I1 mand dex			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	I2 mand dex			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	C mand dex			Homo sapiens			hypoplasiaa		
	1326	A	6	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen 25-30 v. (Varrela)	karies okluusiopinalla		
	1326	A	6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen 20-25 v. (Varrela)			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huuo- mioita	Palami- nen
	1326	A	6	25	1	M3 mand dex			Homo sapiens		kuluminen 20-30 v. (Varrela)			
	1326	A	6	25	1	I1 mand sin			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	C mand sin			Homo sapiens			hyoplasiaa		
	1326	A	6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	1326	A	6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 30 v. (Varrela)			
	1326	A	6	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen 25-30 v. (Varrela)			
	1326	A	6	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen 25-35 v. (Varrela)			
	1338	A	6	25	1	M1 mand dex	fr		Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1339	A	6	25	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1340	A	8	25	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
Hauta 1?	1345	A	1	26	1	indet	fr		Homo sapiens					
Hauta 1?	1347	A	1	26	2	indet	fr		Homo sapiens					
	1354	A	4		1	indet	fr		Homo sapiens					
	1355	A	4	21	1	indet	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	M3 max dex	fr		Homo sapiens		puhkeamaton, juuri kehittymäs- sä, root lenght 1 /4=>12-15 v. (Buik- stra & Ubelaker 1994:51)			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	1356	A	8	14	1	M3 max sin	fr		Homo sapiens		puhkeamaton, juuri kehittymässä, root length 1/4=>12-15 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1356	A	8	14	1	M2 max dex	fr		Homo sapiens		lähies kulumaton, puhkeamassa tai vasta puhjennut=>9-11 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1356	A	8	14	1	M2 max sin	fr		Homo sapiens		lähies kulumaton, puhkeamassa tai vasta puhjennut=>9-11 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1356	A	8	14	1	M1 max dex	fr		Homo sapiens		kuluminen alle 15 v (Varrela 1996:24)			
	1356	A	8	14	1	M1 max sin	fr		Homo sapiens		kuluminen alle 15 v (Varrela 1996:24)			
	1356	A	8	14	1	m max sin	fr		Homo sapiens		maitohammas, kulunut=>n.10 v. (Ubelaker & Buikstra 1994:51)		(meni rikki pestessä)	
	1356	A	8	14	1	P1 max sin	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	P2 max dex	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	P2 max dex	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	I2 max dex	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	I1 max dex	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	C max sin	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	C max dex	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	I2 max sin	fr		Homo sapiens					
	1356	A	8	14	1	I1 mand sin	fr		Homo sapiens		melko kulumaton			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1356	A	8	14	1	P2 mand (dex?)	fr		Homo sapiens		pieni			
	1357	A	5	25	1	I1 max dex	fr		Homo sapiens		pieni	hypoplasia		
	1357	A	5	25	1	P1 mand (dex?)	fr		Homo sapiens		hieman kulunut	hypoplasia?		
	1357	A	5	25	3	mandibula?	fr		Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	frontale			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	parietale dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	parietale sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens	glabella=>N?, proc. Mast.=>M/N?				
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	zygomaticum sin			Homo sapiens					hiiltynyt alaosa
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	zygomaticum dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	occipitale	fr		Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	M1 max dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	M2 max dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1357, 143	A	5 tai 6	25	1	M1 max sin			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	parietale dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	temporale dex	deterior fr		Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	parietale sin			Homo sapiens	parietalen muoto=>N				
kallo V	1359	A	5	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	sphenoidale sin			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	zygomaticum sin			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta- nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
kallo V	1359	A	5	25	1	occipitale			Homo sapiens	occipitalen muoto=>N			ekstra lamb- doidisuturoja	
kallo V	1359	A	5	25	1	C max dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	P1 max dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	M1 max dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	M2 max dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	M3 max dex			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	I1 max sin			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	I2 max sin			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	C max sin			Homo sapiens			hypoplasiaa		
kallo V	1359	A	5	25	1	P1 max sin			Homo sapiens					
kallo V	1359	A	5	25	1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
kallo V	1359	A	5	25	1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)	karioksen alku purupinnalla		
kallo V	1359	A	5	25	1	M3 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20 v. (Varrela 1996:24)	karioksen alku purupinnalla		
	1359	A	5	25	1	M1 mand dex	subst adamantina		Homo sapiens		vasta puhjennut n. 6-7 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)		kallo V: n aineiston joukossa	
	1359	A	5	25	1	M2 mand dex	subst adamantina		Homo sapiens		kulumaton, puhkeamaton <12 v.		kallo V: n aineiston joukossa	
	1359	A	5	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1359	A	5	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1359	A	5	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens		puhkeamaton n. <10 v (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1359	A	5	25	1	P1 max dex			Homo sapiens		puhkeamaton n. <10 v (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1359	A	5	25	1	P2 max dex			Homo sapiens					
	1359	A	5	25	1	M1 max dex			Homo sapiens		puhkeamaton? N. <6 v? (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1359	A	5	25	1	M2 max dex			Homo sapiens		puhkeamaton? N. <15 v? (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1359	A	5	25	1	C max sin			Homo sapiens		puhkeamaton n. <10 v (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1359	A	5	25	1	P2 max sin			Homo sapiens		puhkeamaton n. <10 v (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1360	A	6	25	1	mandibula	fr		Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	I1 mand sin			Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens			karies purupinnalla, hammas vaurioitunut ja kasvanut epätasaisesti?		
	1360	A	6	25	1	P2 mand sin	fr		Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	I1 mand dex			Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	C mand dex			Homo sapiens					
	1360	A	6	25	1	M1/M2 mand dex			Homo sapiens			karies dist kiilteen ja juuren rajapinnalla		
	1361	A	6	25	1	tibia dex	diaph fr	foramen	Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	mandibula	excl sin + dex ramus fr		Homo sapiens	trig mand terävä ja kapea=N, ang mand melko pyöteä, sileä=>N			Ei sovi naisen? kalloon VI tid 1372 hampaiden kulumisen perusteella	
	1362	A	6	25	1	I1 mand dex			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	I2 mand dex			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	1362	A	6	25	1	C mand dex			Homo sapiens			hypoplasiaa		
	1362	A	6	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 25-20 v. (Varrela 1996:24)	pieni karies puru- pinnalla		
	1362	A	6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)	calculus linguaali- pinnalla		
	1362	A	6	25	1	M3 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 18-20 v. (Varrela 1996:24)	calculus		
	1362	A	6	25	1	I1 mand sin			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	C mand sin			Homo sapiens			hypoplasiaa		
	1362	A	6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1362	A	6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens			calculus linguaali- pinnalla		
	1362	A	6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)	calculus linguaali- pinnalla		
	1362	A	6	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen 15-25 v. (Varrela 1996:24)	calculus linguaali- pinnalla		
	1362	A	6	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen 18-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1363	A	6	25	1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n.15-25 v. (Varrela 1996:24)	hieman calculus	erikoinen kuluminen kuspeissa	
	1363	A	6	25	1	maxillare sin	fr		Homo sapiens					
	1363	A	6	25	1	radius/ulna?	diaph fr		Homo sapiens					
	1363	A	6	25	xx	indet	fr		Homo sapiens					
	1368	A	6	25	1	tibia dex	diaph fr		Homo sapiens					
	1369	A	6	25	1	coxae	ilium + ischium fr	inc ischiadica major	Homo sapiens	inc isch melko leveä=>N			(eri henkilö kuin 1183)	

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1370	A	6	25	1	scapula dex	fr		Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	frontale			Homo sapiens	glabella melko voimakas=>M?, margo supraorbitalis melko terävä=>N?				
kallo VI	1372	A	6	25	1	parietale sin			Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	parietale dex			Homo sapiens	processus mastoideus melko pieni=>N				
kallo VI	1372	A	6	25	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	zygomaticum dex			Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	sphenoidale dex			Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	sphenoidale sin			Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	occipitale			Homo sapiens	protuberantia occipitalis rikki, mutta ei näytä voimakkaalta=>N/M				
kallo VI	1372	A	6	25	1	maxillare dex	excl premaxillare		Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	P1 max dex			Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25	1	M1 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 35-45 v. (Varrela 1996:24)	calculus		
kallo VI	1372	A	6	25	1	M2 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 35-45 v. (Varrela 1996:24)			
kallo VI	1372	A	6	25					Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25					Homo sapiens					
kallo VI	1372	A	6	25					Homo sapiens					
	1375	A	6 tai 7	25	1	tibia dex	diaph fr	foramen	Homo sapiens					
	1377	A	7	25	1	radius sin?	diaph fr		Homo sapiens					
	1377	A	7	25	2	indet	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1379				1	femur sin	diaph + prox fr	trochanter minor	Homo sapiens	melko pienikokoinen=N?				
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	I1 max sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	C max sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	P1 max sin/dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	mandibula	corpus fr		Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v.			
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M3 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	I1 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	I2 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	C mand sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 30-35 v			
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M2 mand sn			Homo sapiens		kuluminen n. 30-35 v			
Kallo VIII	1430	A	5 tai 6	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 30-35 v			
kallo IV	1431	A	6	25	1	frontale			Homo sapiens	glabella rikki, mutta vaikuttaa voimakkaalta=>M?				
kallo IV	1431	A	6	25	1	parietale dex			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hautanro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
kallo IV	1431	A	6	25	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens	processus mastoideus iso=>M				
kallo IV	1431	A	6	25	1	zygomaticum dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	sphenoidale dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	occipitale	fr		Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	I1 max sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	I2 max sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	C max sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P1 max sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P2 max sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 40-50 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 30-40 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M3 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 38-45 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	I1 max dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	I2 max dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	C max dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P1 max dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P2 max dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	M1 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 45-50 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M2 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 40-45 v. (Varrela 1996:24)	karies linguo-distaalipinnalla juuren yläosassa lähellä kiilteen rajaa		

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
kallo IV	1431	A	6	25	1	M3 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)	karies linguo-distaalipinnalla kiilteen ja juuren rajalla		
kallo IV	1431	A	6	25	1	mandibula			Homo sapiens	isokokoinen, angulus mandibulare suorakulmainen (rikki)=>M				
kallo IV	1431	A	6	25	1	C mand sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-45 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)	alkava karies purupinnalla?		
kallo IV	1431	A	6	25	1	C mand dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
kallo IV	1431	A	6	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 35-40 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 30-35 v. (Varrela 1996:24)			
kallo IV	1431	A	6	25	1	M3 mand dex			Homo sapiens			iso karies, lähes koko hammasluu mädäntynyt		
	1431	A	6	25	1	M1 tai M2 max			Homo sapiens		puhkeamaton		(kallo IV:n aineiston joukossa)	
	1431	A	6	25	2	C max			Homo sapiens		puhkeamaton		(kallo IV:n aineiston joukossa)	
	1431	A	6	25	1	caput femori/humeri	fr		Homo sapiens					
	1432	A	6	25	1	humerus dex	dist diaph fr		Homo sapiens					
	1433	A	6	25	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
	1434	A	5	25	xx	indet	fr		Homo sapiens					
	1436	A	6	24	1	ulna?	diaph fr		Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	mandibula sin			Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-25 v. (Varrela 1996:24)			
	1440	A	6	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-25 v. (Varrela 1996:24)			
	1440	A	6	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	M1 max sin			Homo sapiens					
	1440	A	6	25	1	M3 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 20-25 v (Vattela 1996:24)			
	1443	A	6 tai 7		1	humerus dex	diaph fr		Homo sapiens		onko nuoren yk-silön?			
	1450	A	7	25	1	mandibula	fr (excl ramus dex + sin)		Homo sapiens			M1 ja M2 sin lähtenyt AM ja hammasluu kasvanut kiinni, M1 dex lähtenyt AM ja hammasluu hieman auki?		
	1450	A	7	25	1	C mand sin			Homo sapiens					
	1450	A	7	25	1	M3 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 40-45 v. (Varrela 1996:24)			
	1450	A	7	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 40-45 v. (Varrela 1996:24)			
	1450	A	7	25	1	P1/2 maxillare	fr		Homo sapiens					
	1450	A	7	25	1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 30 v. (Varrela 1996:24)	kiilteen reunassa		
	1450	A	7	25	1	M2 max dex			Homo sapiens		kuluminen n. 40-45 v. (Varrela 1996:24)	karies kiilteen ja juuren reunassa		
	1450	A	7	25	1	temporale dex	proc mastoideus fr		Homo sapiens	proc mast viittaa M, mutta ei supermaskuliininen				

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 1?	1451	A	1	26	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens		1 yksilö, aikuinen?			
Hauta 1?	1451	A	1	26	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens		1 yksilö, aikuinen?			
Hauta 1?	1451	A	1	26	xx	cranium	fr		Homo sapiens		ei voi sanoa iästä			
Hauta 1?	1451	A	1	26	1	m indet	subst adamantina		Homo sapiens		n. < 10 v. (melko kulunut)			
Hauta 1?	1451	A	1	26	1	m indet	subst adamantina		Homo sapiens		n. < 10 v. (melko kulunut)			
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	I1 max dex	subst adamantina		Homo sapiens		puhkeamaton	hypoplasia		
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	C max/mand	subst adamantina		Homo sapiens		puhkeamaton			
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	M1 max dex			Homo sapiens		puhkeamaton n. < 6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	M1 max sin			Homo sapiens		puhkeamaton n. < 6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	m2 mand dex	subst adamantina		Homo sapiens		maitohammas, melko vähän kulunut n. 5-6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
Hauta 3?	1470	A	3	28	1	m2 mand sin	subst adamantina		Homo sapiens		maitohammas, melko vähän kulunut n. 5-6 v. (Buikstra & Ubelaker 1994:51)			
	1471	A	6	25	1	coxae sin	ilium + ischium fr	mm. incisura ischiadica major fr	Homo sapiens	inc isch leveä, mutta rikki =>N?			useana kappaleena	
	1476	A	8		1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
	1476	A	8		1	M1/M2 mand dex			Homo sapiens					
	1476	A	8		1	C mand/max			Homo sapiens		voim. kulunut			
	1494	A	6	25		tibia dex?	diaph fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1510	A	7	25	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	C mand sin			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	M1 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 13-15 v. (Varrela 1996:24)			
	1515	A	7	25	1	M2 mand sin			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1515	A	7	25	1	C mand dex			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 10-15 v. (Varrela 1996:24)			
	1515	A	7	25	1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 15-20 v. (Varrela 1996:24)			
	1515	A	7	25	1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 10-15 v. (Varrela 1996:24)			
	1515	A	7	25	1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 12-15 v. (Varrela 1996:24)		ekstra cuspi	
	1515	A	7	25	1	C max dex			Homo sapiens					
	1515	A	7	25	1	P1/P2 sin/dex			Homo sapiens					
	1531	A	10		xx	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	1033-1034	A	11	17	1	femur sin	prox epiph fr		Homo sapiens					
	1035-1036	A	11	17	xx	diaph indet	fr		Homo sapiens					
Hauta 2	1131, 1132	A	2	20	1	femur dex	prox diaph + diaph	linea aspera + foramen	Homo sapiens	iso, voimakkaat lihaspinnat=>M?			useita palasia	
Hauta 2	1133, 1134	A	2,3	20	1	femur sin	fr		Homo sapiens	iso, voimakkaat lihaspinnat=>M?				

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 2	1136, 1137	A	2,3	20	1	tibia dex	fr		Homo sapiens				useita palasia	
Hauta 5	1139, 1141	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	2	ulna sin	diaph + prox fr		Homo sapiens				useita palasia	
Hauta 5	1142, 1143	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	humerus sin	excl prox + dist fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1148, 1149	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	humerus dex	excl prox + dist fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	cranium			Homo sapiens	proc. mast melko pieni=>N, glabella melko voimakas N/M?, margo supraorbitalia melko terävä=>N				
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P1 max dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P2 max dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M1 max dex			Homo sapiens			karies kiilteen ja juuren alueella		
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M2 max dex			Homo sapiens			karies juuren alueella		
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	C max sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P1 max sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P2 max sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	mandibula			Homo sapiens	pienikokoinen, trigonum mandibulare=>N, angulus mandibulare=>N/M?		M1 lähtenyt elin-aikana, luu lähes kasvanut kiinni, eli n. 2 v. ennen kuolemaa irronnut		
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	I1 mand sin			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	I2 mand sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	C mand sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P1 mand sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P2 mand sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M1 mand sin			Homo sapiens			karies, 1 iso kiilteessä ja juuressa, 1 kiilteessä distaali-osassa		
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M2 mand sin			Homo sapiens			karies juuressa kiilteen reunan alapuolella		
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M3 mand sin			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	I1 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	I2 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	C mand dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P1 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	P2 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	M3 mand dex			Homo sapiens					
Hauta 4?	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	C max sin			Homo sapiens				ei kuulu kalloon	

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	atlas	fr		Homo sapiens					
Hauta 5	1152, 1156	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	axis	fr		Homo sapiens					
Hauta 2	1157, 1158	A	1	20	1	tibia sin	fr		Homo sapiens				useita palasia	
Hauta 5	1159, 1160	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	femur sin	prox + diaph fr		Homo sapiens	pienikokoinen, heikot lihaspinnat=>N				
Hauta 5	1159, 1160	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens	pienikokoinen, heikot lihaspinnat=>N				
Hauta 5	1162, 1163	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	tibia sin	prox + diaph fr		Homo sapiens	pienikokoinen=>N				
Hauta 5	1166, 1168	A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	femur dex	prox + diaph fr		Homo sapiens	pienikokoinen, heikot lihaspinnat=>N				
Hauta 4?	1169, 1170	A	4	21	1	femur dex diaph	fr		Homo sapiens	iso, mahdollisesti M?				
	1173-1174	A	7	25	1	femur sin	dist + diaph fr		Homo sapiens				2 pientä reikää dist osassa AM	
	1175-1176	A	6	25	1	humerus sin	diaph fr	excl prox + dist fr	Homo sapiens					
	1178-1179	A	7	25	1	tibia dex	excl prox +dist fr		Homo sapiens					
	1181-1182				1	tibia sin	excl prox +dist fr		Homo sapiens				pieni reikä dist diaph osassa AM	
Hauta 12?	1284-1285	A	9 tai 10	14/17	1	femur sin	diaph+prox diaph	linea aspera+foramina (2)	Homo sapiens				kahdessa osassa	
Hauta 12?	1286-1287	A	10	14/17	3	ossa longa	fr		Homo sapiens					
	1349-1350	A	2	28	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens					
	1364-1365	A	6	25	1	femur dex	prox diaph fr		Homo sapiens	pienempi ja heikotmat lihaskohdat, aikuinen=selvästi naismaisempi kuin 1370-1371				
	1366-367	A	6	25	1	femur sin	prox diaph fr		Homo sapiens	melko pieni, mutta aikuinen (mutta kulunut)				

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	1370-1371	A	6	25	1	femur dex	diaph + prox fr	trochanter minor	Homo sapiens	selvästi isompi kuin tid 1379=M?				
	1373-1374	A	6	25	1	femur dex	excl prox + dist fr	trochanter minus	Homo sapiens	hyvin lievä lihaksen kiinn. kohta "kaulassa", aikuinen=N?				
	1376-1377				1	femur dex	excl prox + dist fr	trochanter minus	Homo sapiens	lihaspinta "kaulassa" melko voimakas=M?			voisi olla 1378 pari?	
	1376-1377				1	scapula dex	fr		Homo sapiens					
	1378 ja 1438	A	6	25	1	femur sin	excl prox + dist fr		Homo sapiens	melko kookas, voimakkaat lihaspinnat=M?				
	1434-1435	A	6	25	1	humerus sin	excl prox fr		Homo sapiens				useita paloja	
	1441-1442	A	6	7	1	tibia dex	excl prox + dist fr		Homo sapiens					
	1444-1445	A	6		1	tibia sin	prox + diaph fr		Homo sapiens					
	1477-1478	A	7	25	1	femur sin	excl prox + dist fr		Homo sapiens					
	1482-1483	A	7	25	1	tibia sin	diaph fr		Homo sapiens			sama yksilö kuin 1484-1485		
	1484-1485	A	7	25	1	tibia dex	diaph fr		Homo sapiens		saman kokonen mutta eri muotoinen kuin 1482	sama yksilö kuin 1482-1483		
	1490-1491	Alue	6	25	1	tibia sin	diaph fr		Homo sapiens			eri yksilö kuin 1482-1483		
	1492-1493	A	6	25	1	humerus sin	diaph fr		Homo sapiens					
Hauta 1?	1495-1496	A	2	26	1	tibia sin	prox diaph fr		Homo sapiens		aikuinen			
	1500-1501	A	7	25	1	femur dex	diaph fr		Homo sapiens				kahdessa osassa	
	1508-1509	A	6	25	1	femur sin	diaph + prox diaph fr		Homo sapiens	melko pieni, aikuinen=N?				
	1511-1512	A	6 tai 7	25	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens				kuuluu samalle henkilölle kuin 1500	
	328-331	A	4	Y12	2	tibia sin/dex	diaph fr		Homo sapiens					palanut
	328-331	A	4	Y12	2	ossa longa (femur?)	diaph fr		Homo sapiens					palanut

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
	328-331	A	4	Y12		iso määrä palaneita kallon ja pitkien luiden ym. Fragmentteja			Homo sapiens					palanut
Hauta 12?		A	10	17	1	tibotarsus sin	dist fr		Anatidae sp					
		A	6	sekoittunut krs	1	diaph indet fr			Aves sp					
		A	6	sekoittunut krs	1	vertebra, corp. vert fr			Bos taurus					
		A	4	Y12	xx	useita palaneita pitkien luiden ja kallon palasia			Homo sapiens					palanut
		A	9	1	1	mandibula	anterior fr (radix dentis fr)		Homo sapiens					
		A	3N	Y12	xx	indet	fr		Homo sapiens					palanut
		A	4N	Y12	1	temporale	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
		A	4N	Y12	xx	indet	fr		Homo sapiens					palanut
		A	4	3	1	femur sin	diaph fr	linea aspera + foramen	Homo sapiens					
		A	4	3	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens					
		A	4	Y12	10	femur sin?	diaph fr		Homo sapiens					palanut
		A	4	Y12	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					palanut
		A	10	4	1	M1 mand sin	fr		Homo sapiens					
		A	10	4	1	M1 mand sin			Homo sapiens		toispuoleinen kuluminen	M2 puoleinen purupinnassa selväräinen kulumapinta	seula	
		A	10	4	1	M2 mand sin			Homo sapiens		toispuoleinen kuluminen	M1 puoleinen purupinnassa selväräinen kulumapinta	seula	
		A	10	4	1	I1 max sin			Homo sapiens			hypoplasia		
		A	10	4	1	I1 max dex			Homo sapiens			hypoplasia		
		A	10	4	1	I2 max dex			Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
		A	4	8	1	femur sin	prox fr	trochanter minor + linea intertrochanteria	Homo sapiens	lihaksen kiinn.kohdat melko heikot=>N?				
		A	5	8	1	coxae sin	ilium+ischium fr	acetabulum+ incisura ischiadica major	Homo sapiens	pienikokoinen, inc. Isch. Major leveä (rikki)=> N?				
		A	5	8	1	phal 2 carpi			Homo sapiens					
		A	5 ja 7	8	1	occipitale	fr		Homo sapiens					
		A	5 ja 7	8	1	coxae sin	ischium + ilium fr	incisura ischiadica major fr	Homo sapiens	inc isch major leveäkö tai neutraali=>N?				
		A	5 ja 7	8	1	coxae sin	ischium + ilium fr	incisura ischiadica major + acetabulum fr	Homo sapiens	ei voi sanoa				
		A	5 ja 7	8	1	coxae sin	ischium fr	acetabulum	Homo sapiens					
		A	5 ja 7	8	1	sacrum	fr	processus articularis superior	Homo sapiens					
		A	5 ja 7	8	1	femur sin	diaph fr		Homo sapiens					
		A	5 ja 7	8	7	indet	fr		Homo sapiens					
		A	4N	12	3	indet	fr		Homo sapiens					palanut
		A	5	12	2	cranium	fr		Homo sapiens					palanut
		A	9	15	5	indet	fr		Homo sapiens					
Hauta 12?		A	10	17	1	P1 mand sin/dex	fr		Homo sapiens					
Hauta 12?		A	10	17	1	radix dentis	fr		Homo sapiens					
Hauta 12?		A	10	17	1	indet	fr		Homo sapiens					palanut
Hauta 12?		A	10	17	2	indet	fr		Homo sapiens					
Hauta 12?		A	10	17	1	indet	fr		Homo sapiens					
Hauta 2		A	1	20	1	coxae dex	ilium + ischium dex fr		Homo sapiens				useita palasia	

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarkennus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huomioita	Palaminen
Hauta 5		A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	vertebra indet	corp vert fr		Homo sapiens					
Hauta 5		A	3-3N, 4-4N, 5.5N	21	1	coxae dex	ischium + ilium dex	incisura ischiadica major	Homo sapiens	pienikokoinen, inc isch leveä=>N				
		A	3 tai 4	21	2	indet	fr		Homo sapiens					
		A	5	25	1	M1/ M2 max sin	fr		Homo sapiens		aikuinen			
		A	5	25	1	I2 max dex	fr		Homo sapiens					
		A	7	25	1	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6	25	1	P2 max			Homo sapiens					
		A	6	25	1	I2 max sin			Homo sapiens					
		A	6	25	1	M1/M2 max dex			Homo sapiens					
		A	6 tai 7	25	1	femur/tibia?	diaph fr		Homo sapiens					
		A	8	15?	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
		A	8	15?	1	temporale dex	processus mastoideus fr		Homo sapiens					
		A	5	25:n eteläprofiili	1	humerus sin	diaph (supradist) fr		Homo sapiens					
		A	7	alueen putsaus	1	temporale dex	fr		Homo sapiens					
		A	7	alueen putsaus	1	M1/M2 max dex			Homo sapiens					
		A	5	ku 9	1	humerus sin	diaph fr	foramen	Homo sapiens					
		A	7	pohj. profiili	1	humerus?	diaph fr		Homo sapiens					
		A	7	pohj. profiili	3	humerus?	diaph fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittunut krs	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittunut krs	1	temporale dex	pars petrosa+processus mastoidus		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
		A	7	sekoittu- nut krs	1	temporale sin	fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittu- nut krs	7	cranium	fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittu- nut krs	2	costa	fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittu- nut krs	4	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6	sekoittu- nut krs	1	humerus sin	supradist fr		Homo sapiens					
		A	5	sekoittu- nut krs	1	ossa longa	fr		Homo sapiens					
		A	6	sekoittu- nut krs	2	ossa longa	fr		Homo sapiens					
		A	5	sekoittu- nut krs	1	P2 mand?			Homo sapiens					
		A	8	sekoittu- nut krs	1	humerus sin	supradist fr		Homo sapiens					
		A	8	täyte- maaker- ros	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
		A	8	täyte- maaker- ros	1	femur	diaph fr		Homo sapiens					
		A	8	täyte- maaker- ros	16	ossa longa	fr		Homo sapiens					
		A		täyte- maaker- ros	1	cranium fr			Homo sapiens					
		A	8?	täyte- maaker- ros	1	maxillare sin	fr		Homo sapiens					
		A	8?	täyte- maaker- ros	1	P1 max sin			Homo sapiens					
		A	8?	täyte- maaker- ros	1	P2 max sin			Homo sapiens					
		A	8?	täyte- maaker- ros	1	M1 max sin			Homo sapiens					
		A		täyte- maaker- ros	1	mandibula	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
		A		täyte- maaker- ros	4	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	frontale dex	margo supraorbitalis fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	mandibula	fr		Homo sapiens	trigonum mandibulare (rik- ki) kapea ja terävä, hampaat melko pienet=>N?				
		A	6 N		1	I2 mand dex			Homo sapiens					
		A	6N		1	C mand dex			Homo sapiens					
		A	6N		1	P1 mand dex			Homo sapiens					
		A	6N		1	P2 mand dex			Homo sapiens					
		A	6 N		1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 30-35 v. (Varrela 1996:24)			
		A				M1/2 max sin/ dex	fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	maxillare fr			Homo sapiens					
		A	6N		1	C max sin			Homo sapiens					
		A	6N		1	P1 max sin			Homo sapiens					
		A	6N		1	P2 max sin			Homo sapiens					
		A	6N		1	M1 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v (Varrela 1996:24)			
		A	6N		1	M2 max sin			Homo sapiens		kuluminen n. 20-30 v (Varrela 1996:24)			
		A	6N		1	M3 max sin			Homo sapiens		vasta puhjennut, kulumaton n. >18-20 v (Varrela 1996:24)			
		A	6		1	M1 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 25-35 v. (Varrela 1996:24)			
		A	6		1	M2 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 25-35 v. (Varrela 1996:24)			
		A	6		1	M3 mand dex			Homo sapiens		kuluminen n. 25-35 v. (Varrela 1996:24)			

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittäminen	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
		A	4		1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					palanut
		A	4		xx	palaneita pitkien luiden kappaleita			Homo sapiens					palanut
		A	8		1	occipitale	fr		Homo sapiens					
		A	1		1	M2 mand sin	fr		Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
		A	1		1	M1 mand sin	fr		Homo sapiens		kuluminen n. 25-30 v. (Varrela 1996:24)			
		A	1		1	scapula dex	fr		Homo sapiens					
		A	4		1	P1/2	fr		Homo sapiens					
		A	4		1	substantia ada- mantina	fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	M2 max sin	fr		Homo sapiens		kuluminen n. 20-30 v. (Varrela 1996:24)	iso karies distaali- pinnalla juuressa ja kiilteessä		
		A	6N		1	vert thor	fr	processus	Homo sapiens					
		A	6N		1	vert thor	fr	processus	Homo sapiens					
		A	6N		3	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6N		1	indet	fr		Homo sapiens					
		A	2		2	indet	fr		Homo sapiens					
		A	6 tai 7		1	phal	dist fr		Homo sapiens					
		A	6 tai 7		1	m2 max sin	subst adamantina fr.		Homo sapiens			maitohammas, kulumaton, puh- keamaton=		
		A	4		xx	indet	fr		Homo sapiens					
		A	7	sekoittu- nut krs	1	ulna sin prox fr (excl epiph)			Sus srofa					
		B	16	täyte- maakrs	1	humerus dex dist fr			Bos taurus					

HANKO, KAPALBACKAN

Georg Haggren 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimäärittys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
		B	14	taso 5	1	indet	fr		Homo sapiens					
		B	16	taso 5	2	indet	fr		Homo sapiens					
		B	16	taso 5	1	cranium	fr		Homo sapiens					
		B	16	taso 5	2	indet	fr		Homo sapiens					
		B	11 ja 12	täyte- maakrs	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					
		B	11 ja 12	täyte- maakrs	2	humerus sin	diaph fr		Homo sapiens					
		B	11 ja 12	täyte- maakrs	1	humerus?	diaph fr		Homo sapiens					
		B	12	täyte- maakrs	1	mandibula	fr	trigonum mandibulare	Homo sapiens	ei voi sanoa (rikki)				
		B	12	täyte- maakrs	1	P1 mand sin	fr		Homo sapiens					
		B	12	täyte- maakrs	1	femur dex	supraprox fr		Homo sapiens	heikot lihaspinnat=>N?				
		B	12	täyte- maakrs	2	fibula ?	diaph fr		Homo sapiens					
		B	13	täyte- maakrs	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					
		B	14	täyte- maakrs	1	temporale sin	pars petrosa fr		Homo sapiens					
		B	14	täyte- maakrs	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					
		B	15	täyte- maakrs	1	parietale sin	fr	coronal sutura	Homo sapiens					
		B	15	täyte- maakrs	2	indet	fr		Homo sapiens					
		B	15	täyte- maakrs	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					
		B	16	täyte- maakrs	1	cranium	fr		Homo sapiens					
		B	16	täyte- maakrs	xx	useita tunnistamattomia palasia			Homo sapiens					
		B	16	täyte- maakrs	1	parietale sin	fr		Homo sapiens					
		B	16	täyte- maakrs	1	parietale	fr		Homo sapiens					

HANKO, KAPALBACKAN

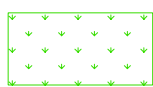
Georg Haggrén 2006

OSTEOLOGINEN RAPORTTI, Kristiina Mannermaa

LIITE 7

Hauta nro	Tid	Alue	Ruutu	Yksikkö	Kpl	Luu	Luun osa	Luun osan tarken- nus	Laji	Sukupuolimääritys	Ikä-arvio	Sairaudet	Muita huo- mioita	Palami- nen
		B	16 - 17	täyte- maakrs	1	temporale dex	pars petrosa fr		Homo sapiens					
		B	16 - 17	täyte- maakrs	1	radius?	diaph fr		Homo sapiens					
		B	16 - 17	täyte- maakrs	5	ossa longa	fr		Homo sapiens					
		B	17	täyte- maakrs	2	indet	fr		Homo sapiens					
		B	17	täyte- maakrs		kuonaa?			Homo sapiens					
		B	12	täyte- maakrs	1	cranium	fr		Homo sapiens					
		B	12	täyte- maakrs	1	scapula dex	fr		Homo sapiens					
		B	12	täyte- maakrs	2	indet	fr		Homo sapiens					
		C	1	0	1	vert thor	fr		Bos taurus					
		C	1	0	1	lunare (os car- palia)	fr		Bos taurus					
		C	4	0	1	costa	fr		Bos taurus					
		C	1	0	2	vertebra fr			Bos taurus					
		D			1	indet	fr		Homo sapiens					

Karttanumero	Kuvaus	MK	Piirtäjä	Puhtaaksiirtäjä
1	Yleiskartta	1:650	M.H.	M.H.
2	Alue A, Taso 1	1:25	M.H.	M.H.
3	Alue A, Taso 2	1:40	A.M.S, T.K.	A.-M.S., TK
4	Alue A, Taso 3	1:40	N.A.M, M.H., T.K.	M.H.
5	Alue A, Taso 4	1:40	A.-M.S., M.H., T.K.	M.H.
6	Alue A, Taso 5	1:40	A.-M.S., M.H., T.K.	M.H.
7	Alue A, rautalöydöt	1:40	M.H.	M.H.
8	Alue A, S-profiili	1:40	A.M.S, M.H.	M.H.
9	Alue A, N-profiili	1:40	G.H., M.H.	M.H.
10	Alue B, Taso 1	1:40	N.A.M	N.A.M
11	Alue B, Taso 2	1:40	N.A.M	M.H.
12	Alue C	1:25	M.H.	M.H.
13	Alue D, Taso 1	1:40	A.-M.S.	M.H.
14	Alue D, Taso 2	1:40	A.-M.S.	M.H.

Vanha puutarhapalsta

Vanha mänty

<p>HANKO Kapalbackan Georg Haggrén 2006</p>	<p>TASOKARTTA Alue A, Taso 1 Mk 1:650</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Holappa 2006</p>	<p>MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI</p> <hr/> <p>Kartta 1</p>

231/070

231/071

231/072

231/073

231/074

231/075

231/069 +

+

+

+

+

+

+

230/069 +

+

229/069 +

+

228/069 +

+

- Y2 Runsaasti kiviä sisältävä mullansekaisen hiekan kerros
 Y12 Tahmea ja irttonainen, runsaasti nokea sisältävä musta hiekkamaa

 Juuret

HANKO Kapalbackan Georg Haggrén 2006 MITTÄUSDOKUMENTOINTI		TASOKARTTA Alue A, Taso 1 MK 1:25 MUSEOVIIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
M. Holappa 6.6.2006 Piirt. piirt. M. Holappa		Kartta 2

0 m

1 m

2 m

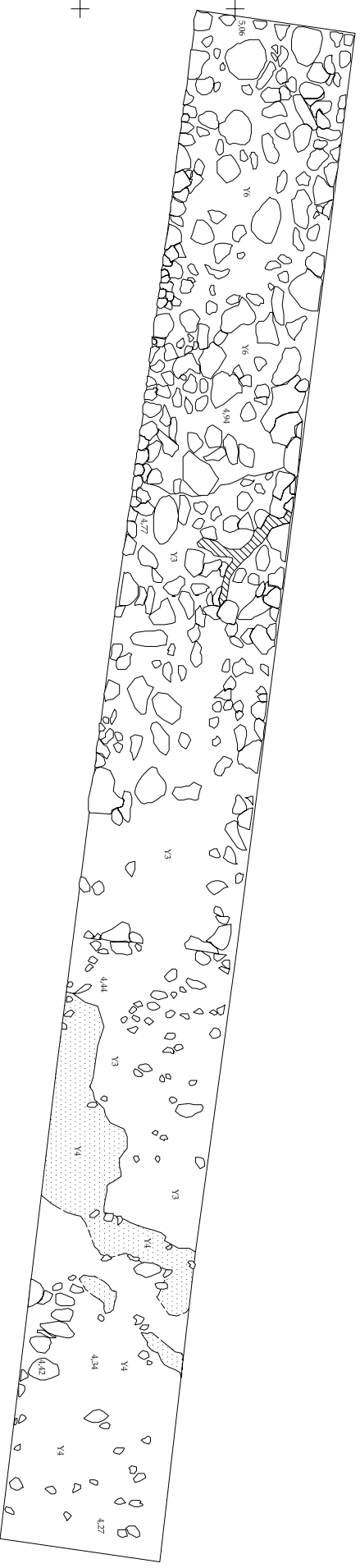

231/069 + 231/070 + 231/071 + 231/072 + 231/073 + 231/074 + 231/075 + 231/076 + 231/077 + 231/078 + 231/079

230/069 +

229/069 +

228/069 +

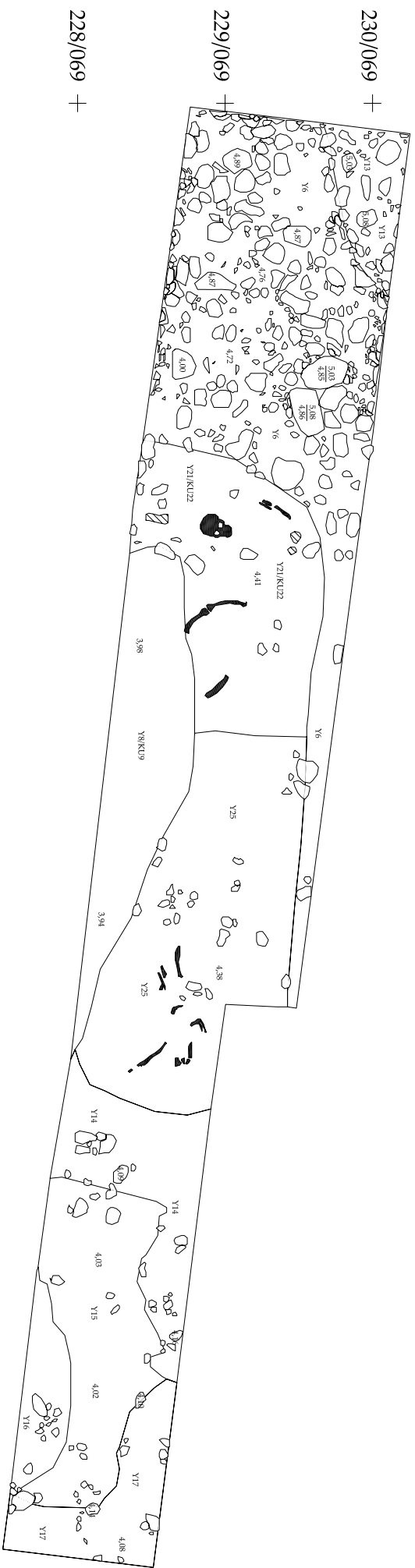
- Y3 Epäselvä soran ja kivensekaisen hiekka
- Y4 Vaaleanruskea, irtonainen ja kuiva hiekan- ja soransekainen maa
- Y6 Irtonainen vaalea hiekka, ei löytöjä

- Juuret
- Savi

HANKO	TASOKARTTA
Kapalbackan	Alue A, Taso 2
Georg Haggrén 2006	MLK 1:40
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
T. Knautinen, A.-M. Salonen 13.6.2006 Puht. piirt. T. Knautinen, A.-M. Salonen 2007	Kartta 3

231/069 + 231/070 + 231/071 + 231/072 + 231/073 + 231/074 + 231/075 + 231/076 + 231/077 + 231/078 + 231/079

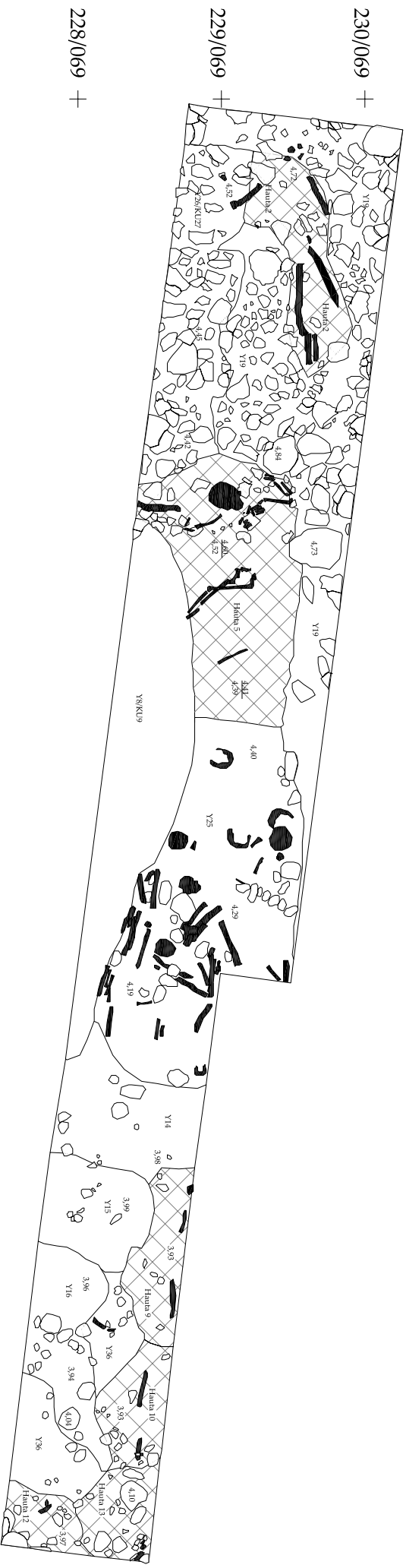
- Y6 Irttonainen vaalea hiekka, ei löytöjä
- Y8/Ku9 Irttonainen ja kuiva harmaaruskea/musta kiven- ja soransekainen hiekka
- Y13 Irttonainen ja kuiva, harmaannusta hiekkamaa
- Y14 Irttonainen ja kuiva tummanruskea hiekkamaa
- Y15 Tiivis ja kuiva vaaleankeltainen hiekka
- Y16 Irttonainen ja kuiva tummanruskea/ruskea hiekkamaa
- Y17 Kuiva ja irttonainen tummanruskea/ruskea hiekka/soramaa
- Y21/Ku22 Kuiva ja irttonainen hiekkakerros, etenkin pintakerroksissa n. nyrkin kokoisia kiviä
- Y25 Kuiva ja irttonainen hiekkakerros, jossa runsaasti palamatonta ihmisluita

 Juuret
 Luu

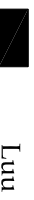
HANKO		TASOKARTTA	
Kapalbackan		Alue A, Taso 3	
Georg Haggrén 2006		Mk 1:40	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI	
N. Al-Malaki, M. Holappa, T. Knutinen 22.6.2006 Päih. piirt. M. Holappa 2007		Kartta 4	

231/069 + 231/070 + 231/071 + 231/072 + 231/073 + 231/074 + 231/075 + 231/076 + 231/077 + 231/078 + 231/079

- Y8/Ku9 Irttonainen ja kuiva harmaannruskea/musta kiven- ja soransekainen hiekka
- Y14 Irttonainen ja kuiva tummanruskea hiekkamaa
- Y15 Tiivis ja kuiva vaaleankeltainen hiekka
- Y16 Irttonainen ja kuiva tummanruskea/ruskea hiekkamaa
- Y19 : Irttonainen ja rakeinen, punaruskean karkea hiekkamaa
- Y25 Kuiva ja irttonainen hiekkakerros, jossa runsaasti palamatonta ihmisluita
- Y26/Ku27 Irttonainen ja kuiva harmaan ruskea hiekkamaa, löytöinä palamatonta luuta
- Y36 Vaalean kellertävä, melko irttonainen savensekainen hiekkamaa

Luu

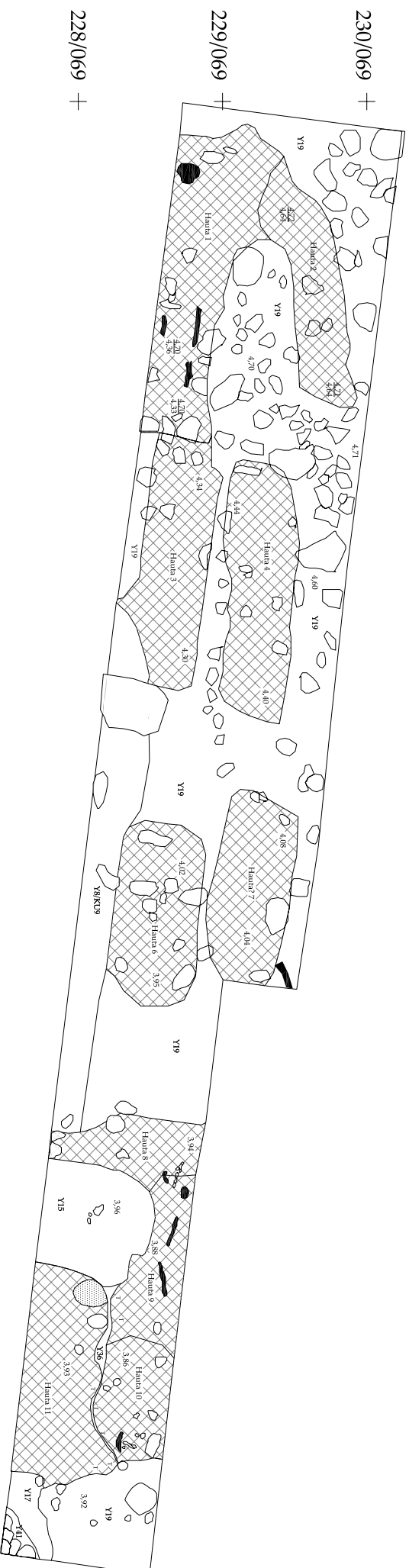

Hauta

<p>HANKO Kapalbackan Georg Haggrén 2006</p>		<p>TASOKARTTA Alue A, Taso 4 MK 1:40</p>	
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Holappa, T. Knuutinen, A.-M. Salonen 27.6.2006 Piirte piirtä M. Holappa 2007</p>		<p>MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI</p>	
		<p>Kartta 5</p>	

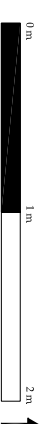
231/069	+	231/070	+	231/071	+	231/072	+	231/073	+	231/074	+	231/075	+	231/076	+	231/077	+	231/078	+	231/079	+
---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---

- Y8/Ku9 Itonainen ja kuiva harmaanruskea/musta kiven- ja soransekainen hiekka
- Y14 Itonainen ja kuiva tummanruskea hiekkamaa
- Y15 Tiivis ja kuiva vaaleankeltainen hiekka
- Y16 Itonainen ja kuiva tummanruskea/ruskea hiekkamaa
- Y19 Itonainen ja rakeinen, punaruskean karkea hiekkamaa
- Y36 Vaalean kellertävä, melko irtonainen savensekainen hiekkamaa

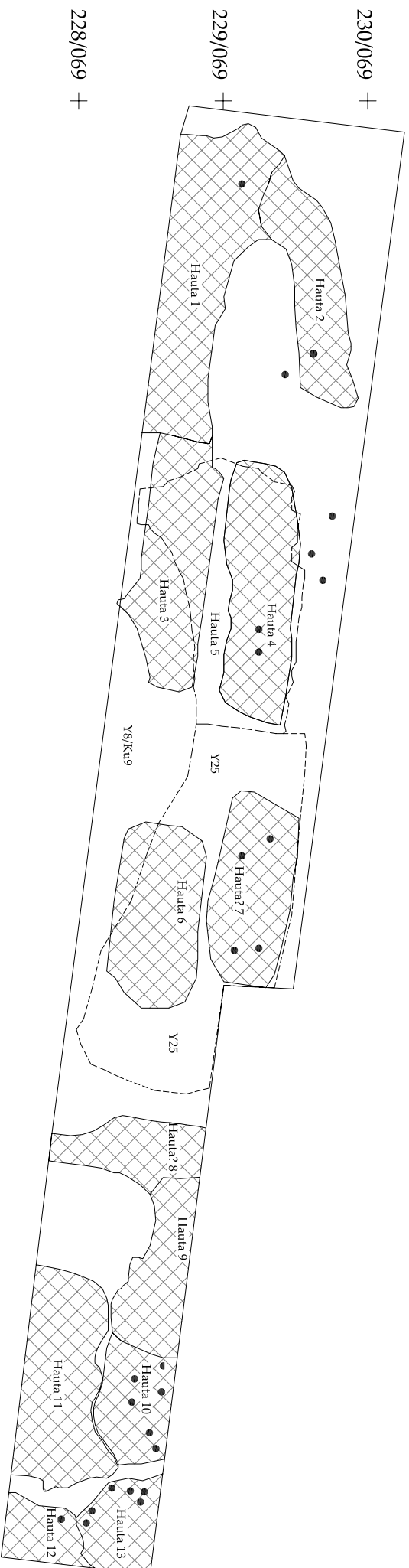
- Luu
- Hauta
- Savi
- Tuhka

HANKO	TASOKARTTA
Kapalbackan	Alue A, Taso 5
Georg Haggrén 2006	MK 1:40
MITTIAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
M. Holappa, T. Knuutilinen A.-M. Salonen 28.6.2006 Puhk. piirt. M. Holappa 2007	Kartta 6

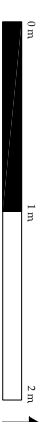

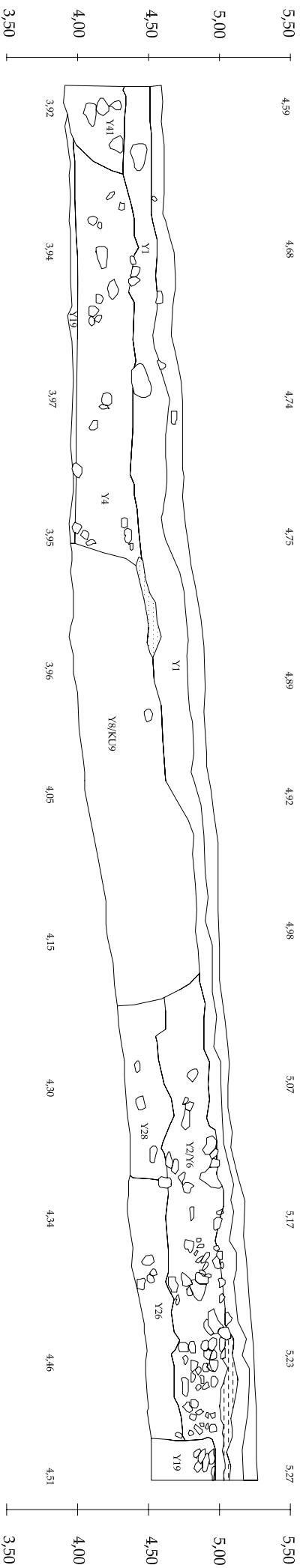
231/069 231/070 231/071 231/072 231/073 231/074 231/075 231/076 231/077 231/078 231/079

+ + + + + + + + + + +

HANKO Kapallbackan Georg Haggrén 2006	TASOKARTTA Alue A, Haudat ja rautatöydöt Mk 1:40
MITTAUSDOKUMENTOINTI Puhk. piirt. M. Holappa 2007	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 7

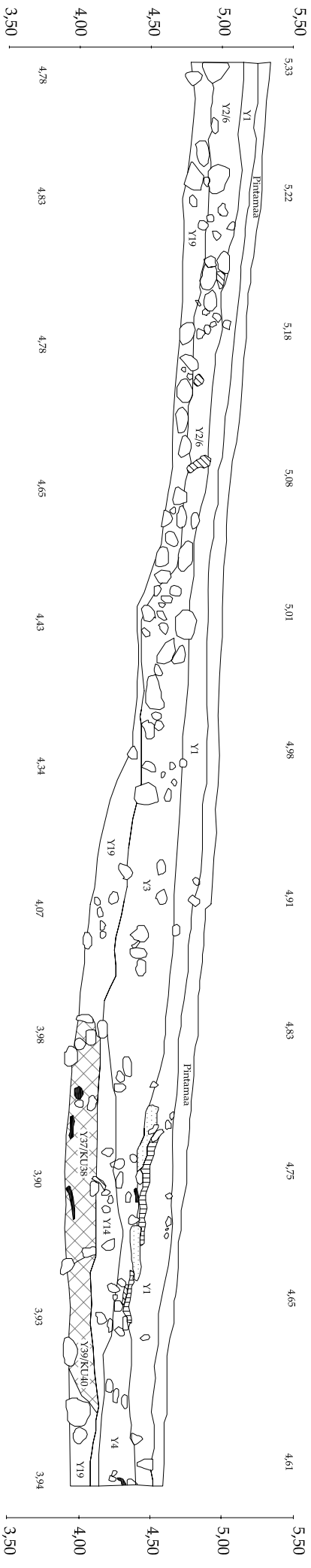

 Vanha pintamaa

 Savi

HANKO	TASOKARTTA
Kapallbackan	Alue A, S-profiili
Georg Haggrén 2006	Mk 1:40
MITTAUSDOKUMENTOINTTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
M. Holappa, A.-M. Salonen 29.6.2006 Puh: pihf: M. Holappa 2007	Kartta 8

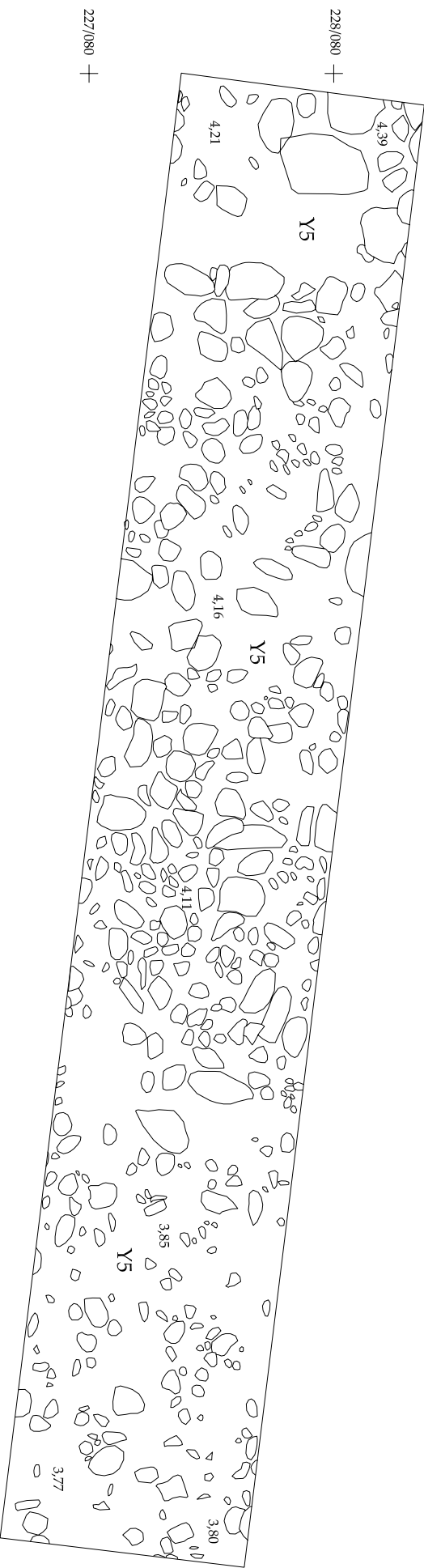

- Luu
- Hauta
- Savi
- Juuri
- Tumma maa

HANKO	TASOKARTTA
Kapalbackan	Alue A, N-profiili
Georg Haggrén 2006	MK 1:40
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
G. Haggrén, M. Holappa 29.6.2006 Päiv: pint. M. Holappa 2007	Kartta 9

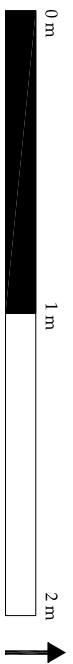
229/080 + 229/081 + 229/082 + 229/083 + 229/084 + 229/085 + 229/086

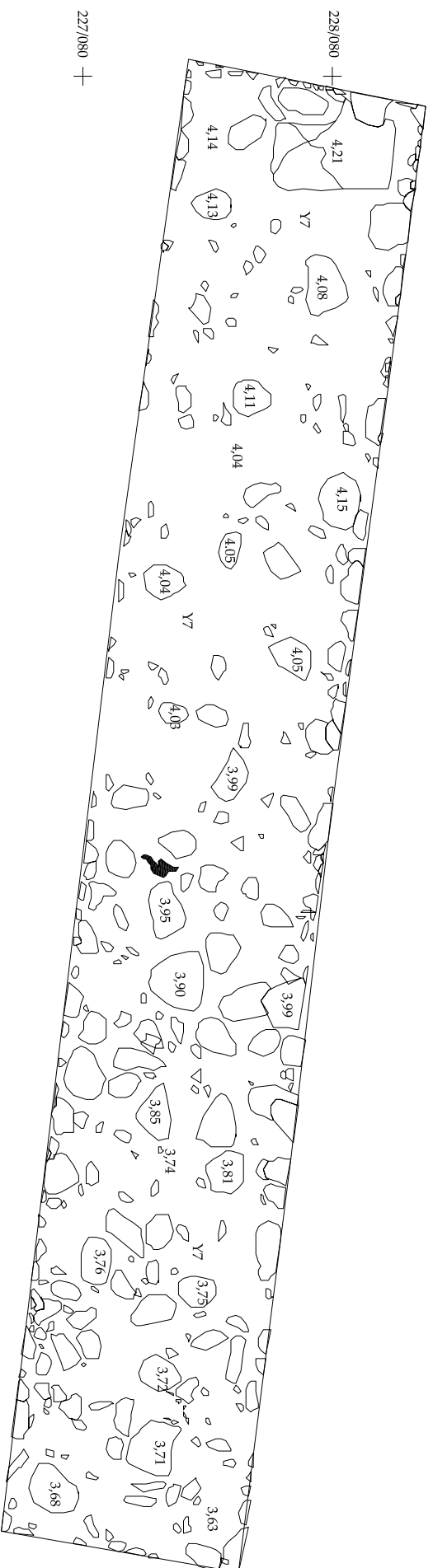
Y5 Kivikkoinen kerros, seassa harmata/harmaan ruskeaa hiekkamaata

226/080 +

HANKO Kapallbackan Georg Haggrén 2006 MITTAUSDOKUMENTOINTI	TASOKARTTA Alue B, Taso 1 MK 1:40 MUSEOVASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
N. Al Malaki 8.6.2006 Puh: pirtt. N. Al Malaki 2007	Kartta 10

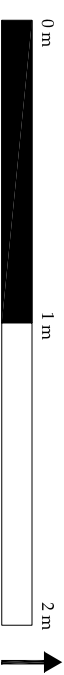
229/080 + 229/081 + 229/082 + 229/083 + 229/084 + 229/085 + 229/086

Y7 Rakeinen, irtonainen ja kostea, tumman kellaisen ruskea maa, ei löytyjä

226/080 + Luu

HANKO Kapalbackan Georg Haggrén 2006	TASOKARTTA Aihe B, Taso 2 Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
N. Al Maléki 13.6.2006 Puhje piirt. M. Holappa 2007	Kartta 11

221/069 +

+

+

220/069 +

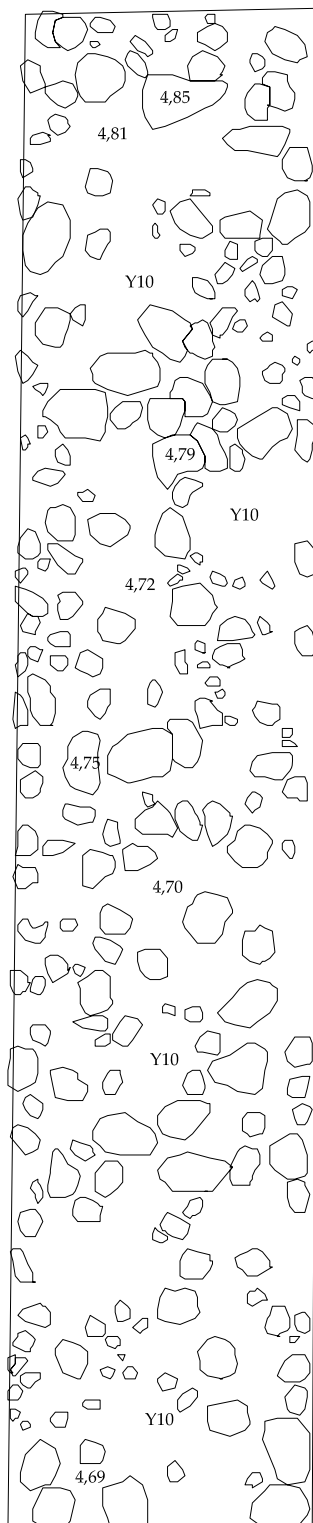
219/069 +

218/069 +

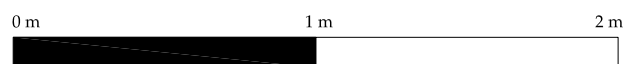
217/069 +

216/069 +

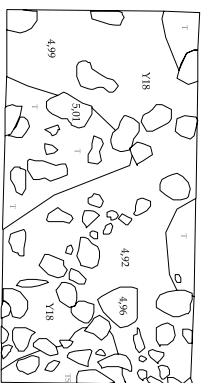
215/069 +

HANKO Kapalbackan Georg Haggrén 2006	TASOKARTTA Alue C, Taso 1 Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Holappa 14.6.2006 Puht. piirt. M. Holappa 2007	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Kartta 12

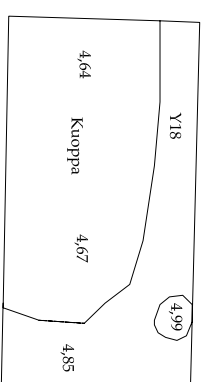

221/063 + 221/064 + 221/065 + 221/066

219/063 +

221/063 + 221/064 + 221/065 + 221/066

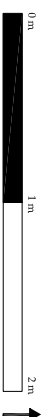

219/063 +

Y18 Punaruskeaa, irtonainen, rakennin ja kuiva sorakerros jossa kiviä, ei löytöjä

T Tumma maa
TS Tumma sorainen maa

HANKO	TASOKARTTA
Kapalbäckan	Alue D, Taso 1
Georg Högren 2006	MK 1:40
MITTAUSPOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSTIETEEN OSASTON ARKISTO HELSINKI
A.-M. Siitonen 22.6.2006 Public print: M. Häälipyy 2007	Kartta 13

HANKO	TASOKARTTA
Kapalbäckan	Alue D, Taso 2
Georg Högren 2006	MK 1:40
MITTAUSPOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO RAKENNUSTIETEEN OSASTON ARKISTO HELSINKI
N. Al Mäkelä 28.6.2006 Public print: M. Häälipyy 2007	Kartta 14

